

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11 } చెన్నపట్టణము 1925 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 4-వ తేది బుధవారము } No. 258
 సంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాశీనామ సంవత్సరము, మాఘమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧. } సంచిక ౨౫౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వందభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
 పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును
 బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
 దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
 మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
 కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
 దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజర్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింటు నుండదగినది.

తొక ప్రసిద్ధమైన

(Super Heated)

స్టీము యింజన్లు!

22 B. H. P. ల గొయతు 1

బాయిలరు, ట్యూబులు వెలుపలకులాగి శుభ్రపరచుటకు సౌకర్య
 యేమాదిరి

వెలలు సులభము

Prices
 Challenge
 Competition

నూతన పద్ధతుల
 సనుసరించి అనేక

సౌకర్యములు
 అమృతబడినవి.

Telegram
 "MACHINIS"

మ - మదరాసు.

(8)

కు శత్రువు?

Engineers & Government Contractors,
8 Sembudoss Street, G. T. MADRAS.
Telegrams "ENDEAVOUR"
HEAD OFFICE:—Calcutta,
BRANCHES:—Lahore, London, Bombay,
Barracks, D. 111.

ఆరోగ్యవారాసంతమున గావింపబడిన
మహావిరోధానంద సభ

వెల్లూరుజిల్లా ఆత్మ మూర్తి గ్రామముందు హెల్త్ టిక్ ఆఖరు. అనగా యీనెల తేది 18-1-25 యీ గ్రామ జోన్ డివిజన్ లో స్కూలునందు, వాఢ్యము 42 గంటలకు హెల్త్ టిక్ ను గురించి, కథ ప్రారంభింపబడుననియును, ఈ గ్రామ ఆస్పత్రిలో నభి అసిస్టెంట్ సర్జన్ గారైన మ-రా-శ్రీ. చట్టరమణయ్య పంతులుగారివలన, ప్రకటించబడిన మేరకు, అన్ని స్కూళ్ల టీచర్లను, వ రివారి బాలురు బాలికలుతోడను, పెద్దవుద్యోగస్థులను, గ్రామముందలి పెద్దవయస్కులు, ఇతరప్రజలు, పిల్లలతోడను, సమగ్రభవనమునందు వారివారి యేర్పరచబడిన స్థలములందు అలంకరించిరి. ఈ సహాసభకు. మ-రా-శ్రీ. ఆత్మకూరు తాలూకాబోర్డు ప్రతినిధులుగారియైన పి. చెంచయ్య వాయుడుగారు అగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. ఇట్లు సభియంతయు నిడదెబ్బకొత్తలపై వీక్షించువారల మనంబులకు శ్రీతానందయ్య, సురేంద్రకూటమో యనందగి సభ విరాజిల్లుచుండెను. తదుపరి సమగ్రగ్రామబోర్డు ఎలిమెంటరీ హిందూ బోర్డుకలనన, సంగీతరమణులొకరు కీర్తనలతోటి అత్యానంద విన్యాయగా, జడకోలాటమును వేయించి రాజదైవభక్తి కీర్తనలను పాడించిరి. తర్వాత సమగ్రగ్రామబోర్డు ఎలిమెంటరీ హిందూబాలర స్కూలు మ-రా-శ్రీ. ప్రధానోపాధ్యాయుడు శ్రీ వెంకటరావుగారివలన, తిలక్ కాలిడిన సమగ్ర స్కూలు రివ తరగతి బాలురువలన, హెల్త్ డ్రామాను, శేవలము చిన్న బాలరయ్యల మృదుమధుర స్వరంబులచే వచన, పద్య, కీర్తనలతోటి యిందలిప్రాత్రులు ఆరోగ్యపాలనాధ్యక్షుని సూచించబడిన ఆరోగ్యరాజు, అనుచరులు, గాలి, నెల్లూరు, మొదలగు ప్రాత్రులగు బాలురే నేర్పరుచుకొనబడి, రామ మాటంబునం బోలియును" అనారోగ్యరాజు, అనుచరులు, దుర్గంధము మీశకులు మొదలగువారుగా నేర్పరుచుకొనబడి, రామమాటంబునం బోలియును చూచువారలకు గలిగిన విరోధానందమునకు మేరయే లేక, జయజయధ్వనులతో, డ్రామా పూర్తిగావింపబడియె. తర్వాత, మిడిల్ స్కూలు బాలుర వలన పదుగంటల మొదలగుయక్ష్మోపైజా శరీరసాధకములను ఆత్మద్యుత్తముగ చేయించిరి. తర్వాత, మ. రా. శ్రీ ఆస్పిటల్ నభి అసిస్టెంట్ సర్జన్ గారివలన, ఆరోగ్యమన నెట్టిది దానిని చొందుమార్గములు సంపూర్ణముగా సభాజనులకందరికిని బాలురకును సులభోపాయములుగ విశదమగునట్లు ఉపన్యసించిరి. టీచర్లను కొంతమంది వారివారి శోధనీయమునకు తగినట్లు పు సన్యసించిరి. తదుపరి, అగ్రాసనాధిపతిగారు మిగిల సంతోషానందచిత్తమును బొందినవారై ప్రతిసంవత్సరమును యిట్టికార్యక్రమనిర్వహణ ముండవలయుననియును, యావత్తుమంది బాలురు పెద్దలను, యీ హెల్త్, మార్గములను నిత్యకృత్యధర్మములుగా మనంబుల నిలుపుకొనవలయునని మిగిల పట్టుదలవార్గములను, నొక్కివెక్కాచించిరి. తదుపరి, దేవునికి, రాజుగారికి, సభ్యుల ద్విధవిశ్వాసక్రదాభిక్షులను వెల్లుబులుతు ఆందరునులేచి రాజ, దైవభక్తి కీర్తనలు గావింపుదని ఆజ్ఞ చేసినమేరకు, అందరునులేచి ప్రార్థనలుజరిపి, విరోధానందకార్యములుచేసిన బాలురకు, వారిని రక్షింపట్లు బహుమానములు అగ్రాసనాధిపతి వలన నొసంగబడి, అల్పవయస్కుల సభకు విచ్చేరియుండు యావత్తుమందికిని పంతులశ్రీ నియోగింపబడి జయజయధ్వనులతోడ చంద్రతారలు ఆస్తాద్రి కేగిన మాడ్చి సభముగింపబడెను.

తెనాలి

శ్రీ రామ కృష్ణ సేవాసభ సారు

5-2-25 తేదీని తెనాలి శ్రీకృష్ణసేవాసభవనమునందు ప్రతాపరుద్రయ నాటకమును ప్రదర్శింతురు. మ-రా-శ్రీ గోవిందరాజుల సుబ్బరాయగారు యంగంధరపాత్రను ధరింతురు. శ్రీపురసేన రామస్వామిచౌదరి, క్రిటికరి.

మందరి తెలము

జిల్లా 1-5 వల రూ 0.8-0 వి.పి 0-18-0

ఒక చట్టతెలము విడుదల కాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొదటిను ముచ్చలులూనును. ముఖము కాంతివారి, మున్నగా న్నవనలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముతోగి పొంకా యును. ఈ తెలము మంచిమహాదేవ గలిగి మిగిలది నుండును. అయ్యి జిల్లానది దీని నొప్పి రాదు. జూని 25 గా.

5-వ వాయిదానూలు పంపిన సభ్యతరులు

సభ్యుని పేరు	పంపిన వారి పేరు	జిల్లా	రిజిస్టరు నెంబరు	నూలు పాడవు	నూలు నెంబరు	తూకము తులము
503 గాలదాసరి తిమ్మప్ప		అనంతపురం	2075	2000	15	6 1/2
504 పుల్లెల ఆనందబ్రహ్మచారి		మద్రాసు	2076	2000	32	8
505 కన్నేపల్లి రాజేశ్వరమ్మ		"	2077	2000	24	4
506 పుల్లెల నుబ్బలత్తమ్మ		"	1078	2000	24	4
507 మందా గోపాలశాస్త్రి		గోదావరి	2079	2000	48	2
508 గంటి కత్తనారాయణ		"	2080	2000	9	10 8/16
509 తాతా నుబ్రహ్మణ్యం		"	2081	2000	49	1 15/16
510 శిష్టా నారాయణరావు		"	2082	2000	9	9 7/16
511 తాతా రామన్న		"	2083	2000	10	9 5/8
512 గంటి ఉమామహేశ్వరం		"	2084	2000	12	7 1/2
513 శిష్టా దత్తమ్మ		"	2085	2000	15	5 7/8
514 చిన దత్తమ్మ		"	2086	2000	17	5 9/16
515 జొన్నలగడ్డ వెంకటరమణమ్మ		"	2087	2000	98	31/32
516 మొసలకంటి వెంకటరమణయ్య		గంజాం	2088	3000	8	16 1/2
517 జగపతి బుచ్చేశ్వరరావు		గోదావరి	2089	2000	17	5 11/13
518 జీవనరాధ రంగమ్మ		నెల్లూరు	2090	1900	28	8 1/4
519 గణేంద్ర పేరమ్మ		"	2091	1500	25	2 7/8
520 దువ్వూరి అంజమ్మ		"	2092	2000	22	4 1/2
521 మునిసిపల్ స్కూలు విద్యార్థులు		గుంటూరు	2093	1000	8	5 1/2
522 వాగిరెడ్డి అయ్యన్న		గోదావరి	292	2000	34	2 1/4
523 పోల తారమ్మ		గంజాం	52	2000	17	5 1/2
524 మామిడి ఆంజనేయులు (బాలుడు)		గోదావరి	1082	200	19	1 1/2
525 పంజాబి మాణిక్యరావు		"	887	2000	22	1 7/8
526 దాసర్రాజు చెంచురామరాజు		కడప	1217	2000	50, 68	3 5 1/2
527 డి.ఎ. దేవరాజులనాయుడు		చిత్తూరు	4	2000	51	11
528 తెలవల దండూరి		గంజాం	311	2000	9	3
529 సమద్రాల వెంకట్రాజు		గోదావరి	116	1000	16	1 5/8
530 కొరుకొండ వీరభద్రరావు		గంజాం	1082	1500	44	7 7/8
531 ఉంతకల్ రామప్ప		అనంతపురం	1024	2040	13	3
532 వెనుమర్తి పాపయ్యమ్మ (బాలిక)		గంజాం	1095	1800	20	4 1/8
533 చిలమూరు నుబ్బలమ్మ		గుంటూరు	222	1891	16	4 7/8
534 కె. రామయ్యశెట్టి		చిత్తూరు	165	2000	20	5 1/2
535 ఇమ్మిడిశెట్టి కనకరాజు (బాలుడు)		గంజాం	1869	2000	18	2 1/2
536 ఉప్పల నువ్వరమ్మ		"	628	1000	19	1 7/16
537 దామర్ల భ్రమరాంబ		"	630	2000	66	8 1/4
538 వీడిన సత్యనారాయణ		"	313	2000	17	1 11/16
539 కొరుకొండ మార్యారావు (బాలిక)		"	1874	498	18	2
540 వెండేల లక్ష్మీనారాయణ		గోదావరి	647	2000	48	4 1/2
541 మాధవపెద్ది అన్నపూర్ణమ్మ		గుంటూరు	223	2544	26	3 1/2
542 చిలమూరు చెల్లమ్మ		"	221	3000	41	5
543 ఉప్పల భరతారావు		గంజాం	1090	2000	19	7 8/8
544 ప్రభల లక్ష్మమ్మ		గుంటూరు	226	2732	17	8 7/8
545 కనగల్ల వెంకటరామన్న		గోదావరి	1005	1000	12	2 1/2
546 ప్రభల నువ్వరలక్ష్మమ్మ		గుంటూరు	227	2000	38	4 8/8
547 శ్రీనివాసరావు		"	1461	2000	22	4
548 వేపా జగదంబ		గంజాం	1865	1312	15	2 1/2
549 పార్వతి మహాలక్ష్మమ్మ		"	1897	1000	19	9/16
550 బొడ్డపాటి రాఘవదాసు (పంచమబాలుడు)		గుంటూరు	1100	500	42	32 1/2
551 అక్కిరాజు కామేశ్వరమ్మ		"	224	14500	21	9 1/8
552 వేదాంతం రామమ్మ		"	523	5114	25	7 1/2
553 పువ్వల భగవన్నారాయణ		తూ.గోదావరి	524	2520	16	2 7/8
554 పరుమారు వెంకటకృష్ణయ్యచౌదరి		గుంటూరు	216	1715	26	1 1/2
555 కొనగల్ల మహాలక్ష్మమ్మ		గోదావరి	986	500	19	12 3/8
556 సింగంశెట్టి వీరాస్వామిలు		"	102	5000	18	4 1/2
557 చిలమూరు అంతర్వేదిశర్మ (బాలుడు)		గుంటూరు	218	1500	16	9/16
558 వేమూరు ప్రకాశం		"	220	287	24	1 1/2
559 వెలగా వెంకటసుబ్బమ్మ		గోదావరి	990	500	16	10
560 మానవులి వెంకట్రామయ్య		పశ్చిమగోదావరి	455	4049	19	5 1/8
562 పాణ్యం నుబ్బరామయ్య		కర్నూలు	1059	2000	19	8
563 బి. పి. అగ్నియ		తూ.గోదావరి	6	2176	17	7 8/4
564 బ్రహ్మాండం నరసింహం		గుంటూరు	458	2000	14	8/16
565 గొల్లపూడి సత్యనారాయణ		"	1459	125	32	7
566 భట్టిపాటి వెంకటేశ్వర్లు		"	913	2000	14	2
567 చట్టి శేషగిరమ్మ		గంజాం	1882	318	7	3 8/8
568 తాలపాటి సురేశ్వరరాజు		గోదావరి	1194	1250	25	8
569 తాళ్లూరి వీరబాబు		నెల్లూరు	509	1828	21	8 1/8
570 రావుల వెంకటసుబ్బయ్యం		గోదావరి	109	1500	23	4
571 వెలపాటి శతారామయ్యచౌదరి		గుంటూరు	217	2000	24	8
572 సరకటి లక్ష్మమ్మ		అనంతపురం	2094	2520	15	6
573 పాళ్లూరు నారాయణమ్మ		"	2095	1650	16	

మదరాసు వార్తలు

శ్రీ సింహపురి ను గుణ విలాస సభ:— వారం తే 7-2-25 ది శనివారం రోజున పెల్లూరు బౌనుహాలు లో "రామదాసు" నాటకము ప్రదర్శింపబడును.

సప్తమాంధ్ర ఆయుర్వేద సమావేశము:— వై సభవారి ఆహ్వానసంఘము శేపు 5-30 గంటలకు చంద్ర బాసు పీఠిలోని ఆయుర్వేదకళాశాలయందు సమావేశమగును.

తపాలావార్త:— కొలంబోమీదుగా మారిషస్ కు పోవు తపాలా మదరాసు సెంట్రల్ పోస్టాఫీస్ వద్ద 7 తేదీ 6-25 వల మూయుదును.

ధిల్లీ సమావేశము:— అనంతరము:— శేపు 5-30 గంటలకు సత్యమూర్తి గారు "ధిల్లీసమావేశము, అనంతరము" అనువిషయమును గూర్చి శ్రీయంత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారి అధ్యక్షతక్రింద గోక్షేపాలనం దుపన్యసింతురు.

రాకపోకలు:—టి. వి. శేక్ గిరయ్యగారు తంజావూరువెళ్లిరి. వరదలచే పాడుపడిన ప్రదేశములను చూచి నెలదినములు సంచారముగా వింతురట.

గవర్నరు దంపతులు, విజయనగరం రాజాగారు, వారి తల్లిగారు పరస్పరసందర్శనముల గావించుకొనిరి.

చెన్నపురి హైకోర్టు కేసువికాలపు నెలవులు మే నెల మొదటితేదీమొదలు జూలై నెల 12 వ తేదీ వరకున్న చెన్నపురి హైకోర్టు మాసివేయబడును. జూలై నెల 12 వ తేదీని మే నెల మొదటితేదీని గూడ హైకోర్టు ఉండదు.

కెన్నీసు పందెములు:—ఎం. వి. ఎ. కెన్నీస్ సింగిల్స్ బాడ్ మింటర్ బ్రాఫీ కప్పలు ఒకటికి 100 ఖరీదు గలవి బహుమతి యియ్యబడును. వివరములు తెలిసికొన గోరు వారి క్రిందివిరునామము వ్రాసి కమిషనరువచ్చును.

కక్రటరీ, వై. ఎం. వి. ఏ టోర్నమెంట్ కక్రటరీ శాఖలు.

ఎనగోతెలియదు:—ఇర్లూరు ఫిన్ లండ్ మనుష్యులు టికెట్లు తేకుండా రైలుమీద ఆగ్గోణంనుండి వచ్చుటచే వారిని పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. వారి ఇంట్లనుభావ రాదు. వారిని మేజిస్ట్రేటువద్దగర విచారింపగా టికెట్లు తేకుండా ప్రయాణముచేసినందు వారికి టికెట్లు ఖరీదు చెరి 1-8-0 జరిమానా వేయగా వారు తేదన్నంనున అడుగుంటలుంచి పంపివేసిరి పోలీసువారు వారిని క్వార్టర్స్ ఆర్మీవారి కప్పగించిరి. వారెకో ఎందుచేసిచ్చి తేలియదు.

రాష్ట్రములు కావలెను

మహాజనసభాహాలుకు పంపగోరెదము

చెన్నపురిలో చాలకంది మూలకడుగోరుచున్నాడు. వారు పేదవారగుటచే రాష్ట్రమును కొనజాలరు గాన ఎవరైన తమ వద్దనున్న రాష్ట్రములలో నిరుపయోగముగానున్న రాష్ట్రములను ఎటులున్నను సరే మాంటుగోడులోనున్న మహాజనసభా హాలు కు పంపించిన అవసరమైనవో సురాయత్తు చేయించి ఉపయోగించెదమని నగరకాంగ్రెసుసంఘము (ప్రవిడేశాళు) వారు ప్రకటించిరి.

మాది బెజములో ఉత్తరము

44 మాటలు గలవు

లండినులో స్వీటు సోనియను కంపెనీవారికి యీ ఆశ్చర్య మగు లేఖవచ్చినది. ఒకచదువు అగుశములో 1/11259 వంతు కాగితముపై 44 మాటలు వ్రాసి దానిని మాది బెజములో నుంచి పంపించిరి. దుబ్బి యంత్రసహాయమున అక్షరమును రీతి రేట్లు పెంచగల అద్దము నుపయోగించిగాని దానిని చువ జాక పోయిరి.

WANTED

First-class Fitters, and Engine Erectors. Must be used to all types of Cold Starting and Gas Engines, especially Ruston & Hornsby Engines.

Apply to:— MASSEY & Co., Ltd. MADRAS.

రామదాసుగారికి వోట్టియ్యండి

ఎ. రంగసామయ్యం గారి విజ్ఞప్తి

నాసోదర వోట్లకు రామదాసు గారికి తమ వోట్లని యనుని చెప్పట నావిధియని తలచుచున్నాను. ఏ గ్రీవియుగా కాకపోయినను ఆధికసంఖ్యాకులైననూ వోట్ల నీయవలయును. స్వరాజ్యయులు కాసనసభలందు ప్రవేశింప నశ్చయించిన తర్వాత స్టేటుకాన్సిలులో స్థానము భాగీత్యు స్వరాజ్యయుడు నిలుచుటకడకో లిసారి స్వరాజ్యయు లొక్కరైననూ స్టేటుకాన్సిలులో తేకుండుట విచారకరము. ఎన్నుకొనబడిన ప్రతి స్వరాజ్యయుడును ఆపక్షమువారికి అభినంద్యుడే. కావున స్వరాజ్యయులు, తదితర స్వతంత్రపక్షమువారు, వోట్లందరూ రామదాసుగారికి వోట్లనొసగి స్వరాజ్య పక్షమువారి ఆశను పెంపగలరని నమ్ముచున్నాను.

ఎ. రంగసామయ్యం గార్, (భారత కాసనసభాసభ్యుడు)

మదరాసు కార్పొరేషన్

ప్రత్యేకసమావేశము

విద్యాసుంకము

10 మంది సభ్యులుసంతకములుపెట్టి సభజరువునుబట్టి చే నిన్న కార్పొరేషన్ ప్రత్యేకసమావేశము భా.ఎ. ఉస్మాన్ సాహెబుగారి అధ్యక్షతక్రింద కూడినది. సుమారు 25 మంది సభ్యులు హాజరైరి.

కె. వ్యాసరావుగారు "ప్రారంభోచిత నిర్బంధవిద్యపెట్టినవోట్లనే విద్యాసుంకము వసూలుచేయవలెను, లేదానగరము నకంతా విద్యాసుంకమువుంటే నగరమునకంతా విద్యనువిరముగాచెప్పును నిర్బంధము యీ భవా రంగీకరించిన తావులందు మాత్రమే ప్రవేశపెట్టవలెనని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు" అనుతీర్మానము నుపపాదించుచు ఇదివరకేనగరమును కొన్నిచోట్ల నిర్బంధవిద్య ప్రారంభింపబడి విద్యాసుంకము వసూలుచేయబడవలెనని తీర్మానింప బడినటునూ, ఎక్కడైతే విద్యను ఉచితముగా చెప్పుదురో అచట నిర్బంధముందుబరచు తాత్పర్యమనియూ, ఏభాగములకు విద్యప్రారంభింపబడినదో వారే విద్యాసుంకము నీయవలెననియు గాని యితరులేల యీ యనవలెననియూ, ఒకచోటవిద్య చెప్పిఒకచోట సుంకముతీయుట గాదనియూ, విద్యనిర్బంధము చేయుటను సుంకమువేయుట అ సవరమనియూ, కంపెనీల ఏద్యు కేషన్ కుముందు ప్రతిదేశము లోను ప్రీఎడ్యూకేషన్ ఉంటుందనియు, ప్రెసిడెన్సీచువుప్రీగా ఉచితముగానుండవలెననియూ చెప్పిరి. డాక్టరు వి. రాక కా మతుగారు తీర్మానము ననువదించిరి. డా. బి. టి. నందరాజులు నా ముడుగులు తీర్మానము నెదిర్చిరి. ఓ తినికాచలంపెట్టిగారు నందరాజులు వాయుడుగారి ననువదించిరి. జి. నారాయణ స్వామిగారు ప్రైయరు వురి వా ది ము ను బలపరచిరి. హెచ్. ఎ. హార్ట. వి. జి. వాసుదేవప్పగారుగూడ తీర్మానము నెదుర్చుచు మాట్లాడిరి.

వ్యాసరావుగారు తుది జవాబుచెప్పుచు నిట్లుచెప్పిరి. "నాతీర్మానము విద్యాసుంకమునకు మాత్రమే సంబంధించి యున్నది. నిర్బంధోచిత విద్యకు నేను వ్యతిరేకడను గాను. కాని విద్యాసుంకమువేసి విద్యావిస్త్రమును తెచ్చిపెట్టుటకు నేను యిష్టపడను. ఇదిలేకుండలేముటకే నేనే తీర్మానమును తెచ్చితిని" అనిచెప్పిరి.

తీర్మానము ఒకటిరెండుభాగములు ఓటుకు పెట్టబడి తిరస్కరింపబడినవి. తీర్మాన మొడిపాయెను. రాత్రి 7-20 గంటలకు సమావేశము ముగిసెను.

బొంబాయి దారుణహత్య

ముల్లనోన్కరు అరెస్టు

జామీనుమీద వదలలేదు

మాతూగారి ప్రయాణము జరుగలేదు

మాతూగారిని యిందూరు తీసికొనివెళ్లుటకు మొదట పోలీసువారు నిశ్చయించిరి గాని మరల మాసివేసిరి. ఆయన బొంబాయిలోనే యున్నాడు. (అ.ప్రె.)

ముల్లనోన్కరు ఒక గొప్పడాక్టరును బంధువు

వివాహక ముల్లకోన్కరును అరెస్టుచేసిరి. బొంబాయి లో సుప్రసిద్ధుడగు నోకడాక్టరును యీతడు బంధువుగుటచే యితడు బొంబాయిలో గొప్పవారితో కలసి తిరుగుచుండును. ఈనెల 2 వ తేదీ సోమవారమునాడు యితనిని అరెస్టుచేసి పోలీసుకోర్టుకు తీసికొనివచ్చినపుడు అతనికి జామీనుయిచ్చుటకు చాలమంది పెద్దడాక్టరులుకూడ వచ్చిరి. బొంబాయి సి. వి. డి. యనస్వెక్టరు ముద్గాయిని తీసికొనివచ్చెను. అతని కోరికపైని అందఱును వెల్లిపోవలెనని మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు చేసెను. అందరిని పంపివేసిరి. ముద్గాయపక్షమున సాలిసిటరు లిటిలుగారుమాత్రము జామీనుమీద వదలవలెనని చాలనేవు వాదించిరి. వదలగూడవని యనస్వెక్టరుల యన్యుగాన వాదించిరి. ఒకగంటనేపు విచారణ రహస్యముగా జరిగినది. హైకోర్టులో ఫిటిషనుపెట్టుకొనడు నేను జామీనుమీద వదలజాలనని మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను.

హైకోర్టువారు నిరాకరించిరి

8 వ తేదీని హైకోర్టులో ఫిటిషను పెట్టిరి. ముద్గాయి పక్షమున సర్ చిమనలూలు నెతల్యాడుగారు వాదించిరి. కాని వ్యాయమూర్తులు ప్రాబు, క్రంపుగార్లు నిరాకరించిరి (అ.ప్రె.)

ఇంకొకవార

31 వ తేదీ శనివారమునాడు మాతూగారు వైద్యశాల నుండి బావలూగారి యింటికి వచ్చిరి. 2 వ తేదీని యిందూరు వెళ్లిరి. హంతకులను గుర్తించుటకు హత్యబరిగిననాడు వెలుతురుగానుండెనా? అని ప్రతికూలిలేఖరి మాతూగారి నడిగెను. కామలిన వెలుగురుండెను. నేను ఒకరిద్దరైన గుర్తించగలుగుదును అని మాతూగారు తెలిపెను. నీర్లుగారికి బావలూగారి తల్లి 5000 రూపాయలకు చెక్కు పంపగా ఆయన సనయము గ తిప్పివేసిన మాట నిజమేనని మాతూగారు తెలిపిరి.

బెంగుళూరువార్తలు

కుత్బుగోగనివారం సభయొకటి ఏ. ఆర్. బెనర్జీగారి అధ్యక్షతక్రింద 1 తేదీన జరిగినది.

కె. జి. పశుపతయ్యగారు మైసూరు బ్యాంక్ డైరెక్టరుగా ఎన్నికల పోటీకినిలబడిరి. వీరు కాంగ్రెసువాదులు.

బెంగుళూరు వాస్తవ్యులొక వాలుగైరువేలమంది కల్లంగల్లు నెత్తివేయుచువలెనని దునిదివాన్ గారికి మహాజరుపంపిరి దివాన్ గారు దానిని మాడవైనలేదు. పుచ్చకొనలేదు. ఈవిషయమై కాసనసభ్యులుప్రశ్నింతురని ప్రజలొకపడుచున్నాడు.

మైసూరు యువరాజుగారు యూరపుసంచారమును పొట్టుగా చాలించుకొనిరి. కారణములు బహుటపడలేదు.

కొంతమంది అసభికారసభ్యుల ప్రోత్సాహములమున ప్రభుత్వమువారు కడుకుటకు (రాట్న పక్షము) 500 రూపాయల మంజూరుచేసిరి. (వ్య. విలేఖరి)

భారతకమ్యునిస్టుపక్షము

అరాజకవ్యవస్థకాదు

మాపక్షమువారికి అరాజకవ్యవస్థతో సబ్బి సంబంధము ను లేదు. ఇటీవల ప్రకటించబడిన కిరసత్రిములకు మేము ప్రకటించలేదు. ఇటీవల దొరకనమునాగు భగీష్మురించిన నలంబేరుపత్రికలో గూడ మాపక్షమునకే క్షేత్రముండునను లేదని కార్యదర్శి సర్వభక్త గారు కామ్యూనిస్టుండి పత్రికలకు వ్రాసెను. కమ్యునిస్టుపక్షము అక్రమపక్ష మువారిపైని అరాజకమున శేల శేనుచేయలేదని రాష్ట్రీయకాసనసభలో పండితకృష్ణకాంతి మాజీవ్యాపారుడు, పల్లివాలుగారిని ప్రశ్నింపగా సరియైన ప్రత్యుత్తరముల నీయలేదు. ఈనెల 25 వ తేదీని నిర్ధారణగా తేలిపెదరని తెలిపినది. (అ.ప్రె.)

మదరాసు శాసనసభ

నూతన శాసనసభాధ్యక్షుల

అన్ని పక్షముల నాయకుల ప్రశంసావాక్యములు

సంఘనిర్వాహము-నల్ల మొంటరీ గ్రాంటుల

నామోదించుట

మదరాసు సెవిల్ కోర్టు బిల్లు

నిన్ను జరిగిన మదరాసు శాసనసభాసభ్యులు తిరిగి మదరాసు 2 గంటల సమావేశమైరి. మారతనుగ సభ్యులచే నెన్నుకొనబడిన అధ్యక్షులు డి|| బి|| యెస్. డి|| స్వామికణ్ణుపిల్లె గారు తామెద్యక్షుల పీఠము నధిష్టించక పూర్వము "శాసనసభ్యులు తమతగావించిన గౌరవమునకు తమసంపూర్ణకృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నామని" నుడివి పదవ అగ్రాసవాధిపత్యము నహించిరి.

పిమ్మట సభయందలి అన్ని పక్షముల నాయకులను ఆధ్యక్షుని ప్రశంసించుచు ముచ్చటించిరి. ప్రప్రథమమున గౌ|| యెస్. ఆర్థునాథు ప్రశంసామొబగుగా రిటుల నుడివిరి.

"శాసనసభయొక్క ప్రధానసభ్యుడనగు నేను మిరిస్ట్రు సము నధిష్టించుటగా నాకుగల సంతోషమును వెల్లువొప్పుచున్నాను. మిక్తులూర్వము అధ్యక్షులుగనున్న వారు గవర్నరు ప్రభువుగారిచే నియమకము గావించబడిరి. ప్రస్తుతము సభ్యులచే నెన్నుకొనబడిన ప్రథమ అగ్రాసవాధిపతులగు మిక్రింపనిశే యుటకు మేమెంతయు సంతోషించుచున్నాము. ఒకవత్సరముక్రితము పూర్వమున్నవారు గవర్నరుగారిచే నియమింపబడిరి. సప్రమహిమాలయం దభివృద్ధి కెందిన మనము నేడు అధ్యక్షుని సభ్యులవలననే ఎన్నుకొనినందులకు సంతోషించుచున్నాము. ఆ తున్నత గౌరవాధిపత్యముగల నీస్థానమును మిరధిష్టించుటయందు నాతరపునను గౌ|| శాసనసభ్యులెల్లర తరపునను మిమ్ముల నెంతయు కొనియాడుచున్నాము. కడచిన కొలదిమాసముల నుండి మిరిక్వాట్రామము నిర్వహించుచు చూపెట్టిన సానుభూతి, సహనము, కార్యదీక్ష మిగులసంతృప్తికరములై మిరిస్థానమునకు అర్హులని వేనోళ్లచూచుచున్నవి. మిరిపదవియందుం ధి కాలమంతయు మిక్తు సంపూర్ణవిజయము గలుగునాక సభ్యులెల్లరు మియాజ్ఞను ఆత్మంతరిధేయతతో శరసావహించుటయే గాక ఎల్ల పుడు మిత్తో సహకారము గలిగియుండి మిక్తుతోడ్పడుచు ఈసభయొక్క కీర్తిగౌరవములను నిలిపెదగాని కొరుచున్నాను."

రా|| బి|| సి. వి. యెస్. నరసింహారాజుగారు:— సంయుక్త జాతీయపక్షము, ప్రతికూలపక్షమువారి తరపున అధ్యక్షుని ప్రశంసించుచు సభ్యులచే నెన్నుకొనబడిన ప్రథమశాసన సభాధ్యక్షులగు పిల్లెగారి యాధిపత్యముక్రింద తాముపనిచేయుటకు దత్తాహుమును వెల్లుబిచ్చిరి. "మిస్థానముయొక్కయు శాసనసభయొక్కయు గౌరవమును నిలువజెల్లుటలో మా క్త్య నుసారము పాటుబడిరి."

రా|| బి|| ఏ. యెస్. క్రైష్ణ రావుగారు అధ్యక్షునికి గావించు పదవి నానవమనకు తమకృతజ్ఞత సంతోషములను వెల్లుచు ప్రస్తుతశాంతియుత సాహచరణనాందు అధ్యక్షులు ఎక్కుడు సత్పత్తితమలను గలగకేయ నాశించుచున్నామని పల్కిరి.

పిదప రా|| బి|| టి. యెస్. నరసింహాచారిగారు, మహమ్మదీయ సభ్యులతరపున అద్వానీ అలీగారును అంత్యజాతుల పక్షమున పీరయ్యన్ గారును అధ్యక్షుని ప్రశంసించుచు తమ సంతోషాభివ్యక్తులను ప్రకటించిరి. పీరయ్యగారు అంత్యజాతులవారి సహస్య అధ్యక్షులు కనికరము సానుభూతితో రక్షించి వారి క్రేయమునకు పాటుబడెదరని విశ్వసించుచున్నామని పల్కిరి.

అధ్యక్షుని ప్రత్యుత్తరము

అధ్యక్షులు సమాధానము మిడుచు తమను సభ్యులు ఈశాసనసభకు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనిన పిదప సభయందలి పలుపక్షముల ప్రతినిధులు మిత్రభావముతో తమకు గావించిన మహిమూర్త్యక యాహ్వానమునకు భామెంతయు రుణపడియున్నామనిరి. గౌరవనీయుసభ్యులెల్లరును నాకార్యనిర్వహణమందుచే దోడుగనుండి నాకు సహాయభూతులగుదురని నేను నిశ్చయముగ విశ్వసించుచున్నాను. సభ్యులందు కొందరు వెల్లుబిచ్చిన యభిప్రాయానుగుణ్యముగ శాసనసభాధ్యక్షుని ఎన్నికయందు పాటికేతండుటయే శాసనసభయమని ప్రతిసభ్యుని మనమందును యుండి యుండును.

ఈ విధానమేగాక వేరు సాధనములచే నీపనుస్య ములభముగ పరిష్కరింపబడునని నమ్ముచున్నాను. వేరొక తరుణము నందు వివిధపక్ష నాయకులలో గల నీవ్యవహారములను పరిష్కరించుటకు పిలువగలదు. అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులును గలసి తమలోతాము సంప్రదింపుకొని ఒక సమాధానమునకు రాదగును. నేనిదివరలో కొంతకాలమునుండి ఈ సభ కగ్రాసవాధిపతిగనుండి మిత్తోడ్పాటు, సాహచర్యములును బొందియుంటిని. సభ్యులెల్లరు నాకు మిత్రులును రహస్యరము చివరిచయులు నగుటచే ఇకముందును అట్టి నేమిసాధానముతోడనే కార్యనిర్వహణముగా వింపగలనని విశ్వసించుచున్నాను. ఇకముందు మిహమ్మలకు న్యాయకేంద్రములకు సంబంధించిన విషయముల నెక్కుడు ప్రాముఖ్యములగు రీతిని వానిని సందర్శింప ప్రయత్నించెదను. (హర్షధ్వనులు) సభ్యులస్వాతంత్ర్య హక్కులను గమనించని ఏసభానియోజితాధ్యక్షుడైనను గొప్ప తప్పునర్చినవాడగును. (వినుడు వినుడు) మిక్తులకు నేమిడదై మిక్తులకు పనిచేయుగలనని చెప్పగలను. (హర్షము)

కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యత్వనియామకము

సమావేశమును శాసనసభ నిలువవలెనని

ఉపపాదన

సి. వి. కొంకటరమణయ్యగారు:— "కార్యనిర్వాహక వర్గము నందు భాగిగా బడిన స్థానమునకు ప్రభుత్వగులను నియమించిన వేరొక ముఖ్యమంత్రి సమస్యను గూర్చి విచారించుటకు గాను ప్రస్తుతము సమావేశమును నిలుపుదలచేయగోరుచు, ఉపపాదన గావించిరి.

గౌ|| లామెంబరు గారు ఉపపాదన నాక్షేపించుచు ఈ ఉపపాదన వంగీరింపబడుటకు చాల న్యాయకాస్త్రీయ చిత్కులు గలవనియు, ఇట్టివిషయముల ననుసరించి కార్యనిర్వాహక వర్గమునందే సభ్యుని స్థానము భారీయైనను అట్టి స్థానమునకు గవర్నరుగారు శాసనసభా సభ్యులకు నెవరినైనను తాత్కాలికముగ నియమింప వచ్చును. భారత ప్రభుత్వచట్టము 46 వ కేక్షను క్రింద తిరిగి కాళ్వతసభ్యులు నియమింపబడువరకు సభ్యులలో నొకరు తాత్కాలికముగ నాస్థానమునకు నియమింపబడవలెనని సార్వభౌముని యాతాదన బడసియున్నది. ఆ య్యది తప్ప సాధనాంగక మేదియు గానరాదు. ఇది న్యాయకాస్త్ర సమ్యక్తము.

సి. వి. కొంకట రమణయ్యగారు:— ప్రభుత్వోద్యోగిని ఆస్థానమునందు నియమించుట యందుగల యుక్తాయుక్తములు వివాదాంశములు గావు. ముఖ్యమంత్రి విషయమును చేసి నైన విచారించవలసి వచ్చినపుడే సమావేశమును ఆపవలసినదిగోరు ప్రతిపాదన లెప్పుడును ప్రవేశపెట్టబడును. నిశ్చయముగ 80 వ స్థాండింగు ఆర్డరు వనుసరించి నాఉపపాదన ఆక్షేపణియము గాదు. గౌ|| లామెంబరు గారు జాపెట్టిన కేక్షను ఉపపాదనసభ్యుల నాకుగల హక్కులకుమాత్రము భంగకరముగాదు పిదప అధ్యక్షులు ఉపపాదన క్రమభిన్నముగాదని నిర్ణయము నొసంగిరి. పిదప ఆక్షేపకు లెనైనగలరాయని అధ్యక్షులు ప్రశ్నింప గౌ|| లామెంబరుగారు తమ యాక్షేపణను తెలిపిరి. ఆక్షేపణతెలిసినందున వోటులజెల్లుగ 20 సభ్యులచే నామోదించబడెను. అందువలన ఉపపాదన మరుపటిదినము (4.2.25) 2-30 గంటలకు ప్రవేశపెట్టవలసినదిగ అధ్యక్షులు ప్రకటించిరి.

అధ్యక్షుని నియామకము

భారత ప్రభుత్వమువారిచే నిర్దేశించబడిన మదరాసు శాసనసభా 31-వ నియమును ననుసరించి అధ్యక్షులు ఏ. రామస్వామి మొదలియారు శశిభూషణరథో, హాజీఅబ్దుల్లా భాసింసాపేటుసి టి. యెస్. నరసింహాచారిగారులను అధ్యక్షకసంఘముగ నియమించిరి.

గవర్నరు ప్రభువు గారిచే ఆమోదమువడసిన

బట్టములు

ఈశాసనసభ్యులచే తీర్మానంపబడిన మదరాసు హిందూ దేవాదాయముల భట్టమున్న సర్వే- బాండలిల చట్టమున్న గవర్నరు ప్రభువు గారి యామోదము ను బడసి నటుల అధ్యక్షులు ప్రకటించిరి.

శాసనసభోప సంఘము

గౌ|| సర్ ఆర్థునాథు గారు:— "80వ స్థాండింగు ఆర్డరు ననుసరించి సభ్యులసంఖ్యప్రకారము ప్రాతినిధ్యముగ 2 గిగి 8 నుకు సభ్యులను శాసనసభోప సంఘమునకు (హాకు

కమిటి) ఎన్నుకొనవలసి"నదిగ ఉపపాదన పల్కిరి. గౌ|| సి. వి. రామస్వామిఅయ్యరుగారు బలపరచిరి.

డి|| బి|| సి. వి. యెతిరాజులనాయుడుగారు:— ఉపపాదన నేడున్నచు ఈవిషయము ఆదాయవ్యయపట్టిక ప్రవేశపెట్టబడిన పిదప తీసుక రాబడవలెనను సవరణ నుపపాదించిరి. ప్రస్తుతమున్నట్టి సంఘము ధనాభావముచే తలపెట్టిన పనులెన్నియును యునర్వలేకపోయినది. ప్రైసంఘము కావలసినవానినెల్ల తెలిపినను ప్రభుత్వము ధనమొసంగక పోవుటచే నేపనియు నెరవేరలేదు. ముందు ఆదాయవ్యయపట్టిక యందు నెంతధనము సంఘమువారి కొసంగెదకో తెలిసికొనినపిదప నీసంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనవచ్చును.

టి. ఆదినారాయణ కెట్టిగా రుపపాదనను బలపర్చిరి.

డి|| బి|| ఎం. క్రైష్ణన్నాయరు గారు సర్ ఆర్థునాథు పుగారి ప్రతిపాదనకు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడి హానుకమిటి నియమించినను ఆసంఘమువారి ఖర్చులకుగాను రూ 10,000 ఒసంగకుండునచో లాభములేదనియు, డిట్టిచెసిడెంటునకు సభాధనములందు ప్రత్యేకముగా గదిలేక ఫలహారముల సపైజేము కంట్రాక్టరులపై నధికారము లేనపుడు యిట్టి సంఘమును నియమించి ప్రయోజనము లేదనిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు చర్చ వాయిదా గోరు నూచిన క్రమభంగముని నూచించిరి. ప్రతిసమావేశమున ముందుగా హానుకమిటిని నియమించవలెనని స్థాండింగు ఆర్డరు కాదనిరి.

ఏ. రామస్వామి మదల్యారు గారుగూడ సంఘమున కెట్టి యధికారము లేక, బట్టములో ధనమియ్యక ఊరక నియమించుట లాభములేదని తెలిపిరి.

ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారి దేమిదోషము లేదనిరి. మారఫలముల నుండి వచ్చు సభ్యులబస పోర్టులో నేర్పున పాటుకు ఫలము చాలవచ్చుది. అయినను సభ్యులు లస భోజనవసతులకై యేమాత్రము చెల్లింప గలుగుదురో తెలియగోరుచు లేఖలు వ్రాయగా 80 రు మాత్రము జవాబునిచ్చిరి కొందరు దినమునకు 2, కొందరు 2½ కొందరు 8, 10 యిట్టియు గలుగుదుమని వ్రాసిరి. ప్రభుత్వమువారు సభ్యులకు తగిన సహాయమును జేయ సకలశక్తులులే కేయుచున్నార.

స్థాండింగు ఆర్డరు ప్రకారము కమిటి నియమింపక తప్పదనియు చర్చ వాయిదా గోరు తీర్మాన మంగీకరింపబడుచో ఎన్నిక సభ్యులాయరు లేకుండగనే సంఘము కొనవాగు ముందుననియు సర్ ఆర్థునాథు గారు తెలిపిరి.

ప్రభుత్వమువారు రూ 5000 బడ్జటులో ఖాయపరచినచో ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనవచ్చునని ఎం. క్రైష్ణన్నాయరు గారు బలికిరి. అవిషయ మాలోచించ బడువనియు వివరములు తెలుపవలెననియు సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు గోరిరి.

వివిధముగా ధనము వెచ్చింపబడుచో తెలుపనిది రూ|| 5,000 ప్రత్యేకతమని గోరుట భావ్యము గాదని శశిభూషణరథోగారనిరి.

చర్చను వాయిదా వేయవలెనను ఎతిరాజులు నాయకుగారి ప్రతిపాదన ఓటులకు పెట్టగా అంగీకరించబడెను.

ఆరికసంఘము

మహమ్మదు యాహ్వాతీ సాపేటుగారు ప్రభుత్వోద్యోగమును స్వీకరించుటచే వారిస్థానే ఆరిక సంఘమునకు వేరొక సభ్యుని ఎన్నుకొనవలెనని గౌ|| ఎ. ఆర్. గ్రహముగారు ప్రతిపాదించిరి. 2 గి|| లోపున సభ్యునిగానుండ దగ్గవారి పేర్లనంద శేరావలెనని అధ్యక్షులుజెప్పెను.

స ప్లిమెంటరీ గ్రాంటు

మదరాసు శాసనసభ్యుల ప్రయోగ ఖర్చులకుగాను రూ 85,000 అధిక మొత్తము గ్రాంటు కేయవలెననియు, దీనిని తిగి 85 వ గ్రాంటు నిలవ మొత్తమునుండి ముజరా నిర్దురనియు గౌ|| సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ప్రతిపాదించి మొదట గ్రాంటు చేయబడిన దానిలో అక్టోబరు వరకు 78, 185 రూ వెచ్చింపబడినదనియు మిగిలిన మొత్తము ముందు ఖర్చులకు చాలదు గావున యిప్పుడి అవసర గ్రాంటు చేయవలెననియు గోరిరి. కోర్కె అంగీకరింప బడెను.

స్థాండింగు ఆర్డరుల సవరణ

జి. రామేశ్వర రావుగారు 2-వ స్థాండింగు ఆర్డరును ప్రక్షేలనూర్చిగలదనబరించుటకజ్ఞు గౌరగానంగీకరింపబడెను. సాలధానా గారు నామినేటెడు సభ్యులసంఖ్య మొత్తము సంఖ్యలో 8 వంతుకు విధించి యుండరాదని నూచితిమియు 90

40 స్తాండింగ్ ఆర్డరు సవరింపగోరిరి. 54 వ స్టా. ఆర్డరు సవరించుటకు పి. నటేశముదల్యూరుగారు కోరిరి. పిదప ఆధ్యక్షుడు సెలవుకమిటి సభ్యునినామినేషను కాగితముల నీయమనికోరెను.

మదరాసు సివిల్ కోర్టు బిల్లు

గా. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారి రీబిల్డు పై సెలవు కమిటీవారి నివేదికను సభవారికి తెలిపి, కమిటీ సూచనలతో గూడ విచారించమని గోరిరి. బిల్లు ముఖ్యవిషయము లన్నియు తెలిపి, ప్రస్తుతము తాత్కాలిక న్యాయస్థానముల సంచుటల న గల కట్టముల వ్యక్తికరించి, సెలవుకమిటియందుండగా ఒక సభ్యుడు హైకోర్టువారి అధికార ముండువలెనని నూచించెను. వేరొకరు ఉండ నవసరములేదనిరి. అవిషయమును గూర్చి ప్రత్యేకముగా విచారించవచ్చును. బిల్లు చర్చ అనవసరముగా వాయిదా వేసి కాలయాపనము చేయుట లాభములేదనిరి.

ఎ. రామస్వామి ముదల్యూరుగారు తాను కొన్ని సవరణల ప్రతిపాదన తెలిపి యుండెననియు అవి కార్యక్రమమునందు చేర్చలేదని నూచించిరి. ముదల్యూరు గారి సవరణలు చేర్చుదుటకుగాను యావినయమన చర్చ మరునాటికి (నేడు) వాయిదా వేయవలెనని రా. బ. టి. ఎ. రామలింగ చెట్టిగారు నూచింపగా అంగీకరింప బడినది. బిల్లు నేడు చర్చింపబడును.

ఇండియన్ పోర్టుచట్టము - సవరణ బిల్లు

ఇండియన్ పోర్టుచట్టము (1908) మదరాసు రాష్ట్రములో అమలమగుటగాను ఆర్. ఎ. గ్రహముగారు యిట్లు

ను ప్రతిపాదించిరి. ఆచట్టమునందు పన్ను చెల్లింపవలసిన వాకలు "స్టీమురులు, షిప్పులు" అని పేర్కొనబడినది. కావున మోటారు షిప్పులవంటి వాతరగతిలో చేరవుగనుక పన్ను చెల్లింపకుండ మెడ్డివేయగలవు. అట్లు తప్పిపోయింద జూదుటకై యీసవరణ బిల్లు అవసరమని గ్రహంగారు తెలిపిరి. లామెంబరుగారు బలపరచిరి. ప్రతిపాదన అంగీకరింపబడెను. దీనిని సెలవుకమిటి విచారణ కంప సమీక్షములేదని ఆధిక సభ్యులు ప్రతిపాదించెను.

ఎ. రామస్వామి ముదల్యూరుగారు ప్రతిఘటించిరి. తెలియమున్ను గుడేములు కొన్ని దేయవాకలకు పన్ను లేకుండ నుండు అవకాశముగలదనియు, మనదేశమునగూడ కోస్తావాణి జ్వము ప్రోత్సహించుటకై దేశీయవాకల ప్రత్యేకవ్యవస్థల వాకలకు పన్నుసవరములేకుండ చేయుట అవసరమనియు, అందు కొరకై యీవిషయమును సెలవుకమిటి విచారణ కొప్పగించనలెననియు ముదల్యూరుగారు తెలిపిరి.

అట్టివిషయము పరిష్కరించు అధికారము భారతశాసన సభయందున్నది. వారిమాటకు మనము ఒప్పుకొనవలెనుగావున యిప్పుడు విచారణచేసిన లాభముండదని ఆధిక సభ్యుడు తెలిపెను.

వీరు చర్చించుటకుముందుగా మన ఆభిప్రాయము తెలుపుటమంచిని కృష్ణస్వామయగారనిరి. ప్రత్యేకముగా వేరొక సవరణబిల్లు పెట్టుకొనవచ్చునని న్యాయుగారనిరి.

కీ. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు ముదల్యూరు గారి కోర్కెనుబలపరచి, సభ్యులు కొందరు యింకకొన్ని సవరణల ప్రతిపాదించ దలంతురుగావున తప్పక సెలవుకమిటి కొప్పగించనలెనని నూచించిరి.

బిల్లు సెలవుకమిటి కొప్పగించరాదను ప్రతిపాదన ఓడిపోయెను.

అంతటితో సభ వాటికిముగిసెను.

దయానందవర్ధి

కాన్పూరులో చిన్నకోట్లాట

కాన్పూరులో ఆర్యసమాజము వారు దయానందవర్ధిని నిజరుపుటలో వారికిని నుహమ్మదీయులకును కొద్దిగా కొట్లాట జరిగినది. కాని తుంటులు వెంటనే పారిపోయిరి. (అ. ప్రె.)

మహాత్ముడు షాకతాలీగారు

రావల్పిండికి వెళ్లిరి

నిన్న మూడవతేదీరాత్రి గాంధీమహాత్ముడు మాలానా షాకతాలీగారును డిల్లీ నుండి రావల్పిండికి బయలుదేరిరి. (అ. ప్రె.)

దక్షణ హిందూదేశమునందు కొనియాడబడుచున్న నైకిలు

B.S.A

అన్ని భాగములు సంపూర్ణముగ గలవు.

అడినన్న

ప్రత్యేక (నైషత్) విక్రయము

ఈ విక్రయమునందు బి. యన్. ఏ. నైకిల్లు

అన్నియు, లూకాన్ లాంతరు, లూకాన్ గంట, టూల్ సంచి ఇంజనీరు, ఇతర పరికరములను కలిగి యుండును.

రొఖ ధ ర. రు 165.

ఇది ప్రత్యేక విక్రయము గనుక మేము యీ విక్రయమునందు తగ్గింపు ధరలుగాని, అప్పుగాని యివ్వజాలము.

వాయిదాలపై కొనువారికి మామూలు ధరలకు యివ్వబడును

అట్టివారు, ఫోల్ యెంజింటుకు ఆర్డరుతోగూడ రు 10 అడ్వాన్సు పంపవలెను.

అడినన్ ఆండు కో., లిమిటెడ్.,

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

నేటికార్యక్రమము

సమావేశమును నిలుపుటకు గవర్నరుగారి ఆనంగీకారము

నేటిదిన ముద్రాము 4 గంటలకు మదరాసు శాసనసభ్యులు డిల్లీ లి స్టామిక్స్ ను విల్లెగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై 12 గంటల వరకు ప్రశ్నోత్తరములతో గడపిరి. వీరప కార్యక్రమము నందలి చర్చను మొదలిడిరి. కొన్ని సమయములకు ప్రాంతము బాధాపూరితమైనవియు రాల్ల బిల్లి టి. యమ్. వగ సీంహాచార్యులుగారు జేనాదా శాస్త్రియవలె గవర్నరు జనరలు గారు ఆమోదము నొసంగినందుచే దేశమందుగలిగిన పరిస్థితులను నిరూపించుటకు గాను శాసనసభ సమావేశము నాపవలసినదిగ ఉపపాదన స్పృశి. క్ర. అభివృద్ధి మేలేదాను విషయమై అధ్యక్షులు పై ఉపపాదనను మునుపటిదినము కొంతసవర గావించి ఉపపాదించడమని సూచించిరి.

గవర్నరుగారినిర్ణయము

సభ్యులు ఫలసారములకై లేవనొప్పుటకు ముందుగ నిన్నటిదినము 3. వి. వెంకటరమణయ్యగారిచే జేపడిన సమావేశమును నిలుపుటకైయగోరు నుపపాదన ప్రవేశపెట్టుటకు వీలుగావని గవర్నరు ప్రభువు 10 రంపిన సందేశమును అధ్యక్షులు ప్రకటించగ సభ్యులలో కొందఱు త్యాగమును, మరి కొందఱు ఆశ్చర్యము, ఆశాభంగమును సూచించి.

మదరాసు సివిల్ కోర్టుల బిల్లు

గౌ. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు 1878 సం. ప్ర. మదరాసు సివిల్ కోర్టు చట్టమును మార్పుచేయుటకు సెల్వె కమిటీయొక్క లివేడిను దలుపుచు మార్పుజేయబడిన ప్రకారము బిల్లు విచారణకు దీనికొనబడవచ్చునని ఉపపాదించిరి.

ఒక నవరణ

పి. రామస్వామి గుంటూరుగారు బిల్లును సెల్వె కమిటీ విచారణకు పంపవలసినదిగ సూచించిరి. అచ్చట బిల్లు యొక్క వివిధభాగములు చర్చించబడి పిమ్మట కొన్నింటిని తీసుకరావడమయ్యెను. కాని ప్రభుత్వమువారు డిప్రీట్టు మనిషి బులను నియమించుటకు గూర్చి ప్రభుత్వమువారు భృతసంకల్పమునైనా రెక్కా దెలియగోరిరి. రామలింగారెడ్డిగారు బలపరచిరి.

గౌ. లా మొబరుగారు:—తాము సెల్వె కమిటీ అధ్యక్షులగుండి అవిషయమును గవర్నరు మొంటుయొక్క సందేశము ననుసరించి తోగ్గినివేసెమని పల్కిరి.

సభ్యులూ గారును బిల్లును సెల్వె కమిటీకి పంపుటకే సూచించిరి.

గౌ. లా మొబరుగారు సమాధాన మొసంగుచు బిల్లు పిలిపి వునని తాము సందియపడుటలేదుగాని, ఉద్యోగ నియామకమును గురించి భారత ప్రభుత్వము వారు అసంబద్ధములని నిర్ణయ మొసంగినందున ఉద్యోగ నియామకమును గురించిన సమస్యపై చర్చించుటకూడదని తమ యభిప్రాయముగ చెప్పిరి.

సభ్యులూ గారు:—బిల్లుపై వోటుతీసికొనిన సేనెంతయు సంతసించెదను. స్వరాజ్యవాదినగు సేన నామదివక్షమందు ప్రతిష్ఠించినవిధానము జయప్రదమైనందునకు సంతసము దెల్పుచున్నాను. ఎవ్వరి ఉద్దేశములను భంగపరుప నేడలంపను. ప్రభుత్వోద్యోగములలో ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య ముండవచ్చును. కాని ఒక ప్రభుత్వోద్యోగములందుమాత్రమే యుండవలెను.

పైకొద్దస్వామయ్యగారు చేతులూపించి ఉద్యోగ నియామకము తీసివేయవలెను. వారి ఇచ్చినట్టినట్లు ఉద్యోగల నియమింపవలెననియరారు.

(చర్చ జరుగుచున్నది)

సివిల్ కోర్టు బిల్లు సెల్వె కమిటీ విచారణకు తిరిగి పంపబడవలెననుట రామస్వామిమొదలియ్యగారి సురణ వోటుకులెట్టడి 49 అనుకూలురు, ఒకరు ప్రతికూలురు 28 మంది తటస్థులు చెక్కింపబడిరి. సవరణ ఆమోదించబడెను.

1921 మదరాసుజిల్లా పురపాలకసంఘము

నవరణ చట్టము

గౌ. పాశగలు శాసనసభ మదరాసుజిల్లా పురపాలక, స్థానిక సంఘముల బిల్లు కొన్నింటిని విచారణకు తీసికొనబడుటకు ప్రతిపాదనవచ్చెను.

బ. పునఃపరిశీలనప ఉపపాదన సభ్యులచేత తీర్మానింపడెను. అంతటితో సభ్యులు నేటిదినము సమావేశమును చాలించిరి

ప్రశ్నోత్తరములు

తెల్ల వారిబడులలో హైదరాబాదు

తెల్ల వారి పాతకాలలందు భారతీయబాలురకు ఏల క్లుప్త జీతములు పుచ్చుకొనుచున్నారా? దానిగూర్చి ప్రభుత్వమువారు విచారించిరా? అట్టి ఆచారమును తొలగించుటకు ఏచర్య దీసికొనెదరా? అని సభ్యులూ గారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—విచారణ జరిగినది. ప్రభుత్వమువారు చేయు చర్యను ఉత్తమపు రూపమున ప్రకటించిరి.

వీరప సభ్యులూ గారు బాతిభేదములను బట్టి బాలుర విద్యార్థులను మార్పు ఆచారమును తొలగించుటకు ఏమయిన ఉత్తమపులు గలవా యని ప్రశ్నించిరి.

స్వామి:—ఆ యుద్దేశముతోనే ఉత్తమపు ప్రకటించి విద్యార్థుల డైరెక్టుగాని అమలు జరుపగోరిమి. బాతిభేదముల పాటించుట ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమేకాదని స్పష్టపరచిమి.

సభ్య:—అట్లయిన అధికరులుములు వసూలు జేయుటేమి న్యాయము.

గౌ. స్వామి:—తెల్ల వారి బడులలో విద్యయంతయు ఆంగ్లమున నేర్పబడును. బాగుగా ఇంగ్లీషురాక యున్నవారికి విద్య నేర్పకొని సమర్థులుగా నుండునట్లు జేయుటకై అధికముగ ప్రత్యేక శిక్షణ యొసగవలెను. దానికొరకు అధికవ్యయమునకై వారివద్ద విద్యార్థిరునుమధికము జేయబడినది.

అట్టిఅధిక రుసుములకు భారతీయబాలురపైనే రేలు యుండవలెను. ఆంగ్లో ఇండియనులకుగూడ నేలయుండరాదని సభ్యులూ గారు ప్రశ్నింప, దానివివరములు తెలియనియ, తమకు బాతిభేదములపాటించి రుసుము వసూలుజేయుట యిష్టములేదని ప్రభుత్వమువారు దెలిపిరేగాని, అట్టివ్యత్యాసము యెవరెవరున్నదోలేదో గూడ వారికి తెలియదనియు స్వామి గారు నిరసిరి.

సభ్య:—సాధారణముగా ప్రభుత్వ ఉత్తమపులను క్రింది యధికారులు లక్ష్యముజేయని నాకు దెలియదు. విద్యార్థుల డైరెక్టుగాను ఉత్తమపుల ననుసరించిరోలేదో తెలియగోరెదను.

స్వామి గారు:—అబాధ్యత ఇనస్పెక్టరులయందున్నది. వారికి ఫీర్యుడుజేసికొనవలెను.

ఎం. రత్న స్వామిగారు: బాతిభేదములను పాటించి వ్యత్యాసముగనిపరచు విద్యార్థులపై ప్రభుత్వమువారు చేయవలసినది ఏమి? ప్రభుత్వము లేదు.

అధిక శిక్షణకొరకు అధిక జీతము. పుచ్చుకొనవలెనో? లేదో నిశ్చయించునదెదరా? అని వెంకటరమణయ్యగారుడిగిరి. దీనికిగూడ ప్రభుత్వము లేదు.

వెంకటరమణయ్యగారు:—జీతము అధికమువసూలు చేయుటకు పూర్వము ఇనస్పెక్టరుగారి అనుజ్ఞ తీసికొనవలెనని ఉత్తమపుజేయుదురా?

స్వామి గారు:—ఇనస్పెక్టరులు క్రొత్తవసించవలెనని గోరుటకెట్టి యధ్యంతరములేదు. కాని మూల మేనేజరులనే నిర్బంధములయందుంచగోరినచో వారు తమబడులలో భారతీయ బాలురను చేర్చుకొన నిరాకరింతురు.

వైద్యశాలలందు మందుల రుసుము

వైద్యశాలలందు మందులు గొనిపోవుటకు వచ్చువారివద్ద నెలకు రూ. 80 పైగారావడి గలవారందరివద్ద 2 అణాలు మందుల రుసుముగా పుచ్చుకొనుచున్నారు. దానిని తొలగించుటకుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు చింతించుచున్నారని జి. రామేశ్వరరావుగారి ప్రశ్నకు ప్రభుత్వమువారు చెప్పెను.

టూరిఫ్ బోర్డు మదరాసు రాకుండుట

ఇండియన్ టూరిఫ్ బోర్డువారు మదరాసు రానవరము లేదని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు దలుపుటకు కారణమేమి. అట్లుదలుపుటకు ముందు ఉద్యోగితరుల అభిప్రాయమును కనుగొనిరా? అని సభ్యులూ గారు ప్రశ్నింప యాదిగను తీసికొనవచ్చెను.

మదరాసులో అత్తునీరా, కాగితము, సిమెంటు, మెగ్నీషియము పరిశ్రమలగూర్చి పరిశోధన జేయుటకు రానవరములేదని ప్రభుత్వమువారు దెలిపియుండిరి. ఇతర విషయములందు సాత్వమీయ దలంచిన కొలదిమంది పూనాకువెల్లి సంఘమువారిని జూడగలగని భావించిరి.

కులీల యెగుమతి నాక

ఎస్. సభ్యులూ గారు:—నవంబరు 20వ తేదీన మలయాదీవులకు వలసబోయిన వారిని గొంపోయిన 'బ్రిష్టా'యనునాక చాలపురాతనమైనదనియు, తొడ్డి వంటపదుపాయములు లేవనియు, మనుష్యులగొంపోవుటకు, తగినదికాదనుట నిశ్చయమగునా?

ఉ:—అది పురాతన నాకయవునో కాదో తెలియదు. కాని దొడ్డి, వంటకు పదుపాయములుగలవని తెలియుచున్నది.

ప్ర:—పాడిసనుగాను నాక పైకిబోయి మలసబోవువారిని చాలిరా? నాకను జూచిరా?

ఉ:—పాడిసనుగాను మనుష్యులజూచిరి. నాకనిదివరకే జూచియుండుటలే తిరిగి జూడలేదు.

సభ్య:—పాడిసనుగాను నాక నెప్పుడు జూచిరి? హోముమెంబరు:—మేలోనో జూనులోనో జూచిరి. నవంబరులో కలక్టరునకు జబ్బుగానుండుటచే జూడలేదు.

ప్ర:—మనుష్యులను గొంపోవుచున్న నాక నేల జూడలేదు.

పాడిసనుగాను:—నేను శాసనసభకు రావలసియుండుటచే అచ్చటికి బోవలేకలేకుండెను.

సభ్య:—ఆపనిజేయుటకై జీతముపుచ్చుకొనుచు దానిని విడచిపెట్టి సభ కేలవచ్చెను. పనికిన్న శాసనసభ ముఖ్యమగునా?

హోముమెంబరు:—అది పాడిసనుగాని పనిగాదు. కలక్టరుగారి పని. వారికి జబ్బుగానుండెను. పాడిసను గారు పనివిడిచిపెట్టెరని నిందింప నవసరము లేదు.

నీలకంఠ బ్రహ్మచారిగారి పైదు

నీలకంఠ బ్రహ్మచారిగారి కార్యాగ్రహణము గూర్చి వి. పంతులయ్యగారుడిగిన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వముగా యాదిగువసమాచారము దెలిసెను.

ఈతని మొదట మదరాసు వెని టెంపియరరీ నుంచి శివసరాజమండ్రీ, మాంటిగోమరీ, మూలూను జెయిల్లకు బంపిరి. ఈ రాష్ట్రముందుండుట భావ్యముగా దోచలేదు. ప్రస్తుతము మూలూనుందున్నాడు. రాజమండ్రీలోనున్నపుడు అజీరి జబ్బుచే బాధపడుచుండెను. మూలూనులో ఆరోగ్యముగ నున్నాడు. జెయిలులో గునుస్తాగా పనిచేయుచున్నాడు. అతని బంధువులలో ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల గూర్చిన సమాచారము తెలియదు. సమాచారము తెలియగనే సభ్యులకు ప్రకటించబడును.

మాపిళావిప్లవమందు సహాయము జేసినవారు

మలబారులో మాపిళావిప్లవసందర్భమున ప్రభుత్వమువారికి సహాయముజేసి శాంతిస్థాపనకు పాటుబడినవారి పేర్లను దలుపమని సాల్వానాగారు కోరగా అట్టిపట్టిక చేదియు తయారుజేయలేదనియు ఎడో ఒకరిద్దరికితప్ప ఎవ్వరికి బహుమతులీయబడలేదనియు తెలియవచ్చెను.

కాననులా- సివిల్ కోర్టుబిల్లు

హిందూమహమ్మదీయ లా సివిల్ కోర్టుబిల్లులో చేర్చుట నుగూర్చి తాను సూచించిన సవరణలగూర్చి ఇండియా డొరతమువారికి మదరాసు ప్రభుత్వమునకు జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల ప్రకటించమని జి. ఎ. సాల్వానాగారుగూ పిలువెదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పెను. అట్లు ప్రకటించుటకు ఇండియా డొరతమువారి అనుజ్ఞ కావలెనని దెలిపిరి.

మరుదవకులస్తులు

ఉన్నత తెగ వారి నిర్బంధము

ఆర్. వీరయ్యగారు:—మరుదవకులస్తులను (మంగళ్లు) తిన్నవెల్లి జిల్లాలో అంబసముద్రము తాలూకాయందు ఉన్నత తెగ వారికి దహనక్రియల సమయమున నీచమగు పరిచర్యజేయ నందున బాధించుచున్నారనియు, అబాధనుండి రక్షింపగోరుచు వారు జిల్లాపోలీసునుమార్పెంటుకు అజీరి జైల్లరా? వారాపని జేయకున్నచో ఇండు తగులజేటెదమని దెదరించుచున్నారా? వారాపని జేయవలెనని ఒప్పన్న మేమయినగలదా? ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారికి సమాచార తెలియకున్నచో తెలిసికొని దెలిపెదరా?

ఉ:—ప్రభుత్వమువారి కేమియు సమాచారము తెలియదు. అట్టివిషయములు ప్రత్యేకసంఘములకు సంబంధించిన వగుటచే, స్థానికపరిస్థితులయందే చక్కబడగలవు. వివరముల తెలిసికొన విచారణలు పరిపినచోయింక నెక్కువ తిక్కులవచ్చును. వీరయ్యగారు:—ప్రభుత్వమువారు సమాచారమును విచారించక మరుదవకులస్తులను ఉన్నత తెగ వారి నిర్బంధమునకు లోకొనచ్చెదరా?

లా మొంబరు:—ఎవ్వరును ఉన్నత హిందూ తెగలవారి నిర్బంధములకు లోనై యుండిపోవలెనని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశముగాదు. వచ్చిన అట్టిలయందుగూడ స్పష్టముగ నేరాలోపణ లేమియులేవు. ప్రభుత్వమువారు సాంఘికవిషయములందు శోకముకలుగజేసికొన్నచో ఏవంతువారికిగూడ మేలుచేయులేక పోదురు. వారు ఇవపత్తుములవారికి సమరసభావమేర్పరుపయత్నించుచున్నారు. కాని ఒకంబడిక కుమారున్నది. వారు ప్రభుత్వమువారిని జోక్యము కలుగజేసికొన నీయరని లోచుచున్నది.

టి. ఆదినారాయణచెట్టి:—ఈనిర్బంధపులితముగా కొన్నిక్రిమినలుకేసులు వచ్చినవి.

లా మొంబరు:—ఈసభలో సభ్యులు దెలిసిన అభిప్రాయములన్నియు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారికి దెలిపెదను. అంతకన్న నెక్కువేమియు జేయుటలేదు.

“స్వరాజ్యము క్రమక్రమముగ నియ్యవలెను”

ఐరోపాసంఘ సభ

“భారతదేశము ప్రస్తుత సంస్కరణములను బాగుగా నుపయోగించవలెను.

క్రొత్తవిధానములయం దాతురతఁ జూపగూడదు”

“భారతదేశమునకు బాధ్యతాయుత పరిపాలనము వచ్చువఱకా కాంగ్రేసులు తమ బాధ్యతను విడువగూడదు”

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 2:— ఐరోపాసంఘ వార్షికసభ నేటి సాయంకాలము జరిగినది. సభకు, సభ్యుల సేవలు వచ్చిరి. హెచ్. డబ్ల్యు. కారుగారధ్యక్షతవహించిరి. ఆభాషారంభమున వారిచ్చిన యుపన్యాస విషయిది.

“గతించిన వత్సరము మనసంఘాభివృద్ధి బాగుగా జరిగినది. ఈదేశమునందు మన యక్కరలను రక్షించుకొనుటకు, సంఘాభివృద్ధికి, మనసంఘము నభివృద్ధి జేసికొనుట ధర్మమని గ్రహించిరి.

ఈసూతనోత్పాదము భారతీయాశయములకు విధేయముగాక న్యాయముగను, సక్రమముగను యభివృద్ధిగోరువా రందఱి యందర్భములకు సానుభూతినిజాపుటగూడనై యున్నది. వివిధ విషయములం ది సేవలతో మనమేకీభవించుచున్నాము. కొందఱు తో భేదాభిప్రాయముఁ గలిగియున్నాము. కాని పిరందఱితో మన మొక్కటిమాత్రము నిశ్చయముగా జెప్పఁగలము. ఏదనగత వత్సరము మాసంఘము జేసినప్రయత్నములన్నియు, మాసంఘాభివృద్ధికి యయినవిగాని, ఏ భారతీయాభివృద్ధికి విరోధభావమున గాదని. మేము భారతదేశమునకు మంచినది యభిప్రాయ పడుచియున్నాముతో సంపూర్ణముగ వ్యతిరేకించువాని కొందఱు న్నారు. వారితో మాత్రము మాకు భేదాభిప్రాయగలదు. డిశెంబరు మాసమందు వివిధకట్టాములందు సంఘములయొక్క ప్రతినిధుల సమావేశము గావించబడినది. వారిసంఘాభివృద్ధికి పట్టుబట్టజూపి వారు, 1924 వ సంవత్సరమున సాంఘిక విషయములందు, రాజకీయ విషయములందును గూడ సంఘములవారు జూపినవిధము యుత్సాహమును జూపినారు. ఆంగ్లదేశమునందుగూడ మనసంఘము యొక్క కలహము జేయవచ్చుచున్నది. ఈవిషయమున లాంగ్ ఫర్ట్ల మొదలగువారు జేసినప్రయత్నములు మిక్కిలము. 1923 లోకంపై మన యార్థికస్థితిగూడ బాగాపడినది. ఉత్తరహిందూస్థానమున మనసంఘమున మితముగ వృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. హిందూస్థానముగలవన్న మనసంఘమునకు తక్షణమొకనుట ముఖ్యవిషయమని మనజాతివారందఱుకడ దెలియఁ జెప్పవలెను.

కార్మిక ప్రభుత్వము

నిజము మనసభ గూడునప్పుడు కార్మికపక్షమువారు ప్రభుత్వపక్షపులం దున్నారు. ఆపక్షము మనవారు చాలభయపడిరి. కాని హిందూదేశముపట్ల స్వజాతివారియెడలను జూపినమాత్సర్యము మనవిశ్వాసమును జెడపజేయలేదు. ఏగొలదియనికొ ప్రాతినిధ్యమునహించిన కొందర రాజనీతిజ్ఞులమటలు కార్మికపక్షము వారు గణించుటకుఁ గుతూహలతఁ జూపినను మొత్తమువిడిచి హిందూదేశమందు వారి మార్గముమాత్రము తత్సూర్యులగు కన్నర్యేటిపు పక్షమువారి మార్గమునే యనుసరించినది. సక్రమముగ మార్గములందు భారతదేశమునకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము గోరువారు, హిందువులయిన, నాంగ్లేయులయిన, నీ పద్ధతయందాదరము చూపక తప్పదు. క్రొత్తమార్పుల గోరువారు, ప్రస్తుతమున్నవాటిని బూర్తిగా నుపయోగించి తమదార్శ్యముజూపి ముందువాటికి మార్గములేర్పింపవలెనుగాని, తనిపోని యడ్డంకులఁజెట్టగూడదు. కాని కార్మికప్రభుత్వమువారి జీవితము చాలతక్కువయైనది. మఱి కన్నర్యేటిపు ప్రభుత్వమునకువచ్చిరి. వారితో నిటీవల మనకుగలిగిన యనుభవములు విశ్వాసమునుజేగలిగించుచున్నవి. ఈప్రస్తుతివిధానమును మార్చి వెనుకకుపోవుటగాని, యొక్కనూరే విశేష బాధ్యత వారిపైఁజెట్టుటగాని జరుగదు. కాని కొంతనిశ్చితకాలములో నొకసంఘమేర్పఱిచి, ప్రస్తుత సంస్కరణ విధాన మంతవఱకు బనిజేసినదియు జూడవలసన స్థితికివచ్చినది.

కొన్నికాసనసభలలో మాపట్టుచున్న విరోధభావమునబట్టి పార్లమెంటువారు లేచిపోవలసివచ్చినది. హిందూదేశపుమంత్ర, సంస్కరణవిధానముల నిన్ని కక్షలవారు నిరసిండుచున్నారని, కొంతవఱకు లాంగవచ్చును.

మాయద్వేషములు

మాంట్సున్గ సంస్కరణములకు భిన్నములగ నవి క్రొత్తవాటినిగూర్చి చాల విషయమున్నాము. సంస్కరణము లెటులఁబనిజేయుచున్న కో కనుగొనుట శ్రేయపఁబడిన ముడ్డిముఠ సంఘము నుబట్టి యాయాపాలనియఁ బయలుదేరినవి. ఆసంఘమువారి నివేదిక యొకను బ్రదుకరణముగావలయును. ఇట్టిసందర్భమున, నూతనపరిపాలనావిధానమును నూచించు ప్రజాశక్తిలు బయలుదేరు సమయమున, ఇదివఱకున్న సంస్కరణము లకు సరణులనుపాదించుచున్న సమయమున, నిర్బంధవిధానము లెక్కువ యగుచున్నవని యార్జునులు లు జేయుచున్న పమయమున, 1 రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకై గోలఁజెట్టుచున్న సమయమున, యనధికారులమైన యైరోపాజాతివా రూరకుండు పెంతమాత్రము న్యాయముగాదు. మనముగూడ నిశ్చలముగ, నిశ్చితముగ యభిప్రాయములఁ గలిగి యుండవలయును మన యభిప్రాయములకు నూత్నాంశములందు భేదముండవచ్చునుగాని కొన్ని ముఖ్యాంశములందు, కన్నర్యేటిపులయినను, లిబరల్లయినను, కార్మికులయినను, ఏకీభావము చూపకతప్పదు. ఆవిషయములలో ముఖ్యమైనది భారతదేశమున కన్నిదేశములలో వలెనే పీఠమగు ప్రభుత్వము, జీవములకు, నాసులకు జేయునుఁ గోరుదును. దీనికి ముఖ్యముగా గావలసినవి ప్రాతినిధ్యము వహించిన కాసనసభలు, న్యాయమునజెట్టియు, సమర్థత గలిగినట్టి కార్యనిర్వాహక వర్గములు, సంతృప్తులగు జనలు ఈవిషయమున భారతీయులు నాంగ్లేయులను సమ్యకింతురు. కాని క్రొత్తవిధానము నాలొచించుటకుఁ బూర్వము ప్రస్తుతవిధానావలంబనములను వైసజేర్కొనబడిన పద్ధతులకు రాజాలమేమో యాలొచించి జేయవలెను. ప్రతివారి యుద్దేశ్యమును బాధ్యతాయుత పరిపాలనమేగాని ప్రస్తుతము కొద్దిసాంధ్యమాత్రమే నిశ్చయముగ నూతనమార్గముల కొఱకు గోలజేయుచున్నారు. విద్యాధికుండగు భారతీయుని యాశయములు మంచిజేయినను తాను భారతదేశములో నందఱి యభిప్రాయముఁ గాక కొద్దిమంది యభిప్రాయము మాత్రమే దెలియఁ బజుచున్నాడని గ్రహించవలెను. ప్రస్తుత విధానమునగూర్చి యెట్టి యభిప్రాయము లున్నను, మేమునూత్రమది భారతీయులకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ విషయముదేశ్యముతో జెట్టబడినది ని జెప్పుదుము. ఏ ప్రభుత్వమయినను, ప్రజలయొక్క సవభిప్రాయము లేనిదే జరుగదు. సవభిప్రాయము లేనంతవఱకు నూతనవిధానముల నాలొచించి యేమి ప్రయోజనము. కొందఱు ప్రభుత్వముతో నేకీభవించని యెడల, మనమే ప్రభుత్వమును సాగించి వాటిని సద్ది హిందూదేశమును బాధ్యత వహించునదిగా జేయవలెను. అంతవఱకు మనము బాధ్యతను విడచిపోలేము. కావున మనమివిషయములన్నిటిని బాగుగ నాలొచింపవలయును.

ఈ హెచ్చరిక జరిగినపిమ్మట లార్డుకేముల్సంగారు తాము చాలమాదితో మాట్లాడితిమనియు నారందఱును, జాతివిద్వేషములం బోగొట్టుకొనుటకు బ్రయత్నము జేసెదమనియు వర్తకము నభివృద్ధిజేసి, తద్వారా దేశము నభివృద్ధిజేసికొందుమనియు జెప్పిరినియు నుడివెరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ సింహపురి సుగుణవిలాస సభవారిచే
7-2-26 తేది శనివారమునాడు
నెల్లూరు చానుకాళులో
రామదాసు శాటకము ప్రవర్ణింపబడును.
రామదాసు:—యడవల్లి సూర్యనారాయణగారు
కబీరు:—ఘంటసాల రాధాకృష్ణయ్యగారు
తానీసా:—మైసూరు కృష్ణమూర్తిగారు.

చీరాల మ్యునిసిపాలిటీ
1925-26 కు. టోలుగేటునకై రా వేలంపాటలు
ఫిబ్రవరి 20 తేది శుక్రవారం భేదబడును.
రావుల సుబ్బారావు, చైరుమెన్.

విద్యుద్ధాములగు రైతులు

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 2:—పారిశ్రామిక ఫలరాజము నందగు బొంబాయి, తన సాంప్రదాయమున కనుగుణముగ నూతనముగ విద్యుద్ధాములగు రైతులను బ్రవేశపెట్టి గుణుతికెక్కినను. నేటివిద్యుద్ధాములగు గవర్నరుగారు జి.వి.పి. రైల్వేసంఘమువారి నాకాశ్రయస్థుల కాఖయందు క్రొత్తరైలుమార్గమును దెఱచిరి. ఏతరుత్సవమునకు స్నేహితులప్రభువు, ప్రభుభి, ఆల్బారుడుహారా జాగారు మొదలగుప్రముఖుల సేవకు వికృతియొకైర్పెను. ప్రేమ నయొద్దకు వచ్చిన మహాజన సందందడిరి గవర్నరుగారు, వారి సత్సమగియు, ప్రేమచంద్ర మెక్లీసు, హింద్లీగార్లచే నాహ్వనింపఁబడిరి. వారిఁ గౌఁవించుటకై బ్రత్యేకముగ నేర్పఱుపఁబడిన పటాలమును బరీక్షించిరి వివిధాలంకార సంయుతమై యత్కంత భోభావంతముగనుండిన రైల్వేదేవిక (ప్లాటుఫారము) మీదకు గవర్నరుగారు వచ్చినతోడనే యాంగ్ల నేత్రము క్షీరసము (నేషనల్ యాంధ్రమ్) జేయబడెను. విల్సను వొరసానిగారి కచ్చుటకు సుమమాలికలు బహుమానముగ నీయఁబడినవి. పిమ్మట నాకాఖయందలి యువ్యోగులు గవర్నరుగారికిఁ బరిచయము జేయఁబడి.

మెక్లీసుగారి యుపన్యాసము

పిమ్మట మెక్లీసుగారు గవర్నరుగారిని కాఖు దెలుపుటకు గోరుచు నిలులజెప్పిరి. “రైల్వే సంబంధములేనివారికి విషయమంతి సంతోషదాయకముగాకపోయినను, మాకుమాత్రమమదాందదాయకము. ఒక్కవిషయము మాత్రము సత్యము. వర్తకము దినదినప్రవర్ధ మనమగుచున్న నీపట్టణమున రాకపోకల కిట్టి సులభమార్గముల నవలంబించుట యెంతయు లాభదాయకము. నాకాశ్రయ స్థానమునకు దూరముగలవన్న వర్తకులకు తమవరకులను బంపుట కిది చాలసహాయపడును. సుమారియెడల వర్తకమునండి యాలొచింపబడుచున్న విషయము నేటికి నెఱవేఱినది. యుద్ధమువలన గొంతకాలము ఆగిపోయినది. పిమ్మట రైల్వేసంఘమువారి యార్థికదుర్వస్థులచే యుడిగినది. పిమ్మట సంఘమువారి యుద్దేశ్యమునుజూపినపుడు ప్రభుత్వమువారి యాప్తుకొనలేదు. చివరకు మాయుద్దేశ్యములు కొనసాగు భాగ్యము నేటికి కలిగినది. ఈవిషయముందు తాతాకంపెనీనారు జేసిన సహాయ మమితము. గవర్నరుగారిని సంఘముతరపున, నూతనకాఖం దెఱచుటకు బ్రార్థించుచున్నాను”

పిమ్మట రైల్వే ఫీల్డ్ కమిషనరు హిడ్లీగారు గవర్నరుగారిని విద్యుచ్ఛక్తిను ప్రజాసేవయొగార్థము దెలుపగోరుచు, మెక్లీసుగారిచే జేర్కొనబడిన విషయమునన్నిటియం దేకీభవించుననియు, మెక్లీసుగారి విశ్వప్రయత్నములఫలితమే యివి విద్యుద్ధాములనియు, దీనికేవల్యయపడిన భవనంతయు ప్రభుత్వవారిదే యనియు దలిపెను. కొంతసేపు దీని యార్థికవిషయములం జర్చించి, ఈనూతనపద్ధతి నుపయోగమునకు దిద్దుభాగ్యము బొంబాయికి గలిగెననియు, దీనివలన బొంబాయివాసులకు చాలలాభకరమునియు జెప్పిరి.

గవర్నరుగారి యుపన్యాసము

“ఉన్నతోద్ద్యమములన్నియుఁ బోలెత సంతోచితములగు నే ప్రారంభింపఁబడిన. నేడు తెఱఁబడునన్న మార్గము పది మైళ్లునిడివిగలదియైయెను, నుపయోగమున మాత్ర మమితముని విద్యుచ్ఛక్తివలన వడుపఁబడు నీరైలునుజూచిన యేవారికిఁబోధపడగలదు. తాతాగారి నీవిషయముఁ జాలసహాయమునర్పితం దుఁకు మెక్లీసుగారిచ్చిన యభినందనములందు నేను గూడ వార్ష పూర్వకముగ జాల్పిందును. శివకపాబుగారు ప్రభుత్వమున నీదేశమునకు వచ్చినపుడు బొంబాయినుండి పూనాబోవుటకంత యోశ్రమపడిరి. 1849లో నీ జి. వి. పి. వా ర్షిసాంతములందు రైలుమార్గమును దెఱచిరి. నాటినుండి నేటివఱకు పీరుజేయు సేవ యపరిమితము. 1927 వ సంవత్సరమునకు వాయువిమానముగూడ నుపయోగించుభాగ్యము గలుగవచ్చును. ఈక్రొత్త పద్ధతివలన ప్రస్తుతము దినదినాభివృద్ధిగొందుచున్న బొంబాయి యొక్కరైలులో ముఖ్యమైనదిదీరెనని జెప్పవచ్చును. ప్రభుత్వము తరపున, నాతరపునగూడ నీనూతనపద్ధతిని వార్ష పూర్వకముగ గోరుచున్నాను.” అని గవర్నరుగారు జెప్పిరి.

పిమ్మట గవర్నరుగారు దెఱచిరి. తరువాత గవర్నరుగారి కీకటమందాకొహించియు, తదితరులు మరిరెండుబండ్ల యందెక్కియును రైలువఱకుఁ బోయిరి.

గవర్నరుగారి నీనూతన విద్యుద్ధామియందు బ్రయాణము సేయునపుటి గానుభవములు జెప్పనేరగా, పనితోందరల వలన విఫలముగ నీవిషయములకు ప్రత్యేకముగ వ్రాయలేదనియు, కాని ప్రయాణము చాల యానందదాయకముగ నున్నదనియు, నూతనమార్గము బొంబాయివాసులకు చాల యుపయోగకరమేగాక లాభదాయకముగావెనని జెప్పిరి.

ఆంధ్రవత్రిక

1925-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 4-వ తేది

బుధవారము

ఇరువురు నిరంకుశాధికారులు

హిందూదేశపు సామూహికము, దేశాభివృద్ధి కడుపడుటకై తమతక్కిని వినియోగించుచున్నవారలలో నొక మైకేలు ఓడ్వయరుగారు గ్రామగణ్యులని చెప్పవచ్చును. పంజాబులో మొదలిడిన ప్రతికూల కార్యవిధానమును, ఓడ్వయరుగారు నేటికిని విడువలేదు. వీరి యత్నాహము దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. లేబరువత్త పరిపాలనమున్న దినములలో, వీరి నుడువులను ప్రలాపములకెంద పరిగించినను, కన్నర్యేటిపు పరిపాలనమునందు వీరి ప్రగల్భములు సహజప్రామాఖ్యము బడయుచున్నవి. బ్రిటీషు మంత్రివర్గద్వైపి నివి ఆక్షంప గలవు. నో కంకరకానాయకుగారిపై చెచ్చిన వ్యాజ్యములో వీరు విజయ మొందుటచే, వీరి ప్రతిష్ఠ మరింత యధిమ నది. వీరు విచ్చలవిడిగ ముచ్చటించుచున్నారు. అయినను వీరినిరోధ ప్రయత్నములన్నియు, భారతీయాభివృద్ధికి హాంతుముగ తోడ్పడుచున్నవని ఎంచవచ్చును. ఏలనన, ఓడ్వయరుగారు వారు తమ నిజమనోభ్యంతములను వెల్లడి కేయటచే, భారతీయుల స్వాతంత్ర్యాభిలాష పెచ్చుపెరుగుచున్నదిగాని తరగిబొప్పటలేదు. నిరంకుశవిధానము నిరంగుతో బయల్పడుచున్నది. ప్రజలను మేల్కొలుపుటకు, ఓడ్వయరుగారి నమ్మెటబెట్టు లవసరమనియు ఎంచవచ్చును. హిందూదేశపు భావనిహర్షి ప్రసంగించుచు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు జేసెడి గోష్ఠ ప్రమాదములను వెంటనే నవరించుకొనవలయునని, ఓడ్వయరుగారు హెచ్చరించెడి. ఈ ప్రమాదములెవ్వి? ఉపేక్షవలనను, లొంగుపాటువలనను తమ బాధ్యత నేమి హక్కులనేమి బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల కర్పించుచో, మహాపద్రవము గలుగునని, ఓడ్వయరుగారు భయకంపితులగుచున్నారు. యుద్ధములో నోడిపోవుటకన్నను, ఇట్టి లొంగుపాటు వలన ఎక్కువపరాజము చేకూరునట. నిరంకుశాధికారము నణుమాత్రమయినను ప్రజలకు ఒప్పించి గూడదని వీరితలంపు. ఇట్టి శిష్యము ఖండింపకుండ కాపాడు పెట్టు? భారతీయుల తేనులాభములను పెంపొందించు బాధ్యత తమపైగలదని పార్లమెంటుసభ వారు ముందుగ గుర్తించవలయునట. ఆ బాధ్యత నేమాత్రము వదలినను, వ్యవహారమంతయు చెడి పోవునట. అందుచే బలహీనమగు ప్రయత్నములను, నిస్సారమగు రాజీలను మూలద్రోసి, ఇంగ్లండు కింతకాలమునుండియు గలుగుచున్న యవమానమును తొలగింపవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. లేనిపోని స్వాతంత్ర్య ప్రదానప్రయత్నముల ననలే వదలుకొని, నిరంకుశాధికారమును కల్పింపకుండ

నెలకొల్పవలయునని, ఓడ్వయరుగారి యభివృద్ధిము. మరెయొక ఏర్పాటుగూడ వీరి సూక్ష్మబుద్ధికి గోచరించినది. బ్రిటీషు పరిపాలనావిధానమును కొనసాగించుటకు, సమర్థులగు బ్రిటీషు ఉద్యోగులను నియమింపవలయునట. ఉక్కుచట్టమును చెక్కుచెదరకుండ గాపాడవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. ఇండియన్ సిటిజన్ సర్వీసులందేగాక, మిగిలిన సర్వీసులన్నిటియందును బ్రిటీషు ఉద్యోగుల సంఖ్యను నిలిపియుంచ వలయునట. లేనియెడల ఒక్కతరమలోకల, బ్రిటీషు ఉద్యోగులదృశ్యమగుదురేయని వీరు చింతించుచున్నారు. లీకమీషను సూచనలు. సయితము వీరికి వెగటుగ దోచినవి. భారతీయులను సంత్వప్తిపరచుట కిట్టి నిరంకుశపు మార్పులు గావించబడెనని వీరు వగచుచున్నారు. హైందవప్రజాసామాన్యహృదయమును గ్రహించిన ఓడ్వయరుగారు మరియొకసంగతిని కేట పుచుచున్నారు. లీకమీషనువారు చేసినమార్పులు ప్రజాసామాన్యపు వాంఛలకు విరుద్ధములట. ప్రజలు బ్రిటీషు ఉద్యోగులను దప్ప వేరొకరిని గోరరని, ఓడ్వయరుగారు నిర్భయముగ చాటుచున్నారు. పార్లమెంటుసభవారు ప్రజాసామాన్య తేమమును విడనాడగూడదట. ఓడ్వయరుగారికి ప్రజలపై గల యపూర్వాభిమానము నిలబడెనని బలిలేదు. పంజాబులో పరిపాలనము జేయుచున్నపుడే వీరి సద్భావము వెల్లడియయ్యెను. వీరికపుడు గలిగిన నిష్ఠాత్మక జాతమాన కటాక్ష మింకను ఖీణింపకున్నది. స్వపరిపాలనాభావ నయినను ప్రజలకు లభింపకుండజేసిన, వీరికి సంత్వప్తిగలుగును. ప్రజల శ్రేయమును పెంపొందించు మార్గమిదియే. ప్రస్తుత కన్నర్యేటిపు ప్రభుత్వమువారు ఓడ్వయరుగారు జూపినమార్గము ననుసరించుచో, నాశ్వర్యముండదు. ఇండియా ప్రభుత్వమునందు హాంతుమెంబరుగ నుండి, నిరంకుశ పరిపాలనమునకు చేయూతనైన గురు, సామ్రాజ్య శాసనసభయందు గంభీరపన్యాసముల గావించుచుండిన నో విలియం విక్టోరియోగారు, ఓడ్వయరుగారివలె దూకుడు ప్రసంగము గావించలేదు. కాని, ఫలితమునందు వీరిప్రసంగము ఓడ్వయరుగారి ప్రసంగముతో దులదూగుచున్నది. విభజించి పాలింపవలయునననీతి ననుసరించెడి విక్టోరియోగారికి, హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మధ్య ఏమాత్రము చీలికగలిగినను, పరమామోదము గలుగుననుటకు సందియములేదు. బెంగాలులో, ఫజలుల్ హక్కు ప్రభుత్వము ప్రత్యేక మహమ్మదీయపక్షము నేర్పరచి, జాతీయోద్యమము నడ్డగించుట, విక్టోరియో మున్నగువారికి మిగుల మనోల్లాసము గలిగించెను. నో ఛార్లెసు ఏటు అను పార్లమెంటు సభ్యుడుగూడ, మితిలేని సంశయము గనుపరచెను. కాని, బెంగాలు మహమ్మదీయ లండరును, ఫజలుల్ హక్కుగారి ప్రతికూలోద్యమము నానొందింపలేదని, వీరు గ్రహింపవలయును. బెంగాలు ఆర్థి నెన్నుబిల్లు కనుకూలముగ మహమ్మదీయులచే వోటుజేయించు ప్రయత్న మెటుల విఫలమయ్యెనో చెలుపనక్కరలేదు. హిందూమహమ్మదీయ సభ్యులను పెంపొందించుటకు నేడుజరిగెడి ప్రయత్నములు నిరంకుశాధికారుల యత్నాహమును చల్లార్చగలవు.

భారతీయులలో నేమాత్రము చీలికగలిగినను దానిని గోరంతలు కొండొలలు జేసెడి వారు, త్వరలో తమ వ్యాపార మడుగంటునని గ్రహింపగలరు. ఇదివర కిచ్చిన స్వపరిపాలనమును తీసివై నటగాని, బ్రిటీషువారు ఇండియానుండి వెడలి పోవుటగాని, బనికీరావని, విక్టోరియోగారు బలుకుచున్నారు. దేశమునకు ప్రసాదించిననామమాత్ర స్వపరిపాలనమును దీచివైచినను, చింతించువారుండరని విక్టోరియోగారు గ్రహింపవలయును. నేడు అమలునందున్న సంస్కరణములను కొనసాగించుట దుర్లభమని, అనుభవశీలురెల్ల రంగీకరించుచున్నారు. ప్రజలకు స్వపరిపాలనము గావలయునుగాని, దాని నీడతో బనిలేదు. ప్రజలకింకను దీర్ఘ శిక్ష కావలయుననియు, అందుకు చాలకాలముపట్టుననియు బలికెడిమాటలు నిరంకుశములు. నూట యేబది సంవత్సరములనుండియు యిచ్చుచున్న శిక్ష సరిబోనిచో, యికముందిచ్చెడి శిక్షమాత్రము సరిబోవునా? ప్రజలతేమమును పెంపొందింపజాలని అధికారవర్గము ప్రజలకు స్వపరిపాలనశిక్షను గట్టుననుట, విశ్వాసార్హము గానేరదు. వీరిశిక్షణవలన, స్వపరిపాలన మింకను పెనుకరుబోవచ్చును. ప్రపంచములో నేదేశమయినను స్వపరిపాలనమును సరియగుమార్గముల నడిపించుచున్నదని చెప్ప వీలులేదు. పాశ్చాత్యదేశములందు సయితము, అనేకలోపములు జరుగుచున్నవి. ప్రజలలో మితిలేని యశాంతి బెరుగుచున్నది. కార్మికులలో నలజడి పెచ్చుపెరుగుచున్నది. అంతమాత్రముచే, నేదేశమునకును స్వపరిపాలనమును దొలగింపవలయునని బాధ్యతగల వారెవరును సూచించుటలేదు. ఇటులనే హిందూదేశమయినను స్వపరిపాలనమును నిర్వహించుటలో కొన్నిలోపములను గావించవచ్చును. అంతమాత్రముచే తీరని నష్టము గలుగజాలదు. ప్రస్తుత దుస్థితి ఎంతత్వరలో దొలగిన నంతమేలని ప్రజలు భావించుచున్నారు. విక్టోరియోగారు విచిత్రమగు సూచన నొకదానిని తెలుపుచున్నారు. హైందవసమస్యను బ్రిటీషుపక్షమస్యగ నెన్నడును భావింపగూడదనియు, మువ్వరు రాజకీయపక్షముల వారును హిందూదేశముపట్ల నొక్కరీతి విధానము నవలంబించుటకు కట్టి జేసికొనవలయుననియు, వీరు గోరుచున్నారు. ఇది జరుగుచో, లిబరలు, లేబరు, కన్నర్యేటిపు పక్షములన్నియు ఒక్కచీతిననే నడుచుననుటకు సందియములేదు. ఏపక్ష మధికారమునకు వచ్చినను, భారతీయు లాశపడుటకు విలుండదు. ఇంతవరకును నాచరణలో నిలువనే జరుగుచున్నది. ఏపక్షమువారధికారమందున్నను, పర్యవసానము నందు మార్పు గలుగలేదు. విక్టోరియోగారి నల హానను సరించి, కట్టి గూడ జేసికొనుచో భావ్యభివృద్ధి నిగూర్చి తలపెట్టుట కసలే యవకాశముండదు. లేబరుసభ్యులగు ఆస్వాల్డుమాస్లేగారు, డిల్లీలో ప్రసంగించుచు లేబరు పక్షమువారు మరిల సధికారమునకువచ్చువరకు, భారతీయు లోరిమితో వేచియుండవలెనని కోరిరి. ఈలోపుగ ఇంగ్లండులో ప్రచారము నిలుపవలయుననికోరిరి. లేబరుపక్షమువారినికొకమార్ధికారమునకు వచ్చినను, వారు దయదలచి

నాగుచలస్వభావముగల యొక పదార్థమును శ్రాత్రుగా
కనిపెట్టిరి. ఇదిగాజుఅర్థమువలె నుపకరించునుగాని గాజువలె
త్వరగా పగులదు అని స్తేబ్బునును పత్రిక ప్రకటించెను. అస్తి
యాదేశమున యిట్టి స్వభావముగల నుదయొక పదార్థమును కని
పెట్టిరి. వియన్నా విశ్వవిద్యాలయమున పరిశోధకులు జరిగెను.

విదేశ వార్తలు

రాష్ట్రపతి పెరిగిపోవుట

అమెరికాలో భయము

లండన్, జనవరి 31:— డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రికా విలేజ్ లో న్యూయార్కునుండి తెలుపుచున్నది. అమెరికాలో ఆఫ్ డి గోధుమధరలు పెరిగిపోవుటచే అమెరికాలో హెచ్చరించుచున్నారు. దీనివలన బ్రిటనులో రాష్ట్రపతి పెరిగిపోయెను. రాష్ట్రపతి విక్రయించువారు ప్రపంచమునకును భరలను హెచ్చించెదరేమోనని భయపడుచున్నారు. విదేశపు గోధుమ పంట తగ్గింది అందుచే బహుశానుచున్నారు. అమెరికాపంట విస్తారముగ నున్నది. కాని భరలు విస్తారము పెరిగిపోవునని భయపడుచున్నారు. అట్లుచే ప్రస్తుతము ఈలాభములు నష్టముగ పరిణమించును.

హెచ్చరికలను విదేశములు సాధించుటకు సవర్ణుని అమెరికనులను హెచ్చరించుచున్నారు. వారికి ఎట్లు ఈ హెచ్చరికలను సాధించవలెనో ఉపాయములు తెలియవనిరి. ఎగుమతి చేయుటకు అవసరముగ ఉత్తర అమెరికాలో 100 000000 బుష్స్ గోధుమలు అవసరముగ మిగిలి యున్నవని వర్తకులు అంచనా వేయుచున్నారు. అట్లైతే, అష్టేరియాలో గూడ క్రొత్తపంట పండునని లెక్కవేయుచున్నారు. ఈ రెండును గలసి 225000,000 బుష్స్ అవసరముగ మిగలు ననుచున్నారు.

స్కాటుడు రండు అనునామె 400,000 పౌనుల లాభమును దీసెనట.

హంబూరాన్ గవర్నరు

గ మేజరు 2 రోజు గారు నియమించబడిరి.

ఇండియాలో ప్రెంచి ఆశయములు

మాస్కో ప్రేరేపణ

లండన్, జనవరి 30:— ఇటీవల గాంధీ గారి జీవితమును ఒక ప్రెంచి గ్రంథకర్త ప్రకటించుటచే భారతదేశ వ్యవహారములందు విద్యాధికులు ఆసక్తిచూపిరి. క్రైస్తవ వహించుచున్నారని ఇంగ్లీష్ వ్యాపకత్రికా ప్రతినిధి తెలుపుచున్నది. కొందరు గ్రంథకర్త తీవ్రమయ్యె ఒక సంఘముగ ఏర్పడిరి. వీరందరకును విదేశములందు ప్రస్తుతము సంచారముజేయుచున్న భారతదేశ అతివాదులు చాల వరకు సంగతులను జెప్పి ప్రేరేపించుచున్నారు. ఇది నిశ్చయము. వీరికి ఈ భారతీయులకు మాస్కోనుండి ఆర్థిక సహాయము వచ్చుచున్నదని అనుమానముగ నున్నది. లండన్ లో ఈ సంగతులన్నియు విశోదమును, నిర్లక్ష్యమును గలుగజేయుచున్నది.

నల్లమందు నిర్బంధములు

ఒడంబడిక పరతులు

సంతకముదారుల అభయము

లీడెల్, ఫిబ్ర 2:— గ్రేటు బ్రిటను, ప్రాంసు, హాలండు పోర్చుగలు ప్రభుత్వమువారు సాన్స్ మైసంత త్వరలో హేగు ఒడంబడికను సెరవేర్చెదమని అభయమునకులయే గాక నల్లమందు త్రాగుడునుగూడ తమ రాష్ట్రములలో కొన్ని సంవత్సరములలో అంతరింపజేయుటకు పూరితపడిరి. కాని నల్లమందును ఉత్పత్తిజేయు దేశములవారు మాత్రము బాతిసమితి విచారణ సంఘమువారికిగ్గి సకరముగ దొంగతనముగ ఎగుమతి జేయుటకు ఉత్పత్తిని జాగ్రత్తగ కనిపెట్టి తగూరుచేయుచుండవలెననిరి.

అమెరికను ఆఫ్ ప్రాయములను సెరవేర్చటకు చాలవరకు ప్రయత్నించుచున్నట్లు ఈ ఒడంబడిక తెలుపుచున్నది. ఇక్కడను, జనీవాలోను, దీనిని ఆ ప్రకారము అంగీకరించెదరని అనుమానమున్నది. అమెరికను రాయబారులు అంగీకరించరని రెండవ నల్లమందు ఒడంబడిక ముత్తపదార్థములను జాగ్రత్తజేర్చి విషయమై చెడిపోవుననుచున్నారు. ఈ విషయము నల్లమందు త్రాగుడుకంటె తాల ముఖ్యమైనది.

చవకబొగ్గు కావలెనట

లండన్, జనవరి 30:— లీడునర్తక సంఘమువారు విందో సగినపుడు అధినివేశనర్తక శాఖా కార్యదర్శి స్వామ్యులుగారి వర్తక పరిస్థితులు ఉత్సాహకరముగ నున్నవనిరి. భయములేదని అభయమియ గల్గినను ఇంక బొగ్గుమాత్రము చవక గావలెననిరి. ఉత్పాదక బొగ్గుగరమిద చాలవరకు ఆధారపడియున్నది. నేడు బొగ్గుగర ఎంతో పెరిగిపోవుటచే బ్రిటిషు ఉత్పాదకములు తమ సంతకును దేశములందు విక్రయింప లేకున్నారు. ముఖ్యముగ ఇండియాలో బ్రిటిషు ఉత్పాదకమును విక్రయించలేకున్నారు. బెల్జియనులు వీరికంటె చాక విక్రయించుటచే కారణము టన్ను 1 కి కొన్ని పిల్లింగులను భరతగ్గించిరని అంతయు బాగుపడును. బ్రిటిషునర్తకము అభివృద్ధిగాంచుననిరి.

భారతదేశ పరిస్థితులు

జనీవా, ఫిబ్ర 2:— నేటి నల్లమందు ఉపసంఘమున భారతదేశ ప్రతినిధి భారత ప్రభుత్వ పరిస్థితులను దెలియజేసిరి. హేగు ఒడంబడికను సంతకముజేసిన దేశములలో ఒక్క హిందూదేశమే నల్లమందును తయారుచేయునది. యూరపీయను దేశములకంటె నల్లమందును తినుటను మానిరి. ప్రత్యేకదక్షులను కొన్నదానికంటె ఎక్కువగూడ తగ్గించిరి.

రేపటి రోజున చర్చ జరుగును. కాళ్వల నల్లమందు సంఘము సేర్పాటుజేయుటకు జేయబడిన నిబంధనలను ఇంకొక యువసంఘము అంగీకరించెను.

జపాను అభిప్రాయము

ఆంగ్లో అమెరికను ఆభిప్రాయములను సరిబుచ్చుటకు జపాను ప్రతినిధి ప్రయత్నించెను. దూరప్రాచ్య దేశములందు వంట నల్లమందును పూర్తిగ వాడకుండజేయు విషయమై ఒక లేదీని నిర్ణయించుట కింకను ఒడంబడిక కువరలేదు. సిసిలు ప్రభునితో జపాను రాయబారి చాలవరకు మాట్లాడెను. కాని ఏమియు ఫర్వవసానము లేలేదు. రేపటిదినము 4 గంటల వీవి జరుగుదీ ఎవరికిని తెలియదు. రెండవ నల్లమందు సభ ఫలితములు పాడుగానుండ జేయుటకు పోర్చుగారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

అసలు వ్యవహారమంతయు చీనాతోనున్నది

లండన్, జనవరి 30:— చీనాలో నల్లమందు ఉత్పత్తిని పరిశీలించు ప్రభుత్వ మేర్పడినగాని లాభములేదు. నల్లమందును తయారు చేయుచునేయుండును. చీనాలో పరిస్థితులు సర్దుకొనువరకు ఏమియుసాగదు. ఇండియాలో నల్లమందును సర్దిపేకేలు లేనిదే ఎగుమతిజేయరాదనిరి. అట్లుజేసిన అక్రమమిరి. ఇగుమతి దేశములనుండి సర్దిపేకేలు లేనిదే ఎగుమతిజేయరాదనిరి. దీనిని తప్పక అమలు జరుపుచున్నారు. ప్రతి ప్రభుత్వమువారిట్లు జేసిరని త్వరలో పరిష్కారమగుననిరి. ప్రస్తుతము అంతర్జాతీయ పరిష్కారము అసాధ్యము. కాని ప్రస్తుతము బ్రిటిషువారన్నలు స్థానిక బాధ్యత సిద్ధాంతమే మంచిది.

మరాఠో విషమావస్థ

రెయినులీగారి పతనము

లండన్, జనవరి 29:— రెయినులీగారి పతనమున్న మరాఠోపరిస్థితులందు గొప్ప మార్పు గల్గిన దన్నమాటే యని లైన్సుప్రతికా విలేజ్ లో తంజీరునుండి తెలుపుచున్నది. అల్లల్ కరీంగారి కిది అఖండవిజయము. 1921 సంవత్సరమున ఇట్టి అఖండవిజయమే చేకూరెను. ఉత్తరమరాఠోలో అనర్ధకముగ చక్రమును దివ్యుచున్నారు. రెయినులీగారి రపుడే రిపునాయకుని అధికారము సంగీకరించెను. స్పెయిరుపై దండెత్తుట కంగీకరించెను.

రెయినులీ ఇట్లు ప్రవర్తించుట కిది మొదటిపర్యాయముగాదు. స్పెయిరు ప్రభుత్వము తనను విడనాడెనని రెయినులీగారు నిందించుచున్నాను. ఇదివర కన్నడును ఆతడు వారిని ప్రేమించలేదు. ఇప్పుడీ కష్టమును దెచ్చిపెట్టినందులకు వారిని మరల ద్వేషించుటకు ప్రారంభించెను. అల్లల్ కరీంగారి కిరీతనిని ఎటులు వినియోగించుకొనెదో జాడవలసియున్నది. వీరిద్దరి కిని ఒకరియం దొకరికి విశ్వాసములేదు.

మిత్రమండలి ఋణములు

ఫ్రెంచి ప్రత్యుత్తరములు

బ్రిటిషు విధానము

లీడ్స్, ఫిబ్రవరి 2:— ప్యాసిసుసభాసంతరమున ఫ్రెంచి ఆర్థికమంత్రి చర్చిలుగారి కందజేసిన లేఖకు ప్రత్యుత్తరమును ఆలోచించుచున్నాడు. కాని ఇంతవర కేమియు తెలియుట లేదు. ఈ లేఖ ఇప్పుడు మంత్రివర్గముచేతిలో యున్నది. వీరి విషయమై ఆలోచించుచున్నారు.

ఈ ప్రత్యుత్తరమునుగూర్చి ఆలోచించుటకు రేఖ ప్రత్యేకమంత్రివర్గపు సభ జరుగునట.

చర్చిలుగారి లేఖ

మునుపు అన్నటులే ఇప్పుడుగూడ తాము అమెరికనుల కీయలసిన ఋణముకంటె ఎక్కువమొత్తమును నష్టపరిహారములందుగాని, మిత్రమండలి ఋణవిషయమైగాని అడుగదలచుకొనలేదని చర్చిలుగారు తెలియజేసిరి. చర్చిలుగారు తయారుచేయుచున్న లేఖ వాలోచించుటకు ప్రత్యేకసభను మంత్రివర్గమువారు సర్వెదరట. ఫ్రెంచివా రేమియు జెప్పదలచుకొన్న ఆలోచించెదమని బ్రిటిషువారు తెలియజేసిరి. ఋణమును దీర్చుటకు వారివారికే క్రిని కనిపెట్టి జేయవలెననిరి.

సెంటుపాలు దేవతము

మరమ్మతు విషయమై విచారించుట కేర్పరచబడిన ప్రత్యేకసంఘమువారు త్వరలోనే తమ నివేదికమును తయారుచేసెదరు. దేవతము అంతప్రమాదముగ నున్నదని నమ్ముటకు ఆధారము గనిపించుటలేదనుచున్నారు. దేవుని పూజించువారికిగాని, దర్శించువారికిగాని ప్రమాదము రాదనిరి. ఇంతవరకు మరమ్మతు నిమిత్తము 215000 పౌనులు వసూలైనదనుచున్నారు.

ఆంగ్లో ఆర్జెంటైను ఒడంబడిక

శతాబ్దోత్సవము

లీడ్స్, ఫిబ్రవరి 2:— క్యానింగు ఆంగ్లో ఆర్జెంటైను ఒడంబడిక శతాబ్దోత్సవమును ఆర్జెంటైను మంత్రియు వారి సీబ్బుడియు చెబుమిచ్చిరుకుబోయి క్యానింగుసహాధిపై పూలనూలు నవేసి పల్పిరి.

ఆస్ట్రేలియా విద్యార్థులు—సంచారము

140 మంది ఆస్ట్రేలియా విద్యార్థు లిప్పుడు లండనులో నున్నారు.

యంగు ఆస్ట్రేలియా సంఘబల మనుషేదతో వచ్చిరి. లండనులో ఆరుమాసము లండెదరట. అన్ని ప్రదేశములను జూచి రాజాను గలిసికొనెదరట. వచ్చే సోమవారము ప్యాడినుకు బోయెదరు.

మొన్నటి బోహేపాం గ్రామికరంగములను జూచినపిదప ప్రాంసులో ముఖ్యపట్నములను సందర్శించెదరు. ఇటలీ స్వీటు జర్లందు దేశములకుగూడ బోయెదరు. బ్రిటిషుదీవులలో ఏప్రి 15, మేమాసములు గడచెదరు.

కనడావారు లండనులో 5000000 పౌనుల ఋణమును ఏర్పాటుజేయుట కిదే ప్రథమప్రయత్నము.

సాక్షు హత్య

ఇద్దరిని అరెస్టుజేయుట

రైలులో బట్టకొనుట

లీడ్స్, ఫిబ్రవరి 2:— పోలీసువారు ఇద్దరు విద్యార్థులను పారిపోవుచుండగ బట్టకొనిరి. వీరు ఆంగ్లసర్కారు హత్యలో పాల్గొనిరని అనుమానించబడిరి. వీరిపుడు చెఱసాలయందున్నారు. వీరు బెడూయనులవలె వేషములను ధరించిరి. పోలీసువారుగూడ మారువేషమును ధరించి వీరు రైలులోనుండి దిగగానే చేతులకు సంకెళ్ళను తగిలించిరి.

ట్రీటింగ్ గీసు

పాటియార్కును

కాన్స్టాంటినోపొలునుండి బంపివేయుట
(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, ఫిబ్రవరి 2:—కాన్స్టాంటినోపొలునుండి గ్రీకు పాటింగ్ గీసును (తాటికారీ, టర్కీనారు తదితరవేయటము గూర్చి తగవులు పెరుగునని ఉభయ ప్రభుత్వములవారు చల. చుచున్నట్లు, లండన్లోనున్న టర్కీ ప్రతినిధి టర్కీ-నావాదమును బలపరచుచున్నట్లే కనిపెను. లూసేను సంధియందు కాన్స్టాంటిన్ నోపొలులోనున్న గ్రీకువారును, త్రేనిస్ వాసును టర్కీవారును 1918 సం॥ తరువాత వచ్చినవారు పరస్పర మార్పులలోనుగావలెనని నిశ్చయించినది. మధ్యవర్తియొక్క డౌర్లక్ష్యం దుగను గ్రీకు టర్కీవేయు లిరువురునుగల సంఘమువారు అట్లు మార్పునగవారిని ఏర్పజూపి, పాటింగ్ గీసును గూడ మానవలసిన దేయని నిశ్చయించినది.

టర్కీను ప్రభుత్వమునా రీవిషయమునే గ్రీకు మధ్య వర్తులు, ఇరువురు ముల వారు 4 రు నొప్పున కిరు సభ్యులుగల మిత్రసంఘమువారిని పరిష్కరింప గోరిరి. వారు, పాటియార్కు మారిపోవలసినదేయని 74 ట్రిట్టో తీర్పుజేపిరి. ప్రస్తుతపాటియార్కు నియమింపబడునపుడే మారిపోగలవని సభ్యకముండెననియు, అందుచే వాని నియమించుట తప్పనిదేయ, 1918 ప్రార్థనలు కాన్స్టాంటినోపొలులో నుండిన గ్రీకుదేశీయులలో నొకరినే పాటియార్కుగా నియమించుకొనవలెననియు లండన్లో టర్కీవారు చలించుచున్నార. పాటియార్కుపని కాన్స్టాంటిన్ గోపొలులో గ్రీకుల సహాయార్థము స్థాపింపబడిన టర్కీను సంఘము పరిగణింపబడుచున్నది. రాజకీయములతో జోక్యములేదు. ఈవిషయంతయు టర్కీవారి స్వంతవిషయము.

లండన్ విద్యుచ్ఛక్తి పనివాదు

మరల పనిలో ప్రవేశించుటకు విశ్వయించిరి. ఎవరివలననైతే ఈసమస్య గల్గెనో ఆతడు తానీకువలసిన సౌఖ్యము బాకీతో అంతకు సంఘమునకు ఇచ్చివేసెదనని తెలియజేసెను. ఇతనికి తన ప్రతిపక్ష నెరవేర్చుటకు అవకాశము నీయవలెననిరి.

ఇండియను మెడికలు సర్వీసు

రద్దుజేయగూడదనుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 2:—ఇండియను మెడికలు సర్వీసును ఐ. ఎం. ఎస్. రద్దుజేయగూడదని ఆంగ్లో ఇండియను సంఘము వారు బర్మెన్ హెడ్ ప్రభునకు విన్నపము నంపిరి. ఈమలు కమిటీవారు నూచించిన ప్రత్యేకపు సివిలు మెడికలు సర్వీసును గూర్చి లీకమిషనువారు లోచించిన లేదనిరి.

ఈరెంటిని ఏకముజేసిన దీనిని 'న్యూ ఇండియను మెడికలు కోరుతో', జేర్చవలెననిరి. క్రొత్త వైద్యసంఘముతో జేర్చవలెననిరి. దీనితో ఆ. ఎం. ఎం. సి. గూడ జేర్చబడును. ఏను ఇండియాలో పనిచేయుకాలమున ముందు యూరపీయను ఆధికారులను నియమించుటతో (బ్రిటిషు విశ్వవిద్యాలయ ఆర్డర్ గలవారిని యదృశములో పనిజేసినవారిని గూర్చి మరచిపోగూడదని బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుని హెచ్చరించిరి.

రోములో పోవుదగ్గర ప్రెంచి రాయబారికార్యాలయమును ఎత్తివేయబడుట ప్రెంచి రాజ్యాంగసభవారు తీర్మానించిరి. ఆల్బెన్ లోరైనుతరపున ఒకరిని బంపుటకు అనుభవము ఏర్పాటు జేసిరి.

ఉక్కు గృహములు

విషయమై చాలవరకు నభివృద్ధికరమగు పనులు ప్రారంభమైనవి. త్వలో లండన్లో మాదిరికి కొన్ని ఇండ్లు నిర్మించబడును. గృహనిర్మాణసంఘమువారు దీనికి నిరోధమును జూపుచున్నార. పోటీనమ్మచేమోయని భయపడుచున్నార. ప్రజలు ఎవరు అడ్డువచ్చినను కారణంవరని నెవరీ చూపిండ్లుగాను తెలియజేసిరి. పట్టాచట్టమును అమలు జరుపుట కంగీకరించెద ఘనియు తన ప్రతిపక్షము గూడ తనవిధానములనుగూడ ఆచరించవలెననియు నెవరీ చాంబర్లకుగూడ తెలియజేసిరి.

భారత శాసనసభ

అధికారుల చట్టములపై చర్చ

గర్భవతులగు కార్మిక స్త్రీల సంరక్షణ చట్టము

ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 2:—ప్రతి విదేశీయులకును బేలులకైన నొక్కటకును నెలకును యేర్పాటులు శేక్సరీలందములలో నుంచుటకు గావించబడిన చట్టమును సెలెక్టువారికిబంపవలసినదని సర్ చార్లెసు యిన్నీసుగారు ప్రతిపాదించిరి. రంగారావులు సర్ వి. తాకురుదాసు, రాయపరవిలాస్ సార్లా ఆర్. ఎ. విత్ సన్ సేతోకస్తూరిభాయి లాల్ భాయి, అన్నే, బాబుజాబులింగు చేడి, అభయంకరు, సర్ చార్లెసు యిన్నీసుగార్లు సెలెక్టుమిట్టి సభ్యులుగ నుండెదరు. బేలులమీద యజమానుని పేరుజేయుట యు. పేరుజేసిన బేలు కావలయునని బేలులగూడవారు గోరినచో, పేరుజేయవలసిన బేలులకుంట్రాప్రకారముగా లెక్కలో నీకే రానియు నిబంధనలుచట్టముందు గావించి ప్రతిపక్షమును దానియంతట నదియే సంరక్షించుకొనునట్లు గావించుటయే బిల్లు యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశము. సరియగు తూకము మొదలగు విషయమును దెప్పి ప్రతివిదేశీయులకును నొక్కటకును అభివృద్ధి చేయుటకుగల యితరవిషయములనుగూర్చి సంకతులను దెబ్బకు ఒకరిజిహ్వరు ఉంచబడును. ప్రతియొకరు తానను నది సహాయకాసనముగ చేయబడినది. ఈచట్టముతో సంబంధించిన యెల్ల రాష్ట్రములును, మధ్యపరగణాలు, పంజాబు, మదరాసు, ఉయ్యక్తపరగణాలు, యాచట్టమునకు సుముఖతజూపుచున్నవి. ఈచట్టముకంటెను కఠినమైనచట్టము గావలయునని పంజాబుగోరుచున్నది. ఇట్టిచట్టము రాష్ట్రీయశాసనసభలందు నిర్మింపవలయునని దెబ్బబడుచున్నది. ఈవిషయము ప్రజామిత్రమైనను భారతశాసనసభయందు గావించబడిన శాసనములకు లోబడవలయును. ఒక్కరాష్ట్రీయప్రభుత్వమైనను యావిషయమై అభ్యంతరములను దెబ్బకులేదు. తెలపబడినకష్టములను ప్రతిపక్షములు అణచబోలుచున్నారు. ప్రభుత్వమైనను యంతవరకు జోక్యమును గలుగజేసికొనవలయునో నంతకంటె అధికముగ కలుగజేసికొనవలయులేదని చట్టము చూపుటచే గ్రహించవలెను.

అభయంకరుగారు

బాబు ఉజగరులింగుగారు చట్టమును బలపర్చిరి. ఉద్రేకముగ ప్రసంగముగావించి బిల్లును అభయంకరుగారు ప్రతిఘటించిరి. ఈచట్టము పరదేశపు ప్రతిపక్షములకు లాభమైనదిగాని ప్రతిఘట్టితదాదల కెంతమాత్రమును లాభకరమైనదిగాదని అభయంకరుగారు దెప్పిరి. రాష్ట్రములందు విన్నవించిన ప్రతిపక్షయు యంత్రాకాలుగలవనియు, యాయంత్రాకాలు బెద్దపేక్షరీతితో జయప్రథముగ పోటీచేయుచున్నవనియు అట్టివిన్నయంత్రాకాల కీచట్టము ఉపకారకముగ లేననియు అభయంకరుగారు నుడిచిరి. ఈచట్టపునిబంధనలకు పేక్షరీతి సహితము లోబడవలెను. ఇంగ్లాండునుండిగాని మరియొకదేశముందుండిగాని బేలుల కల్పింపబడినవిని ప్రతిదెబ్బవచ్చును. బేలులమీద ఒకటిరెండ సంవత్సరముల కిట్టినిర్మాణచేయబడును. తేతగావించునట్టి సగాలనుండి విక్రేతను రక్షించుట కీచట్టమునంతేమీయు నిబంధనలేవు. శేక్సరీయజమానులు యాచట్టమువలన తిజివరులు ఉంచవలయును. చట్టముందట్టి నిబంధనగావించుట కావశ్యకతలేదు. వీరారుసభ్యుడైన అన్నేగారు మరియొక ఉద్రేకమైన ప్రసంగమును గావించి చట్టమును ప్రతిఘటించెను. ప్రతిపక్షము విషయముగల యిట్లుందు లెల్లచోటులందును గలవని ప్రతిపక్షము వారు రుజువుచేయ జాలరైరి. రాజకీయసభ్యులు ప్రకారముగ నీచట్టము సముజ్జవమైనదిగాదు. ప్రతిపక్షమును యిట్లుందు గలట్టి రాష్ట్రీయశాసనములం దీచట్టము నిర్మింపబడవలయును. ఈవిషయమై సర్ చార్లెసు యిన్నీసుగారు ప్రసంగించిరి. కాని స్థానిక శాసనసభ లిందునకు ప్రతిఘాయుగ లేవనిదెప్పెను. స్థానిక ప్రభుత్వములు యీ అభిప్రాయమును యిచ్చుటకు బూర్వము స్థానిక శాసనసభలతో సంప్రతించెనా యని అన్నేగారు ప్రశ్నించిరి. స్థానిక శాసనసభలును, ప్రభుత్వములును వాదనాత్మకముల వదులకొనుట కిష్టపడినగాని, వానారాష్ట్రములందుండి నచ్చిన భారతశాసనసభ ప్రతిపక్షము రాష్ట్రీయసభ్యులెత్తెనుగాను గావించవలయుననియు, రాష్ట్రీయసభ్యులెత్తెనుగాను గావించవలయుననియు బ్రయత్నించుచుండ యిట్టి చట్టమును యీ శాసనసభయందు ఆమోదింప యంతమాత్రమును సమ్మతించు.

రాష్ట్రీయ విషయములపైకి దశాసన సభ శాసనములనుగా వింపవచ్చునో అనిషయములు కేంద్రవిషయముగ చేయవలయున్నవని దేశీయసభ్యుడు, సంస్కరణ విచారణసభ్యుడు సర్ అలెక్సాండరు ముడి మెనుగారు నుతాదా సములవిషయమున నుడిచినమాట సభ్యులు ముదవలదు. ఈమందలింపుల విమర్శకు సర్ చార్లెసు యిన్నీసుగారి ప్రతిపాదన సంగీకరించినయెడ సభ్యులు సర్ వారి సభ్యములను నిర్వహించుటలేదని యెంచవలయును.

మధ్యపరగణాల అధికారసభ్యుడైన ఆర్. హెచ్చిలిల్ సనుగారు చట్టమును బలపర్చిరి. అన్నేగారిని వారిని గల శ్రేణివాదములు చాల బలవత్తమైనవియని విశ్లేషణగారు బట్టిరి. ప్రతిపక్షయు యంత్రాకాలకు స్థాపింపబోవువారి యెడ జిల్లామేజిస్ట్రేటులు ప్రారముగ వర్తించెదరను భయము నకు యెడములేదు. రాజకీయసభ్యులందఱును సమస్యలంద యిందునని మంగుగ యుంచబడెను. కాని సర్ చార్లెసు యిన్నీసుగారే అందునకులేని సమాధానమిచ్చిరి. చట్టము దొలగింపబూనవచ్చు బిల్లులన్నియు మధ్యరాష్ట్రములందు గలవు. కాన కేంద్రశాసనసభ చట్టమును నిర్మించుటకు తగిన కారణములు గలవు.

సర్ పురుషోత్తమ తాకురుదాసు

ఈవిషయమున కేంద్రశాసనసభ చట్టమును నిర్మించవలయుననిదెప్పి పురుషోత్తమ తాకురుదాసుగారు చట్టమునుబలపర్చిరి. ప్రతిపక్షములయందు బలచేయువారల విషయమై యాచట్టము గావించబడినదనియు అభ్యంతరములన్నియు సెలెక్టుమిట్టియందు తెల్పించుననియు పురుషోత్తమదాసుగారు నుడిచిరి. ఈచట్టము తుదకు ప్రతిఘట్టితదాయులకే లాభకరముగ నుండుని దెప్పి మనఃశాంతిగ మమ్ముగంకెట్టిగాను చట్టమునుబలపర్చిరి. సర్ చార్లెసు యిన్నీసుగారి ప్రతిచట్టము తుదకు సెలెక్టుమిట్టివారి కంపుటకు ఆమోదింపబడెను. ఖైమించుగారు సెలెక్టుమిట్టి సభ్యులలో జేర్చబడిరి. కరారునామా ప్రకారముగ బ్రవర్తించవలయుట కార్మికులు క్రిమినలులా ప్రకారముగ శిక్షింపబడుచుండిరి. కాతన్యాయుడు దగ్గించుటకై కొన్ని నిబంధనలు రద్దుగావించుటకై సర్ అలెక్సాండరు ముడి మెనుగారు ప్రతిపాదించినది చర్చింపబడెదయే ఆమోదింపబడెను. ఈసామ్యవిధానమునకు జోషీగారును, చామర్లాలుగారును ప్రభుత్వమును ప్రశంసించిరి.

అధ్యక్షుని వేతనపు చట్టము

భారతశాసనసభాధ్యక్షుని వేతనపు చట్టమును గ్రహించు బ్రవేశపెట్టిరి. నెలకు రూ 4,000లు అధ్యక్షునకు వేతనము గ నీయవలయునని బిల్లు నూచించుచుండెను. న్యాయలయలు తాత్కాలికముగ నూచింపబడెననియు, చర్చజరుపుటకీ అంకె దెబ్బబడెననియు, రాష్ట్రీయశాసనసభ్యులు దీయు వేతనములకంటె అధికమైన వేతనము భారతశాసన సభాధ్యక్షున కొసంగవలయుననియు గ్రాహించుగారు నుడిచిరి.

ఆదాయపన్ను చట్టము

అనంతరము 1922-వ సంవత్సరపు ఆదాయపన్ను చట్టమును సవరణ గావించుటకు సర్ జేసీర్ డ్వాల్బుగారు చట్టమును ప్రతిపాదించిరి. రిజిస్టరు కావశనసభ్యులందు ప్రత్యేకముగ వాటాదారుల ఆదాయమును నిర్ణయించుటకు అనేక కారణముల చేకరినవగుచున్నది. వెనుకటి సంవత్సరపు లాభములపై ఆదాయపున్నట్టి నిర్ణయింపబడుచున్నను, నిర్ణయముచేయబడు కాలమున ఘనముగల వాటాదారులట్టి ఆది నిర్ణయముచేయు ఆచారముగలదు. ఆదాయపున్ను నిర్ణయముచేయబడు కాలముందు వాటాదారులకు గల వాటాభాగమును బట్టి యిది నిర్ణయము గావలయునని బొంబాయి ఉన్నత న్యాయస్థానము తీర్పుయిచ్చెను. దీని తీర్మానమువలన రెండు యిట్లుములు గలవు. విరమింప నున్న వాటాదారులందఱుండీ ఆదాయపు ఆదాయపుపన్ను వసూలుచేయుట సాధ్యముగాదు. నూతన వాటాదారులపై వెనుకటి సంవత్సరపు లాభముపై ఆదాయపుపన్ను విధించవలెను. కాన యీకష్టనివారణము కొరకు శాఖుచుందుగల ఆచారములు శాసనకృతమైనదిగ జేయవలయును. అందుకొక చట్టము ప్రవేశపెట్టబడెను. బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెను. రేపటివరకు భారతశాసనసభ నిర్ణయించెను.

నిన్నటి కార్యక్రమము

ఫిల్మిస్ట్రీలవరి 8:—నేటిఉదయమున భారతకావనసభ తిరిగి సమావేశమయ్యెను. విషయముక్రమణికయందు అనధికారచట్టములుగలవు.

ఈమిటి సమావేశముయందు రంగస్వామి అయ్యంగారడిగనప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచు, పార్లమెంటునందు వట్టని క్యాబినెట్‌ను అంశములగురించి యింకను యిండియా కార్యదర్శితో సంప్రతింపు జరుగుచున్నవని సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారునుడివిరి. ప్రయాణపుఖర్చులు, జీతములువిషయమున భారతప్రభుత్వమువారి వ్యాయాధికారులను సంప్రతించలేదు. భారతదేశకార్యదర్శియు రాజుగారి వ్యాయాధికారులను యింగ్లాండునందు యివిషయము సంప్రతించినట్లుగ భారతప్రభుత్వమునకు చెల్లలేదు. సమావేశమున వెనుకనుండియు ఆములనందు బెట్టుటకు వ్యయము మొత్తము చెల్లుటంకెలు ప్రభుత్వము యిప్పుడుచెల్పజాలదు. ఖర్చుపెట్టుటకు సామ్యుచాలని యొడ అసంబంధము వోలుచేయుట కధికారులుగల ఖర్చులవిషయమున అదనముగ సామ్యుచిచ్చించ వలసినవని ప్రభుత్వముగోరినయొడ మామూలుప్రకారముగ యివిషయమున చర్చించుటకు సభ్యులకు అవకాశము లేదుబడునని దేశీయసభ్యుడుబట్టెను. ఈఖర్చునందలి మొత్తముపై కాపనసభ్యులకు వోలునీయుట కధికారులులేదు. ఈవిషయము పార్లమెంటు గావింపనున్నచట్టమును యింగ్లాండునందును యిండియానందును నొక్కపర్యాయమే ప్రకటింపవలయుననియు అట్లుయొక్కట చేసినయొడ యింగ్లాండునందు పార్లమెంటు నిర్ణయముననుచు చట్టపు నిబంధనలపై భారతీయుల అభిప్రాయమును వ్యక్తముచేయవలగునని రామచంద్రరావుగారు గోరిరి. భారతకార్యదర్శి ప్రశ్నపంపుటకు దేశీయసభ్యు డంగీకరించెను. వారినూచనలను భారత ప్రభుత్వము ఒకపర్వవలయనని రావుగారు గోరి నిర్దిష్టముగ వారేయొడ చెల్లించాలని దేశీయ సభ్యుడు సమాధానమిచ్చెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

నేడు అధికముగ మురగ గంగానందసింహగారు ప్రశ్నలుజేసిరి. పెక్కుప్రశ్నలకు సర్ బి. యన్. మిత్రాగారు సమాధానమిచ్చిరి. 1920 వ సంవత్సరము మొదలు 1924 వ సంవత్సరమువరకును దొంగతనముగ ఆయుధములును వస్తుసామగ్రియు వ్యాపారము విస్తారముగ జరుగుచున్నదని ప్రభుత్వమువారికి విచారణవలన తెలియుచున్నదని సింహగారి ప్రశ్నకు దేశీయసభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఈ విషయమైనగాని యాదొంగవ్యాపారమును ఆపవలయు ప్రభుత్వముదీసికొనిన చర్యలను గాని తెల్పినయొడ యాదొంగరిక్రమము చేయుచున్న వారి వ్యాపారమునకు సమపాదుముగ గాన వారేయొడ చెల్లమని మడ్డిమెనుగారు జవాబిచ్చిరి.

ఒక హైదరాబాదువానియొక్క ఒక భారతప్రాముఖుడైన డిపోయను హంకాంగునందు గలవని కెల్కార గారికి బద్దమగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఇందుకొరకగునవ్యయము బ్రిటిషుప్రభుత్వము పోషించుచున్నదనియు భారతప్రభుత్వమేమి నివృత్తముచేయుటలేదనియు చెల్లబడెను. వ్యక్తము విస్తరింపచేయుటకు, ఆసియాఖండమందలి దేశములందు అశభవమును సంపాదించుటకును భారతీయులకు హంకాంగునందు నిల్పుటచే అవకాశము లేర్పడుచున్నది. ఇట్టికారణములచే విదేశములందు భారతీయ సైన్యమును నియమించుటను ఆమోదించుచు అసంబంధిత తీర్మానము గావించెనని నిర్ణయము జాపకము జేసెను.

పబ్లికులక్కంట్రాక్టుకమిటీ

అసంబంధము గావింపబడిన యెన్నికయందు యివిషయము రోజునబడినవారు. పబ్లిక్‌అక్కంట్రాక్టుకమిటీ సభ్యులగు నెన్నుకొనబడిరి:—

మహమ్మదుయాహూబు, కుక్కు, మహమ్మదుఅలీఖాను, డాక్టరు లాహోకేసు, హెచ్చి. యన్. మిక్, రంగస్వామి అయ్యంగారు, జి. యన్. సింహా, సయ్యద్‌మూర్తాజీగారు.

ఆర్థిక స్థాయిసంఘము

ఈదినకు బేర్కొనబడినసభ్యులు ఆర్థికస్థాయిసంఘ సభ్యులగు నున్నారు:—

సర్. అబ్దుల్‌కాదుమ్, విల్సన్, డార్జిలింగ్‌డెస్, వాల్ట, యస్. చెట్టి, డాక్టర్‌గవరు, అబ్దుల్‌కాసిమ్, జి. మెహతా గయ్యాప్రసాదసింగు, రాజాఖుజ్జుఫరాల్‌ఖాన్, రంగఅయ్యర్, డి. సి. బంహా, యం. కె. ఆచార్య, వి. రాజాగార్లు.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవైదర్శనము

(బ్రిటిషుసామ్రాజ్య వైదర్శనముయొక్క భారతఖాఖ యందు 12000 పోనుల విలువగలవస్తువులమొత్తము అధికారుల లెక్కలవలన తెలియుచున్నదని డాక్టర్‌డెస్‌గారి అనవపు ప్రశ్నకు సర్ చార్లెసు యిన్నిమగారు జవాబిచ్చిరి.

జోషీగారి మాతృత్వసహాయచట్టము

కార్యక్రమ మువలంబించుటకు సభప్రారంభించెను. (స్ట్రీ కార్మికులకుమాతృత్వసహాయనిధినియ్యవలయునని జోషీగారి ప్రతిపాదనముపై నిల్పి వేయబడినప్రశ్నగము జోషీగారు ప్రారంభించిరి. డిప్యూటీలండు, గవలండు, 1801-వ సంవత్సరపు అస్సాము కూలీలవలనపూర్వకాపనము వర్తించుచున్నవలయు (Estates) మాతృత్వసహాయనిధి నీయవలయునని జోషీగారు డిల్లప్రవేశచెట్టి అది పెరెట్టుకమిటీవారి అభిప్రాయమునకు బంపవలసినదని తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. స్థానికప్రభుత్వములను యజమానులనుదెల్పిన అభ్యంతరములకు పరియగు సమాధానములగు జోషీగారు ఇచ్చిరి. వారిబిల్లు సామాన్యముగ నెల్లయను అంగీకరించుచున్నారు. మాతృత్వసహాయనిధికొరకు 15 లక్షలకంటె అధికముగ ఖర్చుగాదు. పునఃపరిశీలన (స్ట్రీ)లను చూడకూలీలయొటకు లభించుచున్నారు. గాన వారల కీమాతృత్వసహాయము నీవలయును. అది యజమానులపై బరువుగాదు. భారతదేశమందలి కివులకు మహాపకారము గావింపవలయునన్న యీచట్టమును ఆమోదించవలయును. చట్టమును ప్రమిదింపుటకు ప్రభుత్వము ఒక తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటకు నిశ్చయించుట వారికి అమితముగ ఆశ్చర్యము గలిగించుచున్నది ఇది వరకే ప్రభుత్వము చట్టమును ప్రమదించెను. కొన్నిస్థానికజాతనములును, యజమానుల సంఘముర జవాబులును, యింకను భారతప్రభుత్వమునకు జేరనిమూల వాస్తవమే. ఈసమాధానము లువచ్చుచున్నవని పెరెట్టుకమిటీ సమావేశముగాకుండ నుండుటకు జోషీగారు గంగీకరించిరి. ఈతరుణమున చట్టమందలి ముఖ్యనూత్రమును అంగీకరింపవలయునని సభ్యులను జోషీగారు గోరిరి.

తాత్కాలికముగ కావలసిన కూలీలవిషయమై నిట్టియొక్కాట్టు గావించెదరని జోషీగారిని విల్ సన్ గారు ప్రశ్నించిరి. వివరములన్నియు పెరెట్టుకమిటీవారికి వదలివేయవలయుననియు యజమానుల వ్యాయముగా కోర్కెలను దీర్చుటకు వారు సిద్ధముగనున్నారని జోషీగారు బట్టిరి.

అస్సాముగవర్త మెంటు అధికారసభ్యుడుగ కోసుగ్రేవుగారు తీర్మానమును బ్రతిఘటించిరి. ఈచట్టము అస్సామురాష్ట్రముందు ఆవాశ్యకముని కోసుగ్రేవుగారు నుడివిరి. మాతృత్వసహాయనిధి లిచ్చుచు తేయాకుతోలలవారు యిదివరకే (స్ట్రీ)లకు సహాయము చేయుచున్నారు అని వివరములనుచెల్పి వారెడంకెల పత్రమును జడువ వారంభించెను. మూడునెలలు ప్రపంచమునకు ముందును మూడునెలలు బిస్కటును మాతృత్వసహాయము నీయుటయొక్క యితర ఉచితనిధిని (Donus) గూడ నిచ్చుచున్నారు. చట్టమునందలి మాత్రమును అంగీకరింపవలయుననియు వివరములు పెరెట్టుకమిటీయందు నిశ్చయింపబడుననియు జోషీగారు బట్టిరిని కేసుగ్రేవుగారిని. చట్టము ఆమోదించి మాతృత్వసహాయనిధి నీయుట నిర్బంధముగా వింపనున్నచో ప్రస్తుతమును యజమాను లీయు ధారాశ్రమే సాహాయ్యమునకు బదులుగ కనీసపుముత్తమునుమాత్రమే యజమాను లీయవచ్చుట తలస్థించునని కేసుగ్రేవుగారు కాపనసభ్యులను ముంజలించిరి.

తేయాకుతోల యజమానుల ప్రతినిధి

తేయాకుతోల యజమానుల ప్రతినిధియగు చామర్సు గారు యిట్లుచెప్పిరి. జోషీగారి బిల్లుయొడ వారికి సానుభూతిగలదు పెక్కు స్థానములందు ప్రతివారమును వేలకొలది (స్ట్రీ)లకు వారపు బత్తెముల నిచ్చుటకు ప్రభుత్వము గావింపనట్టి ఏయొక్కాట్టును కులభిసాధ్యముగ నుండజాలను. జోషీగారు మాతృత్వసహాయమునకు నీయవలయునని మూలించు మొత్తముకంటె తేయాకుతోల యజమానులు హెచ్చుసహాయమును (స్ట్రీ)కిచ్చుచున్నారు.

నీలకంఠదాసు, సరుఫరాజాఖానుగారు జోషీగారి బిల్లునుబలపర్చిరి. అస్సామునుండివచ్చిన కూలీలు అనుభవించిన కష్టములను నిరాదరణము వారితో ప్రత్యక్షముగ తెల్పిరిని నీలకంఠదాసుగారు నుడివిరి.

రామచంద్రరావుగారి కుశంక

జోషీగారి బిల్లు రాష్ట్రీయ విషయమైనదనియు, బిల్లును

ప్రచురము చేయవలసినదనియు రామచంద్రరావుగారు గోరిరి. ప్రజాయత్త్రకాఖకు తెండుచే మొన్నను మతాదాసుచట్టమును భారతకాపనసభయందు బ్రవేశపెట్టుటకు దేశీయసభ్యుడు ఆమోదించెననియు, నిన్నను నేడునుగూడ రాష్ట్రీయ విషయములకుతెలిసిన చట్టములపై చర్చగావించుటకు ప్రభుత్వమే గారణమనియు రామచంద్రరావుగారు నుడివిరి.

స.తాదాత్త చట్టము రాష్ట్రీయపు ప్రజాయత్త్రకాఖకు తెందినదనియు, కార్మికుల యొగ జేమమును గురించిన యివిషయము రాష్ట్రీయ కాపనసభయందు చర్చించుటకు వలనుపడదనియు, నొకతే చర్చించినను రాజప్రతినిధి అంగీకారము నొందవలసియున్నదనియు డిప్యూటీలండు నిబంధనలను (క్రొడీకరించుచు సర్ అలెగ్జాండురు మడ్డిమెనుగారు రావుగారికి సమాధానమిచ్చిరి.

అస్సాము తేయాకు తోలలందు (స్ట్రీ)లకు యజమానులు జాపు ఆదరణను కోసుగ్రేవుగారునుడివినట్లు బహు ఆదంబరముగ గన్పించుచున్నది. కాని నిజముగ (స్ట్రీ)లకు నెలకు రూ 8 లు మాత్రమే జీతమియ్యబడుచున్నదనియు, ఆరునెలల జీతముగో సగము మాతృత్వసహాయనిధిగ నీయబడిన యొడ యీకాలమునకు రూ 4-8-0 మాత్రమే అరచున్నదనియు చిమనలూగురు బట్టిరి. చిమలాల గారు తెల్పిన ఆంకెలు చాలకాలపు వాటి ప్రాతంకెలని వాల్‌మర్సు గారు చిమనలాల గారిని శిక్షించిరి. 1928 వ సంవత్సరము నందలి లెక్కలగూడ (స్ట్రీ)లకు నెలకు రూ 4-8-0 మాత్రమే సంపాదించుచున్నారని చెల్లుచున్నవని చిమనలాలగారు బదులు చెప్పిరి. (స్ట్రీ)లకు నెలకు రూ 6-10-0 లు ముట్టుచున్నవని కోసుగ్రేవుగారు సరియైన లెక్కలను తెల్పిరి. ఈ ప్రకారమైనను యెంతమంచి జీతము లిచ్చుచున్నామో అని చిమనలాలగారు ఆశ్చర్యపడిరి. జోషీగారిడిగిన నొక ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచు జమాను లు వారంకెల వారు (స్ట్రీ)లకు మాతృత్వసహాయము చేయుటకు స్థానిక ప్రభుత్వములచే ప్రేరేపించెదమని భారత పృథుత్వపు దొరతనమువారు తెల్పిరి. జోషీగారి చట్టము నిర్బంధముగ యజమానులచే మాతృత్వసహాయము చేయించుటకు బూనుచున్నది అని చిమనలాలగారు నుడివిరి.

జోషీగారి చట్టమును గట్టిగ డి. సి. సింహగారు బలపర్చిరి. జోషీగారి బిల్లుయొక్క ఉద్దేశముల విషయమున కార్మికుల యజమానులకు సానుభూతిగలదనియు, నిర్బంధముగ వారిచే మాతృత్వసహాయము చేయింపబడుటకు వారిచ్చుగింపరనియు విల్ సన్సుగారు నుడివిరి. చట్టమెట్లు అనులనందు బెట్టుబడులనియు, ఇవియెట్లువర్తింపవలయుననియు, బర్మా మొదలగు దేశములందు ఏ తాత్కాలికపు కూలీవాండ్రో విషయమున యెమియొక్కాట్టులు గావింపబడుననియు విల్ సన్సుగారు జోషీగారిని ఉద్దేశించి ప్రశ్నించిరి. చిమనలాలగారు వాదము బడిపిల్లల చర్చ సంఘమునందు వివదగినదిగాని కాపనసభయందు వాదంపవలసినదిగాదని విల్ సన్ గారు నుడివిరి. భారతదేశమందలి యజమానులెల్లరును కార్మికులకు (స్ట్రీ)లకు మాతృత్వసహాయము యిచ్చుచున్నారనియు, యజమానులయొక్క కార్మికులయొక్కాట్టులు వైరుధ్యముగనున్నవనియు చిమనలాలగారు వాదమును విల్ సన్సుగారు నిరసించిరి. దయచేతను మాతృత్వసహాయము చేయుటలేదనియు, మాతృత్వసహాయము కేవలము ఆర్థికముగ యజమానికి లాభమనియు, యజమానునకును కార్మికునకును లాభములందు వైరుధ్యములేదనియు విల్ సన్సుగారు బట్టిరి. చర్చనుగింపవలసినదని యొక అనధికారసభ్యుడు తీర్మానమును ప్రతిపాదించినను, అల్పహరము నిమిత్తము భారతసామ్రాజ్యకాపనసభ నిల్పివేయబడెను.

వైకం సత్యాగ్రహము

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

కుమారనుగారి తీర్మానము

ఫణికరుగారి విజ్ఞప్తి:—వైకంసత్యాగ్రహమును గురించితిరువాన్కూరు శాసనసభలో కుమారనుగారు పాదించిన తీర్మానమును సభ్యులందఱును ఆమోదింప గోరదనని 8-వ తేదీనదిట్లినండి ఫణికరుగారు తంతవార్తనంపిరి.

బ్రహ్మచర్యపరీక్ష

విద్యార్థులకు మహాత్ముని ఉపదేశము

ఎంగు ఇండియా

భావానగరులో శ్యామలనుక శాశాలయందు
మహాత్ముని హాసంగిన ఉపన్యాసము

“నేను నేను విద్యార్థుల ధర్మమునుగూర్చి మాటలాడ
జలచితిని. ధర్మము కడు సులభమును మిక్కిలి కష్టమును కూడ
నైయున్నది. హిందూమతధర్మము ననుసరించి విద్యార్థులందరూను
రిధిగా బ్రహ్మచర్యము ననుష్ఠింపవలెను. గాననే విద్యార్థిద
శకు బ్రహ్మచర్యాశ్రమ మని పేరుపెట్టిరి. బ్రహ్మచర్య
మనగా శ్రీసాంగత్యమును మానుట అని వ్యాఖ్యానము
జేసినచో నది సంపూర్ణ వ్యాఖ్యానము కాజాలదు. బ్రహ్మచర్య
మనగా విద్యార్థిజీవితములేక విద్యాభ్యాసకాలము అనునది ప్ర
ధానార్థము అనగా నేమి యింద్రియనిగ్రహము. విద్యార్థిద
శలో గ్రహింపవలసినది మొదలు. జనంగవలసినది స్వల్పము.
ఇంద్రియముల నన్నిటిని పూర్తిగా స్వాధీనము చేసికొని విద్య
కు జ్ఞానమును అభ్యసించవలెనుగాన అకాలమునకంతకును బ్ర
హ్మచర్యాశ్రమ మనుపేరు కలిగినది. బ్రహ్మచర్యాశ్రమ
మున బాలకుడు బాలిక యను తల్లిదండ్రులవలనను ఉపాధ్యాయు
లవలనను ఇతరులవలనను నిరంతరమును పెక్కువిషయములను
గ్రహించుచుండును. విద్యార్థిదశలో స్వీకరించినదానిని మొట్ట
టదీయో గూడ విద్యార్థి వాయిదానాటికి తీర్చుటకు బాధ్యుడై
యగునుగాని విద్యార్థిదశ గడవినపిమ్మట గాని ఆవాయిదా
రాదు. గాన విద్యార్థిదశలో వా రేమియును తీర్చనక్కరలేదు
కావుననే హిందువులు బ్రహ్మచర్యాశ్రమమును మత విధిగా
నేర్పరచిరి.

అమృతపాదమునకు బదులువిషపాదము

బ్రహ్మచర్య-సన్యాసాశ్రమములు ఆధ్యాత్మికముగ సమా
నము లని నిర్ణయింపబడినది. బ్రహ్మచర్యాశ్రమధర్మమును సరి
గా నెరవేర్చుకొనవలసిన సన్యాసికాకతప్పదు. సన్యాసి యైచ్చిక
ముగా మరణకాలమువరకును సర్వసౌఖ్యములును త్యజించు
చున్నాడు బ్రహ్మచారి విద్యాభ్యాసము ముగియువరకు మాత్ర
మే సన్యాసధర్మము ననుసరించుచున్నాడు ప్రస్తుతము హిందు
వులలోగల బ్రహ్మచర్యగార్హస్థ్యవాసప్రథమత్యాగశ్రమము
లనునాలుగ శ్రమములను నామమాత్రముగానే యున్నవి.వాని
పరిశ్రమతోలిగిపోయినది. మొట్టమొదటి ఆశ్రమముగ బ్రహ్మచ
ర్యాశ్రమము వనే బా లు డ గు విద్యార్థికి అమృత
పానము లభించుటకు ఇదులు విషపానమే లభించుచున్నది. గా
న ప్రస్తుతము మనము నిదర్శనప్రాయముగా చూపుటకు ఆశ్ర
మ ధర్మానుష్ఠాన మిదేశమున లేదుగాని పోచీలులు బోధించిన
అశుభ్రతాశ్రమము లిప్పటికిని గ్రంథస్థములై యున్నవి గాన
వానిని మనము స్మరణకు లేవచ్చును.

తల్లిదండ్రులే బిడ్డల దుర్మతకు కారకులు

ఆ ఆశ్రయమును నడచి మనము కడుదురము కూలిపోతి
మి. అట్టిచో విద్యార్థులవిధులను మన మెట్లు గ్రహింపగలుగు
దుము? తల్లిదండ్రులే విద్యార్థులను తప్పదాచుటకు త్రిప్పటకు
ముఖ్యకారకు లైరి. తమబిడ్డలు ధనమును గడించి ఉన్నతాధి
కారమును బడచునలెనను నాశో అందులకు సాధనముగా మా
త్రమే విద్య నేర్పించుచున్నారు. ఈరీతిగా విద్యాభ్యాసములు ఆ
పరిశ్రమలగుచున్నవి. విద్యార్థికుండవలసిన శాంతి నిష్కామత్వ
ము అనందము మున్నగునవి అంతరించిపోయినవి. ఏ అందోళము
ను లేకుండ నుండవలసిన విద్యార్థులు బాధ్యతాపానను ఆరాళ
నములతోను క్రంగిపోవుచున్నారు. వారు విద్యాభ్యాసముల న
భ్యసించి వారి నవగతము చేసికొనుట తప్ప మతట్టిచింత
యేను వారికుండగూడదు. ఏది గ్రహింపబడదనిదో ఏది
తిరస్కరింపబడదనిదో అని నిర్ణయించుటకు తగిన
వివేచనాశక్తిమాత్రమే వారికుండవలెను. ఆశక్తిని ఉపా
ధ్యాయులు విద్యార్థులకు కలుగజేయవలెను. వివేచనలేకుండవిష
యముల నన్నిటిని మనము గ్రహించుచున్నచో శేవలము యం
త్రప్రాయములే యగుదుము. మనకు ఆలోచనాశక్తియును గ్ర
హణశక్తియును కలవుగాన సత్యమును అసత్యమును, మృగవా
క్యమును పరువవాక్యమును, శుద్ధవస్తువును మలినవస్తువును గు
ర్తింపగల శక్తి విద్యార్థులకుండవలెను. ప్రస్తుతము

భారత దేశమున 5,00,000 మంది కుష్టురోగులున్నారు

అన్ని మతములవాలోను యీ వ్యాధి వ్యాపించినది

ఇ ది అ టు వ్యాధి

శ్రీలకు, పురుషులకు, బాలులకుగూడ యీ వ్యాధి వ్యాపించును.

ఈ వ్యాధిని కుదుర్చువచ్చును.

దేశీయులందరూను సహాయము చేసినచో కుష్టువ్యాధి పూర్తిగా అంతరించిపోవును
దీనిని రూపుమాపుటకు శ్రీరాజప్రతినిధిగారు గొప్ప ప్రయత్నమును తలపెట్టిరి.

దానికి ధనము కావలెను మీరు సహాయము చేసెదరా?

మీరయ్యగిరిగిన మిక్కిలి గొప్ప మొత్తమును, చెన్నపురి గవర్నరు ప్రైవేటుశక్తితోగిరి గాని
“హానరరీ శక్రటరీ, బ్రిటిషు ఎంపైరు లెక్రసీ రిలీఫు అసోసియేషను యిండియను కౌన్సిలు ఢిల్లీ” అను
చిరునామాకుగాని పంపగోరెదము.

ఈవిజ్ఞప్తినిగూర్చి మాకు గల సానుభూతివలన మాపత్రికలో యీ ప్రకటనకు స్థలము ఉచితముగా నీయబడెను. (ఆంగ్లపత్రిక)

రాట్నయజ్ఞము

రాట్నము శేవలము నిరపాయకరమును నిరవస్థము నై
యున్నదిగాని దాని వలన కలుగు ఫలము అత్య
ధికము. కాననే నేను సర్వకాల సర్వావస్థలందును దానిని
గూర్చి బోధించుచునే యుండును. అది రుచించక పోవచ్చును
గాని ఆరోగ్యవంతమును నాహారము వ్యాధులకునుసాగియుచు
లావంటకములవలె నెన్నడును రుచిరముగానుండును. కావున
ఈ భగవద్గీతలో చేరుగానుండు వస్తువులనే భుజింపవలెనని
ప్రాయోజనము. ఏలననగా నవి జననమరణరహితమును పదవి
నొసగును. నేడు రాట్నముగూడ నట్టిదే, రాట్నయజ్ఞమునకు మిం
చునయజ్ఞ మింకేదియునులేదు సంరాపననమైన ఆత్మకురాటుము
శాంతి నిచ్చును.

కాలక్షేపము గాదు కల్పవృక్షము.

విద్యార్థుల జీవితమును పరిశ్రమితముగాను ఆనందము
ముగాను యొనరించగల శక్తి దానియందున్నది. దేశీయులకు
నేడు నేను పదేపదేగిన దివ్యోష్ణమ మిదియే. వీనికి మించిన
దింకేదియునులేదు. ప్రస్తుతము ప్రజలు సద్యఃఫలమును కోరు
చున్నారు. అట్టిఫల మిచ్చునది రాట్నయజ్ఞమేకటియే. గాయత్రీ
మంత్రముగూడ నటులసద్యః ఫలమునీయజాలను. మీరు భగ
వత్సామస్మరణ గాచించుచు రాట్నమును తిప్పినచో సద్యఃఫల
ము తప్పక కలుగును. “రాట్నము త్రిప్పట చాల మంచికాలక్షే
పము (హానరీ) నేను గ్రహించితిని” అని ఒక మిత్రుడను ఆంగ్ల
యాదు నాకు వ్రాసెను మీకది కాలక్షేపముగాని మాకు కల్ప
వృక్షమే అని నేను వ్రాసితిని. పాశ్చాత్యుల ఆచారములలో
నేనామోదింపజాలినచాల తక్కువ యైనను వానిలో కొన్ని
టిని నేనత్యధికముగా ప్రశంసించెదను. వారి కాలక్షే
పజ్ఞము(హానరీ) గొప్పయ్యో మిమిషియున్నది. పాశ్చాత్యులలో
ఒక్కొక్కరి కొక్కొక ప్రయత్నమును కాలక్షేపముండును.
కల్పముమాడకు గారు సుపరిధివైద్యులు ఆయనకు ప్రయత్నమును
కాలక్షేపము తోలవని. ఆయన దినుషమును రెండుగంటలు
తోలవనిచేయును. ఆపని చేయున్నపు డాయన కుత్సాహ మత్య
ధికముగా నుండును.

గాన మీరు ప్రయత్నకాలక్షేపముగానైన సరే రాట్న
మును త్రిప్పట కంగీకరించినచో మీకు శాంతియును ఆనంద
మును కలుగగలవు. మీరు బ్రహ్మచర్యవ్రతమును సరిగా అను
ష్ఠింపగలుగుదురు. విద్యార్థులకు ముఖ్యముగా నుండవలసినది
భక్తి-విశ్వాసము. ఆ నేకవిషయములకు మీరు నిర్వివాదముగా
సంగీకరింపక తప్పదు. గురువాక్యము లగుటచే నది విశ్వసనీయ
ములగుచున్నది. రేఖాగణితమందలి కొన్ని నిర్ణయములను నుల
భుటగా గ్రహింపజాలము గాని వారిని విశ్వాసముతో సంగీక
రించెను. అందువలన ఆశాస్త్రము బాగుగా బోధపడును.
దానియందు మొదల నభిరుచిగూడ కలుగును. గాన మీరట్టి
సమృద్ధిముతో రాట్నమును త్రిప్పట కంగీకరించినచో యీయ
సలివాకు నేను తెలిపినవిషయములన్నియును, సత్యములే యని
మీకు బాగుగా నొకప్పుడు తోచకమానదు. అప్పుడు మీరు
నన్ను స్మరింపగలుగుదురు.

“దీనిలోవినియోగింపబడినకృషివృథాకాదు.

నిరోధమేమియునులేదు. లవమాత్రమగు పరిశ్రమ
నైన ఈ ధర్మమును నెరవేరు జరిపినచో గొప్ప
ఆపదలనుండి కాపాడబడును” అను గీతావాక్యము
నెరవేరి గొప్ప విద్వాంసుడు రాట్నమును కన్వయింప
జేసెను, అని మహాత్ముడు నుడివెను.

విద్యార్థులు చాలకష్టములకు పాలగుచున్నారు. వారికి పరిశ్ర
తులన్నియును ప్రజలకులముగానే యున్నవి. పూర్వకాలమున
గురువులకు మహద్గురుకులకాశ్రమములందు పరిశ్రమములగు
పరిశీలులలో పితృసములగు గురువుల ఆచరణకొన వారు చక్క
గా పర్చి యుండిరి. ఇప్పుడన్నచో శిథిలగృహవాతావరణమున
నవీనవిద్యావిధానములన నేర్పడిన కృత్రిమపరిశ్రమలలో విద్యా
భ్యుత్తుడు విద్య నభ్యసించవలసినస్థితి యేర్పడినది. పూర్వకాల
మున గ్రంథములను వల్లింపవలసిన అవసరములేదు. గురువులు
ముంత్రముల నుపదేశించుటయు విద్యార్థులు వానినిమననముచేసి
అరీతిగా నడచుకొనుటయు జరుగుచుండెడిది. ఇప్పుడన్నచో వి
ద్యార్థులదుట్టును పుస్తకములు మేటులుపడియుండును. నేనువి
ద్యార్థిగా నున్నరోజులలో చాలమంది విద్యార్థులులే నాట్నమున
లలను విస్తారముగా చదువుచుండిరి. నేనునుండప్రజ్ఞాడ నశుటచే
పాతకాలగ్రంథములను వల్లింపుటకే నాకు తీరిక లేక నే నానవల
ను చదువజాలక పోతిని. ఆపల నేనాంగ్లదేశమునకు వెళ్లిసవి
మ్మట గమనింపగా నచట నీతిసంపన్నములగు టుంటుంబులు లాన
వలల నాదరింపవట్లు గ్రహించితిని. కాన నేనానవలనుచదువక
పోవుటవలన నాశేమియునునన్వముకలుగలేదు. విద్యార్థి నిరాక
రింపదగిన విజ్ఞప్తియొకలవు. ఎట్లులే ననుద్యోగమును సంపా
దింపవలెనను నాందోళనముగూడ నిరాకరింపబడదగినవానిలో
నొక్కటియొక్కొక్కది. ఉద్యోగకాంక్ష గృహస్థధర్మముగాని
విద్యార్థులధర్మము కాదు. దేశస్థితి యెటులున్నదో గుర్తించుట
యను. దేశము నలముకొనిన ఆపదయెంతోమోచుగానున్నదో
తెలిసికొనటయును, అందులకు తాను చేయు వలసిన
పనిని గ్రహించుటయును విద్యార్థివిధులైయున్నవి. మీలో
చాలమంది వారై పత్రికలను చదువుచుండురు. వానిని ప్రత్యేకముగ బహిష్కరింపవలెనని నేను తెలుపుట
లేదుగాని స్థిరభాషను నొసంగని వాని నన్నిటినిగూడ
విద్యార్థులు బహిష్కరింపవలెనని మాత్రమే నేను తెలి
పెదను. వారైపత్రికలవలన స్థిరమగులాభ మేదియును కలుగదు.
సర్వర్థము నలపరమకొనుటకు పత్రికలు సహాయకములు కా
జాలవు కాని వారైపత్రికలయందు విద్యార్థులకుగల వ్యామో
హము అపారమని నేనెరుగుదును. అది సంరాపకరమును దారు
ణముగూడ నగును. విద్యావిషయమున నేను కొన్ని పరిశో
ధనము చేసితిని. కాననే యిట్లు తెలుపుచున్నాను. ఆపరిశో
ధనలవలననే విద్యయనగ నేమో నేను గ్రహించితిని. ఆపరిశోధన
లవలననే అసహాయ సత్యాగ్రహ ఉద్యమములను గ్రహించి ఆ
చరణలో పెట్టితిని. శేవల రాజకీయ స్వరాజ్యముకొరకే నేను
వానిని ఆచరణలో పెట్టలేదు ఆచరణలో పెట్టినందులకు నేను
భింతించుటలేదు. ఉపాధ్యాయులు గూడ వాని నాచరింపవలె
నని నేను కోరియుంటిని ఏలననగా వానిలో పెట్టిదోషమును
లేదు. నేడవి రాట్నము స్వరూపమున మాత్రమే నిలచియున్నది
మొదట రాట్నమును పరిహసించిరి.పిమ్మట నిరసించిరి యిక సంత
నముతో స్వీకరింపగలరు. కాంగ్రెసు మహాసభవారు గూడ
రాట్నము నామోదిరిరి. రిడింగ ప్రభువునుగూడ సమయముగ
దానిని సమర్పించుటకు నేను సంకల్పింపను. అట్లు చేయుట
వలన నాకు కలుగునష్ట మేదియును లేదని నేనెరుగును గాన
నే నేను సంకల్పింపను. దానిని తిరస్కరించు నెడల రిడింగ
ప్రభువేష్యుడును. ఢిల్లీలో కలకత్తా విమళుగాని సందర్భించు
భాగ్యమునాకు కలిగినపుడు ఆయనకుగూడ నింగ్లేషముగా
నేను రాట్నమును సమర్పించితిని. కల్పలు మాడకు గారికి గూడ
సమర్పించితిని. మాడకుసతిగారు ఆంగ్లదేశమునకు వెళ్లిసపుడు
శిక్షకులాలను కానుకగా నొసంగి ఖడ్గ సందేశమును ఆంగ్ల
దేశమున నిం టిం టు ను వ్యాపింపజేయవలెనని కోరితిని.

వైశ్య కలియుగాన్ని నిర్మూలన చేసే దృష్టి

గత జనవరి 22 తేదీని సాయంత్రం కాకినాడలోని మన అన్నదానసమాజభవనంలో వైశ్యసంఘమువారి ప్రోత్సాహముచే విరాళపట్టణము జిల్లాలోని గజపతిగిరి తాలూకా మెంటాడ గ్రామ ప్రజలకు ప్రస్తుతము తుదిసంఘాసము సందర్భము కలియుగాన్ని నిర్మూలన చేయుటకు మల్లాది శ్రీమద్విద్యార్థులను పంపించి, సభ సభ్యులతో నిందితాన్ని నిర్మూలన చేయుటకు ప్రయత్నించినది. వారు ప్రయత్నించిన ధనుర్విద్య విషయములనుగూర్చి ముచ్చటించుటకు ముందు విలువిద్యనుగూర్చి యొక్కంత ప్రశంసించినది.

విలువిద్య

మొన్న మొన్నటివరకు మనదేశమున దుష్టశక్తిగలవనకు, శిష్టరక్షణమునకు శతస్వాంత్ర్య పరిపాలనయనకు విలువిద్య యొక్క పుష్కలముండెడిది. దేశమునందలి శూన్యతలను విలువిద్యయందు ప్రజ్ఞాపంతులై యుండెడివారు. బహుళజన్మమున కాయము చేర్చుటయే కాక విద్యాభ్యుదయమును ధనుర్విద్యతో జోడింపబడుచుండెడిది. బహుళజన్మమునకు విద్యాభ్యుదయమును విద్యాప్రోత్సాహకరములగు బహుమానములు వచ్చునట్లు చేయుచుండెడివారు. ఆహేతువులేకనే దేశవిద్యులన్నియును పరిపూర్ణముగా నభివృద్ధియై యాదినములలో గూడ దేశవిపాకాలలలో (విధివిధులలో) చదువుకొననిదొడ్డలు దసరాదినములలో నిల్చుకొని పుష్కలములను యాచించుచుండెడివారు. సంతకములను యింద్రులనుగూడ వారి ప్రేమపద్యములనుగూడ తమవల్లములనుండి పుష్కలముగూడ ద్రవ్యములనుగూడ బహుమానములను నందుచు నున్నారని పూర్వము నందెన్నుకొని విద్యార్థులు తమయ ప్రతివిద్యావైపున నుజూపి పోయి కావాలనుకొనెదమనిండెడివారు. నమస్కార బాగాముల వేయుచుండెడివారు. విల్లములు పూర్వము దేశసంతకమునకై వినియోగించబడుచుండెడివారు. యిందుండెడిది. ఈ విద్యను దానిదేన మన దేశమునూరులలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది. తేతయగమునందలి శ్రీరామచంద్రులవారు, ద్వారకయందుగూడనుండలి యుద్ధమునందుండెడిది. భూమిపై వీరిని మించిన విలుకాదు లేదు. శ్రీరామచంద్రులవారి కాలమునకంటె నష్టమనీకాలమున ధనుర్విద్యాకాలము హెచ్చునాగకత సాధించెడిది. శ్రీరామచంద్రులవారు పెద్ద విద్యుల, పెద్ద బాగాములు వానితో ననేక పదార్థముల నేక కాలమున నొక్క బాగాముతో గొట్టుట మున్నగు విశేషములు హెచ్చుగనుండెడివి. శ్రీరామచంద్రుల సీతా నమోదేవిని చేబట్టుకై పెద్దవిల్లొక్కటి యొక్క పెట్టుటయే ప్రధానముగా నేర్పులు గావించబడినది. సప్తతాళముల నొక్క బాగాముతో, జెక్కివేయుట యొక్కదు కాద్యముగా నెంచబడినది. అర్జునిని కాలమునందన్ననో ధనుర్విద్యలో నూత్నములనేకములు కనిపెట్టబడినవి. కావుననే యీ కాలమున ద్రాపదిన చేపట్టుకై విజయమును ధనుర్విద్య ముత్సవములను క్రింద నీళ్లలో దాని ప్రతినిధియనుచు చాచి బాగాములను నెగురగొట్టినవిచ్చినది. నాటికి ధనుర్విద్యయందు మనవాండ్లకాలమును సంపాదించి దాని నంతయు దేశసంతకమునకై వినియోగించెడివారు. అదియంతయు నిప్పును కలలోనివార్త యయిపోయినది. విల్లగద్దను సరిగ సంధింపగలవారే యీ కాలమున కానరాదు. ఈ ధనుర్విద్య తుదకు కేవలవిద్యగా మాదిరియైనది. ఈ దినములలో నీవిద్య యందు నిక్కమున వైపునము ప్రాప్తవారి ప్రాంతములేయే కేవలవిద్యగా నొకింత చిరుతార్థప్రదర్శనము గావించుచారు. కొందరుకలకు, కాని వారై నను తిక్కకు మిక్కిలితక్కువగానున్నది. అట్టి విద్య ప్రదర్శనలలో మన కలియుగాన్ని నిర్మూలన చేయుచున్నది.

కలియుగాన్ని నిర్మూలన చేయుటకు

మన దేశమున ప్రదర్శనములు వానాయగముల విశేషములకు సంబంధించినవై శ్రీరామచంద్రుని నాటి ధనుర్విద్యాకాలము యొక్కయు విజయని నాటి కోడలకళా విశేషము యొక్కయు వానాయగములై యున్నవి. అవి యే చాల వింతగా నానందమును సభావానికి గూర్చినవి. వాని ప్రకారము

కలియుగాన్ని నిర్మూలన చేయుటకు

1. శ్రీమహావిష్ణుకృత మకరసంహారము:— తెరలోపల ప్రేలాడగట్టుబడియున్న కాకితపు చిలుకను వీరికిలనుండి కంట జూడకయే బాగాముచే ఖండించిరి. సభ్యులకు ఆ దృశ్యము కలిగినది.

కలియుగాన్ని నిర్మూలన చేయుటకు

2. సప్తతాళముల ఘనము:— ఏడుకట్టలు పలుతాళుల నిలిపి యొక్క బాగాముతో పడగొట్టిరి. మరియు పలువురు కర్రముక్కలను బట్టుకొనునట్లుచేసి వాని నన్నిటి నొక్క బాగాముతో రాగొట్టిరి, బహు సరసముగానే యున్నది.

3. దశాంతకరచేదము:— దారములకు ప్రేలాడగట్టు బడి మరుసగ బట్టుకొనునట్లుచేసి పలుకాకితపుచిలుకల నొక్క బాగాముచే వీరు కూలనేసిరి. అతివిద్యకరముగ నున్నది.

విజయనినాటి చర్యభాసములు

4. నమస్కారబాగాముల వేయుట:— రెండుబాగాములు సంధించి వానిని విడువగా నవి కొంతదూరము పోయినవిప్పుడు వెనుకకు తిరిగి అలుగు లీలకుండునట్లును రెక్కలవలకుండునట్లును బడినవి. ఇది చాల ప్రశంసనీయము. అర్జునుడు ద్రాపదిన పాదములపై నీరీతిగనే నమస్కారబాగాము వేసెను.

5. మత్స్యయంత్రమును గొట్టుట:— ఒక కర్రకు ప్రేలాడగట్టు బడి యున్న మత్స్యమును వీరు కండ్లకు అడ్డుకట్టుబడియుండియు గూడ నూత్నముగా నెగురగొట్టి నేసిరి.

సర్వకాల సామాన్యచర్యలు

(6) శ్రీరామబాగాండము:— ఎదుటనుండి విడువబడిన బాగామును వీరు తమ వింటినుండి విడువబడిన బాగాముచే గొట్టి నేసిరి.

వివిధాయుధముల ద్వారముగా లక్ష్యముల నామోదకరముగా గొట్టియుండిరి.

ఒకరి పీఠమీద దెబ్బతలకుండ నానవాలుపడునట్లు అలుగుచివరను నున్నచుంచి బాగాము విడువగా దేహమునకు నొప్పి తగలకుండ ఆనవాలు మాత్రము పడునట్లు చేసిరి. కడు శోభాకరముగ నున్నది. మొత్తముమీద వీరియ ప్రతివిద్యావైపున నున్నదనియే కలియుగాన్ని నిర్మూలన చేయునది యొప్పున్నది. విలువిద్యావైపునము జాపువారలలో వీరు తీసి పోవుచుండును. వైశ్యులలో బిడ్డలు సంపన్నులు నైయుండియు వీరు దేశముకొనిపోవుచు పాటుపడుచుండుట మిక్కిలి జ్ఞానవీర్యము. ఈ ధనుర్విద్య విద్యగా నైన దేశములో నిలుచుకొని లేదా యను సందియము కలుగుచున్నది. మాపురవైశ్య సంఘమువారి విద్యాప్రదర్శనమునకు ప్రోత్సాహము నిచ్చుట వర్ణనీయము.

కాకిభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రి

కాకినాడ, 30-1-25.

అనంతపురం జిల్లా దుర్గత

ఈజిల్లాలో నాలుగైదు సరిగములుగా మునుదేవతకు ప్రజలగురియై అష్టకష్టముల పాలగుచుండుట లోకవిదితమే. ఇటుండగా మునత చెందిన గవర్న మెంటువారు యాకష్టములు చూచి కొన్ని గ్రామాదులకు 2, 3 సరిగములు నిర్మింపజేసి టి కాలిబాకీలను ప్యామింక పనులున్న కిక్కిలేనివారికి వుచితము దుడ్డున్నుచ్చి కొంతవకు కాపాడిరి. ఈ సరిగమున కాలానికి వర్షమువచ్చినందున కొంతవకు పైర్లు ముంచితిగానే వచ్చినవి. చూడవలయునది కన్నులపండువుగా నేయించెను. అయితే యీ ప్రజలయొక్క దౌర్భాగ్యదేవత పునః ఆవేశమై మధ్య కాలంలో వర్షంలేక కొన్నిచోట్ల యెండిపోయినవి. పశువుల మేతసహ దొంగ లేదు. కొన్నిచోట్ల వర్షంవచ్చినను తెనులులై చెడిపోయినవి. ప్రజలు చాల కష్టపడలేవున్నారని, యీసమయములో గొండుట్టుపై రోకలిపోయినట్లు భూమి 1 తేదీన పోయిన సరిగము నిల్వదలచేసిన పన్ను యీ సరిగము కన్నులకాలిబాకీలను వనూలచేయవలసినదిగా గ్రామాదులలో దండోరా వేయించినారు. ఈకష్టకాలములో శిశువులను కాపాడుకొని తాము బ్రతికేదే దుర్గభవని చింతించుచుండుకాలము. లో యామిగులవంటివార్ల విన్నవపడినది ప్రజలు ఏగులు చెంది పోయినారు. గనుక దయామయునగు గవర్న మెంటువారు మ-రా-శ్రీ జిల్లానాయకులను క్రడతీసికొని మునుదేవత ఆనాహవ అయివుండు గ్రామాదులు ఖద్దను తినికిచేసి హరిదూకలు నిలుపుటచేస్తూ రిమిషనుకు శిఫారసుచేసి ప్రజలకు ముందుగా కిక్కిరిని సంపాదించవలెను.

3. చిన్నారపర్వ

అఖిలాభివృద్ధి మహాజనసభ

ఆయా, యానెల 6, 7, 8 తేదీలయందు కృష్ణాజిల్లా బెజవాడలో మల్లాది శ్రీమద్దేశిక నారాయణరావు గారి యింటివద్ద ప్రత్యేక పండితులందు శ్రీ అఖిలాభివృద్ధి మహాజనసభ (యాజ్ఞవల్క్యసభ) గంజాంజిల్లా బరంపురా వాస్తవ్యులను-రా-శ్రీ మహాగిరి జోగయ్యపంతులు ఐ. ఏ. గారి యధిపత్యమున జరుగును. కాన కావ్యయులందరు రాగోరుచున్నాము.

మ-రా-భోజనాదిపనులు వుచితము. ప్రతినిధులను ప్రేక్షకులను నాహ్వానించుటకు బాలభటులు బెజవాడ రైలు స్టేషనువద్ద వేచివుండురు.

గోదూరి కృష్ణమూర్తి, సంయుక్తకార్యదర్శి.

కల్యాణదుర్గం కాలగ్రామ

సంఘభవన 22-1-25 తేదీ పగలు (2) గంటలకు ఈసంఘమువారు చేసిన శిరార్థములు:—

1. ముఖే పంపణ్యులు ప్రసాదించు యిచ్చినరాజీకామా చదువడమైనది. అంగీకరించడమైనది. వారిస్థానమునకు మ. రా. రా. శ్రీ కందాచారం తిరుమలరావుగారిని ఏకగ్రీవముగా యొక్కుకొనడమైనది.
2. కార్యదర్శి పబ్బతి వోబయ్యగారు యిచ్చిన రాజీకామా చదువడమైనది. అంగీకరించడమైనది. ఈ సభకు ఉపాధ్యక్షునిగా యొక్కుకొనడమైనది.
3. మ. రా. రా. శ్రీ ముఖే పంపణ్యులగారిని ఈసభకు కార్యదర్శిగా యొగ్రీవముగా యొక్కుకొనడమైనది.
4. కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు హాజీవుండు సభ్యులు గాక మ. రా. మృతా పెద్దరామస్వామి కొల్లి గంగప్పగారు వీరైన కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగా ఎన్నుకొని శిరార్థమిచ్చడమైనది.
5. ఈసభకు యిదివరలో కోకాధిపతిగా లేనందున యీసభకు ఒకకోకాధిపతి వుండవలెనని శిరార్థమిచ్చడమైనది.
6. ముఖే పంపణ్యులగారిని కోకాధిపతిగా ఎన్నుకొనడమైనది.
7. ఈసంఘమునకు నూలుచందాదారు యొక్కువచే రుట్టకుగాను, ప్రకృతము. ఈతాలాకాలో ప్రతినిధిసంగంకా తండనందున ప్రతినిధులు చేసేయెడల మేము, స్వయం (20) మంది స్వయంగా నూలుచండి (2000) గజములు పంపగలమెంబర్లను చేర్చగలము. అందుకు గాను దూది మెంబర్లకు పంచి పెట్టుటకుగాను రు. 200-0-0 రూపాయలు గ్రాంటుగా యిచ్చించవలెనని, అనంతపురముండల జాతీయోప సంఘమువారిని కోరడమైనది. ఈతాలాకాలో చాలవీరులుగావుండి ఖద్దరుబోద్దవారు ఈ గ్రామంలో ఖద్దరుబ్రాంచిపెట్టినప్పటికిని ఖద్దరుపనులు విరిచిగాజుపను రాట్టుములు లేనందున పనిజరుగలేదు. అందుకు గాను 50, రాట్టుములకు రు. 100-0-0 రూపాయలు మేముని వారణధినుండి యిచ్చుటకు మండల ఖద్దరు బోద్దవారిని కోరడమైనది.

కాలగ్రామసంఘము, కల్యాణదుర్గం. } ముఖే పంపణ్యులగారు కార్యదర్శి.

విజ్ఞాపన

గోదావరి జిల్లా పితాపుర సమాఖ్యను నున్న పవకండ వాడను గ్రామమున శ్రీరామ కోటలగాని, పెరుమాళ్ స్థంభముగాని లేనందున ఏకాదశి మొదలగు పర్వదినములయందు దీ పారాధన మొదలగు భగవత్పూజలము చేయుటకు విలుతకున్నది. అట్టితేరి నాతాలూకు కొంతవకులలో కోవల వగైరా ప్రతిష్ఠాస్థలకు వున్నాదులు మాత్రము ప్రారంభించి ద్రవ్యపహాయము లేమిచే పూరితయజాలకపోతిమి. శ్రీరామ మందిరమును, స్థంభప్రతిష్ఠయను పూరికావలయుండుటయేగాక ప్రతిసంవత్సరము శ్రీరామకళ్యాణ మహోత్సవాన్ని దానాదులు జరుగగలందులకు రూ. 100, 125 లు శిశురాగల శిరార్థమైన పాతికాలోనియున్నది. కావున భగవత్పూజలందును యాధర్మికకార్యమునకు పాతికాలో కోవల ధనపహాయము చేసి యీ నాయుద్యమమును నిర్వహ్యముగ కొనసాగింతురని మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాడను. వనూలైన వైకమపితాపురము కాపురములు శ్రీనాడైపు వెంకటేశ్వర పంతులుగారియొద్ద నిలవయింపబడును. కావున సహాయము చేయువారు వారి వద్దకేవలము పంపగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాడు.

ఇట్లు విన్నవించు విధియుండు, చక్రవర్తుల పెదచిన్నారావు, నమండ్రవాడ, పితాపురం, గోదావరిజిల్లా

గోదావరిజిల్లా సంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

సాంవత్సరిక నివేదిక

కాకినాడ, ఫిబ్రవరి 2:—నిన్న సాయంకాలము యిక్కడ గోదావరిజిల్లా సంఘముయొక్క సాంవత్సర జరిగెను. శ్రీ పారే పల్లి వెంకట్రామయ్యగారు ప్రధాన్యత వహించిరి. 1924 సంవత్సరపు కార్యదర్శుల నివేదిక చదువబడి అంగీకరింపబడెను.

శ్రీ యల్లాజోస్యుల కామేశ్వరరావుగారు సంఘాధ్యక్షుడుగను, శ్రీ నాథం రామలింగయ్యగారు ఉపాధ్యక్షుడుగను, శ్రీ దుగ్గిరాల వెంకట సూర్యప్రకాశరావుగారు కార్యదర్శిగను శ్రీ శేట్రుకంటి శ్రీనివాస కోనేటిరావుగారు సంయుక్త కార్యదర్శి కోశాధిపతిగను మరల ఎన్నుకొనబడిరి.

బెన్ హోల్ & మిటి కో. రా. వె. కృష్ణరావు లైబ్రరీ కమిటీ సభ్యులు ఎన్నుకొనబడిరి.

జిల్లాలోని యిబ్బందులు అవకాశములు తెలిసికొనుటకును వాటి పరిహారమునకై తగు మార్గములు నిర్ణయించుటకును, ప్రత్యేకముగా వ్యవసాయదార్ల అవసరములను మై ఆలోచించుటకును గోదావరి మండల ప్రజల మహాసభ గోదావరిజిల్లా సంఘ యజమాన్యమున కాకినాడలో మార్చి, మే నెలల మధ్య జరుపుటకు వలయు ప్రయత్నములను సంఘముయొక్క కార్య నిర్వాహక ఎగ్జిక్యూటరు నిర్ణయించుట.

గతసంవత్సరపు నివేదిక యందు యీ కింది విషయములు గలవు:—

అక్కాంట్లు:—సంవత్సరం ౧ భ మ న నిల్వ రూ 488-9.7 లు వసూళ్లు రూ 962-10-8 ఖర్చులు రూ 1800-4-0 కార్యదర్శులకర్త నిల్వ రూ 150-15-10 మామూలుగానే జిల్లా సంఘమునకును లైబ్రరీకిని ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు ఖర్చులు సమానముగా పంచబడెను. ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లుగా రూ 650 లుంచబడెను. చెయ్యి రూపాయలు భూమి తనఖామీద బదులు యివ్వబడెను.

సంఘపు సంస్థలు:—రేచుపేటలో యీ సంఘము పెట్టిన వివేకానంద పంచమరాత్రి పాఠశాలకు రూ 264-180 వ్యయపడు పబడెను. గత సంవత్సరములో రూ 166 లు గ్రాంటుపొందెను. ఈ సంవత్సరములో రూ 66 లు మాత్రమే. పాఠశాల రికార్డులకు పొందిన తర్వాత యంత తక్కువ గ్రాంటు యీ సంవత్సరమే యివ్వబడెను. ఇన్స్పెక్టింగు ఆఫీసరు రూ 182 లు నిర్ణయించి నట్లు తెలియుచున్నది. కాశీ, ఉపాధ్యాయులు పగటి బసు లలో పనిచేయుచున్నందున సగము గ్రాంటు యివ్వబడెను. ఈ పాఠశాలలోని ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులు మ్యూనిసిపల్ పగ టిపాఠశాలలో పనిచేసిరి. 16-5-1924 తేదీ నె 25 రు ఉత్తరములో జిల్లా విద్యాసంఘాధ్యక్షుని తమ తీర్మానమును మరల ఆలోచింపవలసివదలెనును ప్రత్యేకవిషయముగామాచి పూర్తిగ్రాంటు యిప్పించవలసివదలెను కోరిరి. అందులకు ప్రత్యుత్తరమురా లేదు. జిల్లా విద్యాసంఘము ఆరూలు ప్రకారమే చేయబడినందులకు పూర్తిగ్రాంటు వచ్చేటందుకు ఉపాధ్యాయులకు ఎక్కువ జీతములిచ్చి పాఠశాలసహాయకమై ఎక్కువధనమును ప్రోత్సహించుటకు తగువిధమున చేయవలసియున్నది.

కో. రా. వె కృ. రావు లైబ్రరీ లైబ్రరీ:—మామూలుగా కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీ యిచ్చేగ్రాంటు రూ 860 లును లైబ్రరీకివచ్చినది. గవర్న మెంటు సాంక్షన్ పొందలేకపోవుట చేత కాకినాడ తాలూకాబోర్డు ఇచ్చనిర్ణయించిన రూ 50 ల గ్రాంటు బోర్డువారు యివ్వలేకపోయిరి. తమ యత్నమున పునరాలోచనముచేయు మని గవర్న మెంటును బోర్డువారు అడిగినట్లున్నది. 30-3-1924 తేదీ నెల 787 యల్. అండు. ఎం. గల తమ ఆర్డరు పునరాలోచనము చేయుమని 28-10-1924 తేదీ నె 8002 మిస్. ఎల్. ఎం. గల ఉత్తరువులో గవర్న మెంటు తెలియజెప్పిరి. గవర్న మెంటుకు గోదావరిజిల్లాబోర్డువారు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు నడుపవలసియున్నది. గవర్న మెంటు యిట్టివింతగొలుపుపద్ధతి నవలంబించుటకు గల కా ర్ ట ము లు తెలియబడలేదు. అనారాధనగా యీ గ్రాంటునిచ్చుటకు బాలాకాబోర్డు తమసంసిద్ధతను కేట్రీని చూపినట్లున్నది. రూ 809.5-0 విలువగల క్రొత్తపుస్తకములు యీ లైబ్రరీకి కొనబడెను. ఈ సంఘసభ్యుడైన దుగ్గిరాల వెంకటసూర్యప్రకాశరావుగారు రూ 200 లు విలువగల ఇంగ్లీషు, తెలుగు, సంస్కృత గ్రంథములు ఉచితముగ నిచ్చిరి. కేంద్రీకేషన్లైన వీరకాయల

రామసోమయాజులగారి కొమారుడు రూ 250 లు విలువగల గ్రంథములనిచ్చెను. ఈ సంఘాధ్యాయులవలనను యితరయూవులవలనను సదరువిధముగా లైబ్రరీ గత సంవత్సరమున అభివృద్ధి పొందెను. పూర్వపు సాంవత్సరంలోని తీర్మానముప్రకారము భాండాగారచదువలకు అనువన ప్రత్యేకహాటును కట్ట వీలు లేకపోయెను. ఈ సంవత్సరమునందు ఆ విషయమునందు శ్రద్ధ చూపెదమని యూహించెదము. అంతేకాకుండ బిల్డింగుకుయితర రిఫైర్మెంట్లనుగించిని గతసంవత్సరమున 3034 గురు భాండాగార పుస్తకముల నుపయోగించిరి.

కాకినాడ పెద్దఆస్పత్రి కట్టుట గోదావరి జిల్లాబోర్డుకు ఒకశ్రీని, ఒక పంచముని సభ్యులుగా నిర్ణయించుమని కామమయ్య తేగమట, నీటిపాటుల మొలగు విషయములలో ఈ సంఘము ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు నడపెను.

డెల్టా ఇరిగేషనునుగురించి 12-10-1924 తేదీని జరిగిన రయితులసభలో రయితుల యిబ్బందులనుగురించి యీ సంఘ కార్యదర్శియు యితరసభ్యులును ఇంజనీరుతో చర్చచేసిరి.

* * * * * డెల్టాభూముల నీటిపాటుల

జూన్ 16 వ తేదీపిమ్మటగాని యీలోపున ఊర్జులకు సామాన్యముగా నీరుపల్లయిచేయబడెననియు అతేదీకి లోపున ఏభండములోనైనను ఊర్జులచే మునుపట్లు కనబడినయెడల ఆ ప్రదేశమునకు పూర్తిగా నీటిపల్లయిచేయబడెననియు 1921 సం॥ మార్చి నెలలో గోదావరిజిల్లా కలెక్టరు నోటిఫికేషన్ ప్రచురింపబడెను. జూన్ 15 వ తేదీకి ముందుగా ఊర్జులకు నీటి పాటులచేసినయెడల అది సరిగనుండదనియు అట్లు చేసినయెడల రూల్స్ ప్రకారము పినాల్టికట్టబడుననియు రయితులకు హెచ్చరిక చేప్పిరి. ఇప్పుడు, పల్లపు వరిసాగుబడికంతకు వర్తింప నట్లును యిందుల నిలయన్న నీటిసంతను ఆకుచక్కను మంచి నీటి చెఱువులకును ఉపయోగపడునట్లును తీర్మానింపబోవుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది జరుగుచున్నయెడల రయితులకు మిగుల బాధకరము కష్టతరము అని చెప్పవలసియున్నది. (స్వకీయవిలేఖరి)

రైల్వే ఇబ్బందులు

ఇంటర్ క్లాసుగదులు

మదరాసు సబర్బన్ మార్కెట్ రైల్వేలోకార్యపు స్వేచ్ఛనందు పోవు ఇంటర్ క్లాసు బండ్లగదులు ఇరుకుగానుండుటచేత స్టాఫ్స్ కరముగ లేవనియు, బర్లు చాలినంత వెడల్పులేవనియు, ఇతర స్టాకర్లులలో తక్కువబడెననియు, ఇంతకంటె మూడవక్లాసు గదులలో వెంచులు నిశ్చయముగా బాగుగనున్నవనియు గోదావరిజిల్లాసంఘము మ. స. మ. రైల్వేజనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరుకు తెలియబడెను. అందుమీద జి. ట్రా. మేనేజరు యిట్లు సమాధానమిచ్చెను. మదరాసు-కలకత్తా మెయిల్సులో ఇంటర్ క్లాసు ఏర్పాటు యితర భాగముల విధముకానే యున్నదనియు, అందునుగూర్చి కంపెనీవారికి ఏమికంటెట్లు రాలేదనియు, ఎప్పుడైనా ఇంటర్ క్లాసుబండ్లు కట్టెదము తెలుసించి ఏదయిన మంచిదొప్పు చేసినయెడల ఈకార్యస్వేచ్ఛ బండ్లనుగూర్చి మరచిపో బడదు అని జిల్లా సంఘము మరల ట్రాఫిక్ మేనేజరుకు యీ క్రింది విషయములు తెలియజేసెను. ఇంటర్ క్లాసుగదులు అలమరులవలె కట్టబడినవి. గడికి రెండుప్రక్కలను మెత్తువేసిన బల్లుల ఏర్పాటుచేయబడెను. వానిపై మరయొక బల్లచెక్కవేయబడెను. పగటికేళ మధ్యబల్ల కాలినపుడు కూర్చుండుటలము 10 అంగుళములు వెడల్పుండుట దుర్లభము; వాల్చినపుడు క్రిందిబల్ల వెన్నను నొక్కునుండును; అందువల్ల ప్రయాణము అసౌఖ్యకరముగనుండును. ముఖ్యముగా వేదవికాములలో రాత్రులు ఎంత ఉక్కుగాను ఊపిరి సలుపకుండగను ఉన్నప్పటికిని ప్రయాణీకులు పూర్తిగా కాళ్లుచాచి పరున్నప్పుడు వారిఅవస్థ దారుణముగానుండును. అసౌఖ్యకరమైన యీగదులనుగురించి చాలకాలమునుండిగోదావరానుండుండగా కంపెనీవారికి కంటేయింట్లు ఏమిన్ని రాలేదని చెప్పటం అక్మర్యకరము. ఎంతవేగలో యీగదులు మార్పుచేసి కట్టబడునో అంతఎక్కువగా వీటిని ప్రయాణీకులు ఉపయోగించెదరు. ప్రస్తుతములో మరయొక గ్రాత్తహస్తముగ కట్టెవరకు యిప్పుడున్న గదులలో మధ్యబల్లకు మెత్తుల వేయుటయే మంచిదని యీసంఘమువారి యుద్దేశము. (స్వకీయవిలేఖరి)

చెన్నపురి బజారుధర్మము

ఫిబ్రవరి 4 వ తేదీ బుధవారము

(1) ధాన్యములు

Table with 2 columns: Item and Price. Rows include rice (చింతా), wheat (బియ్యము), and other grains with their respective prices in rupees and annas.

(2) సామాన్య వస్తువులు

Table with 2 columns: Item and Price. Rows include various household items like oil, sugar, and pulses.

(3) నూనె వస్తువులు

Table with 2 columns: Item and Price. Rows include different types of oil and ghee.

(4) బిల్లర వస్తువులు

Table with 2 columns: Item and Price. Rows include various types of rice and other food items.

(5) ఇరువులు

Table with 2 columns: Item and Price. Rows include various small items and their prices.

(6) లోహములు

Table with 2 columns: Item and Price. Rows include various types of iron and steel items.

(7) రంగులు అలిజరై ను

Table with 2 columns: Item and Price. Rows include various types of dyes and pigments.

(8) దూది

Table with 2 columns: Item and Price. Rows include various types of thread.

(9) నూలు

Table with 2 columns: Item and Price. Rows include various types of wool and yarn.

నీసా 1.5

పు 2.0-0.

యామందు గనేరియా అను నొకగోగమును 24 గంటలలో నివారిించి మూత్ర ద్వారమునుండి వెలువడు ప్రవాహమును యాత్రము విడుదలపప్పుడు గలగు మురుగునీరు, మొదలగు బాధలను, వెంటనే నివారించెదము. శ్రీమంతులగు రేచిధనుయనకునుమహాధ్యక్షులయిననూ ఆస్పత్రియగుగా కుదుర్చును. ఆనందకుటీరము, బిష్టుబాపు. 246 ముదరాను.

దేశీయ ప్రతిపత్తి పన్ను

సర్ చార్లసు ఇన్నిసుగారికి మిల్లు అధికారుల ప్రత్యుత్తరము

భారత కానసభలో గత సెప్టెంబరు మాసమున దేశీయ ప్రతిపత్తి పన్నుపై చర్చ తొలగింపబడినది తీర్మాన మంగీకరించబడినది. ఆదర్శమును అందుకే ఆంగ్ల ప్రభుత్వోద్యోగులు పన్నుంచవలెనని సమర్థించు వాదించిరి. వారి వాదమునకు ప్రత్యుత్తరముగా కొన్ని వ్యాసములను మిల్లు అధికారుల సంఘము వారు ప్రకటించుచున్నారు. ఇందు యాదినంది ప్రభుత్వమునకు.

గత సూక్ష్మ సెప్టెంబరు మాసములో భారత కానసభ యందు జరిగిన చర్చలన దేశీయ ప్రతిపత్తి పన్ను తీసివేయబడునని ఎంత ప్రతిపక్షములతో తెలియుచున్నది. కానసభలో ఐదుగురు మాత్రము; టెల్లె, డా|| హైదర్, కర్నూలు క్రాఫర్స్, సర్ బేసిల థాకూలు, సర్ చార్లసు ఇన్నిసుగారు పన్ను నిలిపియుంచవలెనని వాదించిరి. వీరు యిరుగులా మువ్వలు ప్రభుత్వోద్యోగులు. టెల్లెగారు చేతిమీసల పరిశ్రమలో పున వాదించిరి. వారి వాదము దేశీయ వ్యాపారమునకు వివర్ధింపబడును. ఈ వ్యాపారమునకు సర్ చార్లసు ఇన్నిసుగారు వాదమునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచుండుటచే రిక్లిననుగ్గున జూపిన వాదములన్నియు యాతని వాదమునందు గలవు గావున వేరుగా వారిని విమర్శించవలయు లేదు.

ప్రతిపత్తి పన్ను తీసివేయవలెనని వాదమున బాగుగ ఖండించి అతిపష్టముగా సర్ చార్లసు ఇన్నిసుగారు బోధ పరచిరి కొంద రుకొనుచున్నారు. పన్నుంచవలెనని వారు ఇన్నిసుగారు చెప్పిన కారణములను గుర్తించి యొక్కొరుగు హేతువులను జూపబడుచుండెనచో నిజముగా పన్నుదీర్చే యలవెనను వాదము స్థిరపడినది మాటయే. ఏమన వారవాదమును జాగ్రత్తగా పరిశీలించినచో అందరి అభ్యర్థములన్నియు బహుశఃపడిగలవు.

సంరక్షణ మిషన్

ముఖ్యవిషయమును వదులుపరచుటకై సర్ చార్లసు ఇన్నిసుగారు ప్రతిపత్తి పన్ను గావలసిన సంరక్షణ హక్కులను గూర్చి జెప్పియుండిరి. మిల్లు అధికారుల పరిశ్రమకు అన్యాయమున పోటీ జూపను చున్నగు విదేశీయులనుండి వచ్చినపుడు సంరక్షణగోరి గాని పరిశ్రమ వంతయు నెల్లకాలము సంరక్షణపద్ధతికించి నుంచవలెదను విషయము బొంబాయిమిల్లు అధికారుల సంఘమువారు ప్రభుత్వమునాటికి తెలిపిన వీరి ప్రతిపత్తి అందు, ఫిస్కలుకు విషయ వాదించుచుచున్న సాక్ష్యమునందు, యితర ప్రకటనలయందు స్పష్టము చేయబడినది.

ప్రతిపత్తి పన్నుపన్నును మిల్లుపరిశ్రమ సంకల్ప ప్తికరముగ అభివృద్ధిగాంచినచో దెబ్బలు పుట్టు ఇన్నిసుగారు మిల్లుల సంఖ్య హెచ్చించినందు, యెక్కువ పన్ను చెల్లుబడి చెల్లుబడినదనియు నూచించిరి.

ఈ దేశీయలో అభ్యర్థి కమిషనును ముడిపెట్టుటచేయుట జనసంఖ్యను బట్టియు జూర యిచ్చుటపరిశ్రమను ఇంగ్లండు జూపాను, చీనా, అమెరికా దేశములందలి పరిశ్రమలో పోటీజూచెడి క్రమ ఇన్నిసుగారి వుండినచో భారతదేశపరిశ్రమ అభివృద్ధి కరముగ ఉదయించె తెలుసుగలను. మిల్లులు రాధారణముగ వాచావ్రజీ సమయములందు ప్రారంభించబడును. కష్టసమయములందు స్థితిగాంచినచో అనేక మిల్లులు దిశలదీసి అధికారులు మారుచుండుట తలపించుచున్నట్లు ఇన్నిసుగారికి తెలియగలదు. దానికంటకు సర్ విల్లెల్మస్ బాకర్స్ గారు చెప్పినట్లుగా పన్నుల భారము, ముఖ్యము దేశీయ పరిశ్రమలపన్ను ముఖ్యకారణములు.

దిగుమతిపన్నులన పరిశ్రమ కట్టే లాభములేదు బట్టలపై దిగుమతిపన్ను నూటికి 12 చొ|| నూలుచేదని తుదిపన్ను రేవొప్పనివిధించుటవలన భారతదేశ మిల్లుపరిశ్రమకు తగినంత సంరక్షణయొసంగబడెనని ఇన్నిసుగారు దేశీయ వ్యాపారమునకు చెప్పియున్నారు. ఈ వాదమును బలపరుచుకొనుటకై సంఖ్యలను దెబ్బలు పుట్టు దిగుమతిపన్ను విధించక పూర్వము తెక్కలచెల్వెను. జోషియావ్రమునకు నిధాంతములను ఎట్టి అసంవ్యక్త సంఖ్యలపై నాధారముజేసి చెప్పవలెనని దెబ్బలు పుట్టుకొనినది నిదర్శనము.

బట్టలపై పన్ను అంగీకృతమైన ఇండియన్ ప్రొడ్యుక్టు ము పోటీ లేదని ఇన్నిసుగారు కే ఒప్పుకొనిరి. కాని పరిశ్రమలపై పన్ను 8 1/2% మిల్లు అధికారులు చెల్లించవలసి యుండుటచే దిగుమతి పన్ను 11 0/0 వా మిగిలిన 7 1/2 0/0 భారతమిల్లు పరిశ్రమకు రక్షణగానున్నదని నాదించిరి. ఇండియాలోకి దిగుమతియగు బట్టల సంఖ్యల తయారగుబట్టలకు పోటీలేదని ఇన్నిసుగారు యం

గీకరించిన విషయములుండ, పరిశ్రమకు దిగుమతిపన్ను ఎక్కువ అట్లనే సంరక్షణసౌకర్యము జూగవలయు యొక నేక విషయములు విచారించవలసి యున్నదనియు ఇన్నిసుగారు గుర్తింపలేరి. ఎక్కువపన్ను విధించినపుడు మిల్లులయందు యంత్రములకు మున్నగువాటిపై నుండుపన్ను తొలగించిరి. కాని దిగుమతి పన్ను వచ్చినది 1921 సం|| మరల నాసౌకర్యము తీసివేయబడెను. ఈ విధముగ సంరక్షణయనబడు నదంతయు యోచి.

రాజకీయ కారణములు లేవు

ప్రతిపత్తి పన్ను తొలగించమని మిల్లు అధికారులు కాజీయాల్ బియామును బట్టి చెప్పవచ్చుననియు, ఆర్థిక కారణములు జూపలేరమగ జూపబారనియు ఇన్నిసుగారు పన్నునొందిరి. ఒక తార్కికుడు యెదురువాదమునకు ప్రత్యుత్తర మీయబాలనపుడు ప్రత్యర్థుల వాదములముగ లేదని చెప్పి తప్పించుకొనును. అట్లే వ్యాపారసభ్యుడివ్వడు జేసెను. జరిగిన సం|| కు లే యిందుకు నిదర్శనములు. 1924 ఫిబ్రవరిలో మిల్లు అధికారుల సంఘమువారు కేవలము ఆర్థిక హేతువులను జూపుచు ఎక్కువపన్ను తొలగింపవలెనని గోతును ఇండియా దొరతనమువారికి విన్నవింపకొనిరి. ఈ విన్నపమును గూర్చి తక్షణపత్రమును పేర్కొని దానిని పరిచుటకు నాల్గోజులు పట్టెనని ఇన్నిసుగారు చెప్పిరి. అప్పుడు నూచించిన యాదినంది, ఆర్థిక కారణములను గూర్చి సర్ చార్లసుగారు తక్షణపత్రమును బద్ధిపూర్వకముగ ముద్రపరచిరి.

(1) ఆదాయముగూరకే ఎక్కువపన్ను విధించినచో, నార, పట్టు, ఉన్ని, తోలు మున్నగు పరిశ్రమలలో తయారగు వస్తువులన్నిటిని విదవి ఒక్క ప్రతిబట్టలపైనే పన్ను విధించుట వ్యాయుగాదు.

(2) ఎక్కువ పన్ను తోబాటు తయారుజేయు ఖగ్గులు 8 1/2% కంటిజూచినచో పరిశ్రమకు తగిన భారమువడును

(3) మిల్లుల యితర విధముగా జెల్లింపవలసిన పన్నుల తర్ఫిదుగనున్నవి. బొంబాయిమిల్లులు మునిసలపన్ను ఆధికముగా చెల్లింపవలెను.

(4) ఋణములిచ్చుటయు, ండి తక్కువకట్ట విధించుటయు మున్నగు ప్రభుత్వసహాయము మూలమున జూపాను వారు దేశీయ వస్తువులపన్ను తక్కువధరలకు విక్రయించగలుగుచున్నారు. ఎక్కువపన్ను యావిధముగ జూపానువారి పోటీ సభి కముజేయుచున్నది.

వైసెచేరిపిన నాల్గు ఆర్థిక యిచ్చుండుల విషయమున వ్యాపారాధికారులు యిచ్చుకై నను ఉపన్యాసమునందు నూచింపక, జూపానువారి దిగుమతి లభికములను గమనించుచున్నానని మార్తము చెలిపెను. కేవలము గమనించుచుండిన జాలదనియు, దేశీయ ప్రతిపత్తి పన్ను అణగిపోకుండ నుంచవలెనని లాభకరముగ కార్యమునకు గడంగవలెననియు మిల్లు అధికారులు చెబుచున్నారు.

ఇన్నిసుగారు చెప్పిన ఆర్థిక హేతువులు

ఎక్కువపన్ను స్థిరముగ నుండుటకు ఇన్నిసుగారు నూచించిన ఆర్థిక హేతువులను గూర్చి విచారించెను.

దిగుమతి వస్తువుల ధరను బట్టియే దేశీయ వస్తువుల ధరయు, దునియు, కావున ఎక్కువపన్ను తొలగించి దిగుమతిపన్ను తగ్గించవలెనచో దేశీయ వస్తువుల ధర యథాప్రకారము నుండుననియు, ఇన్నిసుగారునిరి. అనగా ప్రజలు పన్ను చెల్లించుచునే యుండుననియు ఆదర్శ మిల్లు అధికారుల జేబులో పడుననియు వారిభావము. కాని యావాదమును మూలవ్యాసము నుగుపు ఖండించిరి. దిగుమతిపన్ను ధరలకు, దేశీయ వస్తువుల ధరల కెంతమాత్రము సంబంధములేదని చెల్లడిజేయు ప్రభుత్వమువారి సంఖ్యలనే ఉదహరించి చెల్లిరి.

సర్ చార్లసుగారు వాదించుచున్న యెవరో కారణముగా వ్రాసిన గంధముపై నాధారపడి యున్నదిగాని ప్రభుత్వ తక్కువబట్టిగాదు. 1912-13 సం|| నుండి 11 ఏండ్లలోగలసామాన్య ధరలను బట్టిజూడ విదేశీయులనుండి దిగుమతియగు బట్టల ధరలకు, దేశీయ పరిశ్రమలందు తయారగు వస్తువుల ధరలకు పోటీ సంబంధములేదని చెల్లియగలదు. ఆకాలములో విదేశీ వస్తువుల గజము ఒక్కంటికి సగమున ధరలు 7 1/2 పైసలనుండి 8 1/2 వారుమండినవి. మిల్లుబట్టల ధరలు మారుటకు భారతదేశ ప్రతి ధరను, గిరాకీనిబట్టియు, న్యవసాయదారుల కొనగల సామర్థ్యమునుబట్టియు మారుచుండును. అంతేగాని విదేశీయులనుండి దిగుమతియగు బట్టల ధరనుబట్టిగాదు.

బట్టలను కొనువారికి లాభము

ఎక్కువపన్ను తీసివేయటమున కొనువారికి లాభముండదని సామాన్యముగా చెబుచు వాదమునే నూచించిరి.

కలకత్తాలో వర్తకులు అప్పుడే కాదు కొనుగత్తె జూపారా తేరములందుపన్ను తొలగింపబడునప్పుడు మదరాసు యిచ్చునిగారు మన్నారలు కాని యిచ్చుటి కప్పుడే జనవరివరకు గుత్తలు జరిగిపోయియుండుటచే యిచ్చుటి లేదని సర్ ఫజులు భాయిగారు వ్రాయుచున్నారు. “వస్తువులు దూర స్థలములలో అందజేయు వరకులతో విక్రయింపబడుచుండుటచే “పన్నుల వాఫసు జేయు” వంతుండన వుచుండును. ఎట్లయినను పన్నులు మారినను తొలగింపబడినను, యిదివరకే గుత్తలు నిర్ణయింపబడినప్పుడు గూడ లాభముకొనువారికేయుండును.” అనిగూడ వ్రాసిరి. దీనిబట్టి సర్ చార్లసుగారి వాక్యము లెంతవఱుదగినచో తెలియగలదు.

ఇన్నిసుగారు, ఇండియన్ టారిఫ్ చట్టము (1894)లోని 10 వ సెక్షన్ను యెల్లు గుర్తింపబడుచుండునో తెలియకున్నది. ప్రస్తుతము నికరమొప్పొయిన గుత్త (ఇజారా) ల విషయమందుగూడ పన్ను తొలగింపబడినచో మిల్లు అధికారులు అందుకు సుసమానముగ మొత్తమును గుత్తదారుల కిచ్చివేయవలెనని ఆపేక్షను విధించుచున్నది. దీని ప్రకారము బట్టల ధర తగ్గిపోవును. నూతన గుత్తలు జరిగినప్పు డాధరలకే జరుగును.

మిల్లులు ప్రస్తుతము నష్టముతో పనిజేయుచున్నవను విషయమందరకు తెలియును. బట్టలు తయారుజేయుటకు మొత్తమే ధరల వలన నచ్చుటకష్టముగానున్నపుడు, యావస్తు విధించినచో వానినికొనువారే భరించుకొనునట్లు అసందర్భముగ నుండును. పన్ను చెల్లించినను అందు సంపత్తియనకు శ్రీకృష్టి రూపములు మిల్లు అధికారులకు చేరు ననుట అంతకన్న అసంభవముగ నుండును.

పన్నుపన్ను ఇండియాలోని వ్యవసాయదారులు తాను కొనుబట్ట తయారగుఖగ్గును దానిపై నున్న పన్నుకు సరిజూపునట్టి ధర నీయకుండయున్నారు. అట్టియెట పన్ను లేనప్పుడు బట్ట నికరపువిలువ గాక వైగా ర్శీ 0/0 అదనము చెల్లింతురని దలపజాలము. వారివట్టు చెల్లించమని మిల్లు అధికారులు నిర్బంధింపజాలరు. భారతదేశములో బట్టల వాడుకొనువారిని, దేశీయ ప్రతిపత్తి పన్ను రెంటికి సహాయకరముగ నుండుటకే పన్ను తొలగింపమని కోరుచున్నారు. అట్లు గావున్నచో ప్రజానాయకులగు గోఖలే, సర్ ఫిరోజు మహేతా, సర్ భూపేంద్రనాథ బాసువంటివారి సహాయ ముండకపోవును.

మొన్నటి భారత కానసభలో పండిత మదనమోహన మాలవ్యా కోప మున్నగువారలు ఎక్కువపన్ను తొలగింపవలెనని మంచికారణముల నూచించిరి. అందు మాలవ్యాగారిట్లనిరి:-

“ఈసభలో నీవిషయమున మాట్లాడినవారందరు ఒక్క ప్రశ్నను ముఖ్యముగా విచారించవలసి యున్నది. ఈతీర్మానములో నూచింపబడిన ప్రతిపత్తి పన్ను తొలగించుట ప్రజలకు లాభమాకాదా? నేనాయొక్క విషయమునే పాటించెదను. ప్రతిపత్తి పన్ను తీసివేయుమని కోరుట ప్రజాశ్రేయము నారసికాదని ఎవ్వరైన దూఢిపరచినచో, నాన్నే హితులగు మిల్లు అధికారు లేమనుకొన్నను సర్ నేను ప్రతిహేతుముగనే యుండును”

రెండు ఆటలు మాత్రమే

శ్రీ సీతారామాంజనేయనాటకసమాజం (వీలూరు)

రామ దాసు

శనివారం (7-2-25) రాత్రి 9-30 గం|| మొదలు.

శ్రీ బాలభారతి నాటకసమాజం (మైలవరం)

ప్రహ్లాద

ఆదివారం (8-2-25) సాయంత్రం 5-30 గం|| మొ||

బెజవాడ మైలవరం హాలులో

ప్రదర్శించబడును.

మ-రా-శ్రీ టి. రాఘవాచార్యగారు బి.వ., బి.వల్.

(బల్లారి) రామదాసు, హిరణ్యకశ్యప పాత్రలను ధరింతురు.

మ-రా-శ్రీ పర్వతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారు

(అల్లూరు) కవీయపాత్రను ధరింతురు.

రేట్లవివరం:- రు 4, 3, 2, 1, 0-8-0.

టిక్కెట్లు ముందుగా కొనగోరువారు

మ-రా-శ్రీ కావలి శరీరరరావుగారు,

క్రాంతిజేట, బెజవాడ అని వ్రాయవలెను.

మొదటి మాడుతరగతులు మాత్రమే

3 ఫిబ్రవరినుండి రిజర్వ చేయించుకొనవచ్చును.

బి. లక్ష్మణరావు బి. ఏ.

యర్న గూడెం తాలూకా ప్రజాసభ

ఆంధ్ర! ఈ సభ ఇదివరలో తమ ప్రతికూల ప్రయత్నం పరిమితము 27-1-25 సం॥ కేడీ మధ్యమైన శ్రీయ్యత మాగంటి కిరణ్మయ్య ఎమ్. ఎల్. సి. గారి యాజమాన్యమున తాడి మర్లలో సమావేశమయినది. వివిధ గ్రామములనుండి రయితులు, వ్యక్తులు మున్నగు గ్రామప్రముఖులు గుమారు 300 మంది ప్రతినిధులుగా సభ నలంకరించిరి. దేవాదాయముల చట్టము, గ్రామసౌకర్యముల మున్నగువానికి సంబంధించిన తీర్మానముల పర్యటలో జానపదులు తమంతటముందునువచ్చి పాల్గొనుట సభకుగలగల నిమిత్తమయ్యెను.

సభ్యుల హృదయపూర్వకాగీకారముతో పీఠము నధిష్టించి ఆధ్యక్షులు దేశమునకు పరాధీనతలన గల్గినదృఢతను గూర్చియు, దాస్యవిముక్తి పల్లెలనుండియే రావలెననియు, సహకార సంఘములు, కర్షకు, అన్యోన్యములు, జాతుల యొకమత్యమును గూర్చి ఉదాహరణదహితముగ పనురథితో సుపన్యసించి యెలూరునుండి యెర్నగూడెం తాలూకాబోర్డును విడదీయుట వలన నాలూకాకా గలగలవల వ్యయము అంతలతో విశేష కరించిరి. వారి పూర్ణోపన్యాస విదివరకే తమప్రతికూల పంపబడినది. సభాంతమున శ్రీయ్యత మాగంటి బాపినిడుగారు. తమ ఆమెరికాకేళపు అనుభవములను, అచ్చటి రయితుల సంఘమును, రయితులకు ఆనశ్శక్తి మైన ఒక చట్టమును (ట్రోక్విప్టి, ఆమెరికా పెనేలులోని వర్తక సభ్యులు తమకు సంబంధించిన చట్టమును ముందుకు తెచ్చుట కుద్యమింప, రయితులందరు యొకధాటిగా నాందోళన జరిపి యెల్లు తమవ్యవహార మే ముందు పరిష్కారమునకువచ్చునట్లు జణుమును పొందినదియు, అచ్చటి రయితుల పద్ధతులు, ఆర్థికశీతినిగూర్చియు తెలిపి, "రహితు లోకమునకు సేవచేయుటకు, మాకవకాశమిండు. ముందుగా మమ్ముల పరిక్ష మొదలుపెట్టుకుండు. కొంత గడువునిచ్చిగూడుడు" అని సోత్సాహముగ సభికుల ప్రార్థించి, గ్రామపునఃస్థాపకై హెచ్చరించిరి. రయితుల సేవకుగాను తామును హ-శ్రీ మెదర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారును స్థాపించునట్లు పెట్టిమెంటు ప్రతికూల సహాయమునొసగ కోరిరి సభలో సేక గ్రీసముగా నంగీకృతములై నతీర్మానముల నిట పొందుపరచుచున్నాడ.

1. ఈతాలూకాలోని కెల్ల విలువగల భూములు గల ప్రాంతములనుచేతను, ముఖ్యస్థానమును నిడవవోలునకును అనేక పంతులకును రహదారి అగుటచేతను, నిడవవోలు, ముందు జిల్లాకు, ముఖ్యస్థానము కానున్నది గనుకను, ఇప్పుడు పుంతరూప కముగానున్న మార్గము బహుకృష్ట తరమైన పనుటచేతను; నిడవ వోలునుండి తిమ్మరాజుపాలెం, నూరాపురం కాటగోటికొండ, తాడిమర్ల, కోరుమాడి, త్యాజంపూడి, మీదుగా యెర్న గూడెం బ్రంహ్మగోడ్డులో కలియునట్లు కోడును త్వరలో నిర్మించుటకుగాను, యెలూరు డివిజన్లో బోర్డు, కృష్ణాజిల్లా బోర్డుల వారి నీసభవారు కోరుచున్నారు.

2. గత సంవత్సరం మదరాసు కాపససభవారిచే నంగీకృతమైన దేవాదాయముల చట్టమునకు తమ పూర్వప్రతికూలత్వమును తెలుపుచు పదరుచట్టము హిందూమతపరమైనను విరుద్ధమైనదనియు, దానికి శ్రీరాజప్రతినిధిగారు ప్రజాభిప్రాయమును త్రోసిపుచ్చి తమ అంగీకారము నిచ్చుట, కేవల నిరంకుశ త్వమేగాక, ప్రభుత్వమువారు భారతీయులకు మత విషయములో నిచ్చినవాగ్దానమును భగ్నపరచు చున్నదనియు ఈసభ వారు తమ నిశ్చితాభిప్రాయమును ప్రకటించుచున్నారు.

3. రీపెటిమెంటు సందర్భములో ఈతాలూకా రయితులకేరీని గూర్చి పెట్టిమెంటువారికి తెలుపుటకుగాను ఈక్రింది వారి నొక సంఘముగా నుండుటకు ఈసభవారు కోరడమైనది. 1 గారపాటి వెంకన్నగారు 2 రోనేపూడి లక్ష్మయ్యగారు 3 తల్లాప్రగడ నూర్యనారాయణరావుగారు. 4 తాడిమర్ల స్రరాజుగారు 5 జట్టి వెంకన్నగారు 6 తల్లాప్రగడ నరసింహారావుగారు అధ్యక్షులు 7 అచంట కృష్ణమూర్తిగారు 8 గోదా నూర్యనారాయణగారు 9 తాతిరాజు వేదాది వెంకట లక్ష్మీనరసింహారావుగారు 10 తిమ్మపరగడ సుందేశ్వరశర్మగారు కార్యదర్శి అవసరమును బట్టి ఇంకను సభ్యుల చేర్పులనుట కంగీకరించబడినది.

4. స్వదేశీవస్త్రప్రసారము దేశాభివృద్ధి కపక మని ఈ సభవారు నమ్ముచు, రయితులు మున్నగువారు ప్రత్తిని వివిధగా పెరుచేసి, నూలుపడికించవలె ననియు, ఎల్లరును కర్షకు వస్త్రములను ధరించవలెననియు కోరుచున్నారు.

5. యర్నగూడెం తాలూకాలో లోపరు కేంద్రీకరణ క్షుల్పవంతులను, కొత్తయిల్లాలనున్న మైసూరులు, యెలూకాకు, ఒక కడనుపుండుకచేతను. మాధవరల ఈతాలూకాలో పెద్దగ్రామ మగుటచేతను, అక్కడ ఇదివరకే ప్రయివేటు యాజమాన్యముకొందవున్న లోపరు కేంద్రీకరణములు, రెగిన విద్యాగృహలోఉండి యున్నందునను, పరమస్కూలు తాలూకా బోర్డువారికి ఇచ్చుటకు కవిటీవారు అంగీకరించినందున ఇప్పుడు డిప్యూటీబోర్డువారు కాంక్షను ఇచ్చిన ఒక లోపరు కేంద్రీకరణములు మాధవరంలో స్థాపించుటకు డిప్యూటీబోర్డు నీసభవారు కోరుచున్నారు.

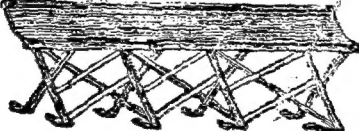
తిమ్మరాజుపాలెంనుండి, మాధవరంమీదుగా తాడిపల్లి గూడెం రోడ్డులోకలయనట్లు, రోడ్డు నిర్మించుటకు, జిల్లా తాలూకాబోర్డులు వారిని కోరుచును; తాడిమర్లలో (బాంచి పోస్టు ఆఫీసు పెట్టుటకును, తాడిమర్లలో ఒకయియ్య త్రవ్వించుటకును, పంచములకై త్రవ్వించిన నూతిలో వేచికాలముండు నీరుండునట్లు ఏర్పాటు చేయుటకును, అచ్చటనే ఒకబోర్డు యెలమెంటరీ స్కూలు స్థాపనచేయుటకును, బోర్డు, పోస్టులవారిని కోరుచును; కీర్తి శేషులయినట్టియు, రయితుల పక్షాభిమాని యయినట్టియు, శ్రీకాల్లూరి నరసింహంగారి కుటుంబమునకు సభవారి సానుభూతిని తెల్పుచును తీర్మానములంగీకృతములయినవి. సాయంకాలము 6 గంటలకు సభ ముగిసినది. సభావసానమున శ్రీబాపినిడుగారి కోరికమైన తాడిమర్లలో రామలింగేశ్వరస్వామిపేరిట గ్రంథాలయము స్థాపన కావడమని తెల్పుటకు సంతసముగా. మున్నది ఒక విశేషుని.

అయ్యుర్యకాశ్రమి, అప్తావధాని
కందుకూరి వేంకటసుబ్బారావు యం. డి. యె. గారి

కామామృతము

ఒక పేమాత్ర! 1 గంటకేగుణము!!
ఈ యామృతము శుక్రధాతు బలమునకే నిర్మింపబడినది. రాత్రిపూట నొక మాత్రం దీనికొనిన ఎంతబలమైన మైస కుక్కమైనను వెంటనే సంతోషమును నీయగలదు. రీ దినములు పుచ్చుకొనిన మాత్రములోగలిసి గాని మాత్రమునకు ముందు వెనుకలగాని నిద్రలోగాని పొయెడి శుక్రవర్ణము దృఢముగా నివారణయగును. మధ్య నపుండుకులు, వరముల బలము తగ్గినవారు ఈ మాత్రలనే వైకి పూతగాగూడ నుపయోగించిన విక్రీలి క కేవలములు కాలగరు. అనేకులకు వాడి దృష్టాంతము చూచిన యావధము, మీయు తరగలు రహస్యముగా నుంపబడును. 20 మాత్రల సీసా రు. 2-0-0
అమృతాశ్రమము, నెం 1. ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

స్వదేశికాంతు ఫర్నిచరు

(1) కాంతు ఈజ్ చేర్ 1 వ రకం దు. 8.
2 వ రకం దు. 7.

(2) మడత కాంతుకాలు 1 వ రకం దు. 15, 2 వ రకం దు. 18.

(3) ఎక్కు కాన్వానచేర్ దు. 4.

(4) కాంతుచేర్ 1 వ రకం దు. 8-8-0, 2 వ రకం దు. 8.
కాటలూస, యితర వివిధములకు వ్రాసిన సంపదము.

వి. వీరాస్వామినాయుడు అండ్ సన్సు
నర్సారావుపేట, గుంటూరు జిల్లా

ఇ స నా వే లి మ లే రి యా జ్వ ర ము ను

లమోఘముగా కుదుర్చును

మలేరియా జ్వరము ఎప్పుడుకలము ప్రాంతమైనది. అన్ని తేమకు రుబ్బురు లోటులో ముఖ్యము ఉపయోగించవలసిన మలేరియా నివారణిని జ్వరమును నుండుకొనుటకు. ప్రతిగ్రహమునందును ఇది ముఖ్యముగా నుండును. అన్ని స్వల్పకాలములో కుదుర్చుట సమ్యక్మైన ఔషధము. సహనంబుండు ఉష్ణమును తగ్గించి జ్వరగడ్డను కరిగించును. 15 దినములలో పూర్తిగా వ్యాధిని కుదుర్చును. వ్యాధిని రావీయక ఆటంకపడెనుటకు రాత్రిపూట ఒకమాత్రం, ఉదయము ఒక మాత్రంచొప్పున, పుచ్చుకొనించాలను. మలేరియాజ్వరము రావేరాదు.

పసికెడ్డలకు ద్రవముగానున్న ఇంసాఫెలిని వాడుడు
ఇండియా, బర్మా, లండునిలోనుకూ సోల్పజుట్టు,
Gorio Ltd, Post Box 159, Fort, Bombay.

గోదావరి డెల్టాలలో

వంతులవారిని కాలుగలు మూయుట
గోదావరి డెల్టాలలో ప్రభువంతులకాలమున రయితులు ప్రభువంతుల సాగుబడి చేసికొన వీలులేకుండ రెండవవంతులకు అనువైన చాలభూములకు ప్రభువంతులకాలములో ముంపుగలుగుచున్నందున ఫీబరెసుండి మే 10వరకు డెల్టాలలోని పెద్దకొలలు వల వంతులవారిని మూసీకేయనలెనని ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటువారు చేసిన సలహాను అంగీకరింపబడెనట్లు అందువల్ల గోదావరిపశ్చిమడెల్టాలలో రెండవవంతుల భూఖంభము నిర్ణయించుటకు గవర్న మెంటు ఆలోచనచేయుచున్నట్లు చెప్పబడుచున్నది. క్రిందటిసంవత్సరములో కాకినాడలో తూర్పుడివిజ్ఞా ఎక్స్క్యూటివుఇంజనీరు చేసిన రయితుల సభలో తూర్పుపశ్చిమడెల్టాలిస్థితితులు కొంచెమగ భేరిలియుండుటచేత పెద్దకొలలవలకును పెద్ద మురుగుకాలువలకును బాగా రిఫైల్చేయుటకు వీలగునట్లు తూర్పుడెల్టాలలో వంతులవారిని కాలములు మూసీకేయవచు నేమోఅని ఇంజనీరును ఆలోచింపనని తీర్మానించెయిండ్లని ఇంకను ఆమన దగ్గరపుష్టలోచనఫలితము తేలలేదు.
(స్వకీయవిశేషం)

వెల్లింగుటన్ సీసీమా

మాంటు రోడ్డు, ముద్రాసు
2-2-25 సోమవారమునుండి 6-2-25 శుక్రవారమువరకు
యూనివర్సల్ సీరియలు
ది "ఫోర్టు సిటీ"
4 వ భాగము ప్రదర్శింపబడును
న్యూను, కామెకోహెడ్ చూపబడును.

Madras-Races 1924-25.

చెన్నపురి గుర్రపు వందెములు 1924-1925

ఈదిగువ తెలుపబడిన తేదీలలో వందెములు జరుగును
1925 సం॥రం ఫిబ్రవరినెల 7, 14.
ఎలెక్ట్రిక్ టోటాలిజేటరు, బుక్కు-మేకర్లు
ప్రవేశకట్టు వరు:-
మొదటితరగతి: పురుషులకు రు. 5. స్త్రీలు రు. 3.
రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 0-8-0.
వీచ్, సార్లు, ఎగ్జోగు మొదలగు స్టేషనుల నుండి స్పెషలుబండ్లు పోవును.
ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటింపియుండు చూ చుదనోటనులను చూచుకోవలెను.

